

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Regvlarvm Vtrivsque Ivris Cvm Ampliationibvs Ac
Limitationibvs**

Dueñas, Pedro

Venetiis, 1566

Incipit Litera C.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63213](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63213)

probationem alicuius negotij testes optimos seu optimæ opinionis, debet illa qualitas articulari & probari. Secundum Angel. in l. ij. m. §. diem. ff. quemad. testa. aperian. quam opinionem sequitur Hippol. in sing. clxxxvij. & hanc dicit veram & communem Alciat. in d. præsumpt. ij. nu. 9.

REGVLA LXXVI.

BONA præsentia & futura, in generali obligatione, & hypotheca honorum continentur. Hanc regulam probat text. in l. fin. C. quæ res pigno. obliga. possunt.

Amplia hanc regulam vij. modis, & limita ix. modis: vt per Anto de Fano in tracta. de pignori. in ij. par. princ. in ij. membro: a nu. 1. vsque ad nume. fin.

INCIPIT LITERA C.

REGVLA LXXVII.

CANONICAM institutionem in beneficialibus vnusquisque probare tenetur. Hanc regulam probat gloss. in c. ex insinuatione. in glo. fin. de procurato. Ratio est, quia beneficium non est tenendum sine canonica institutione: vt in c. vni. vt eccles. benefi. & in regula beneficium. de regu. iur. lib. 6. Et licet quis non teneatur docere titulum suæ possessionis. l. cogi. C. de petitione hæredita. tamen in beneficialibus hoc

locum non habet. c. ordinarij. de offic. ord. lib. vj. per quem text. ita tenet Abb. in c. licet heli. de Simo. nu. 22. quem sequitur Iacob. de S. Georg. in l. quidam quasi. nu. 6. ff. de probatio. & quia sola possessio in beneficialibus non sufficit, nisi adsit canonica institutio. c. ex frequentibus. de institu. & debet habere literas suæ institutionis: vt in c. legum. ij. q. j. Et circa istam regulam vide de Gome. in regula de trienniali possessore. q. xlij. Lamberti. in tracta. iuris patro. in ij. par. ij. lib. anti. ij. q. iij.

F 2 Hanc

D. Petri Duen.

Hanc regulam limita quinque modis, vt per Ioann. de Selua tracta. de beneficio: in iij. par. q. xxv. per torum.

REGVLA LXXVIII.

CANONICVS regularis non potest esse delegatus Papæ. Hanc regulam ponit Archidiano. et Ioan. And. in c. statutum. de no script. lib. vj. & ibi Domi. in j. q. Ratio est, quia talis canonicus de iure antiquo prohibetur esse iudex. c. de præsentium. & ibi glo. xvj. q. j. Facit ratio c. j. de syndico. & c. ij. de postula. quam opinio nem dicit esse communem Gome. in d. c. statutum. nu. 32. licet Abb. in c. causam que el j. de iudic. teneat contrarium, cum quo ipse Gome. ibi tenet.

Hanc regulam amplia vno modo: vt per Gome. in d. c. statutum. nu. 32. & limita vj. modis, vt per eundem ibi, a nume. 48. vsque ad nume. 57.

REGVLA LXXIX.

CANONES abrogati obseruandi non sunt. Hanc regulam ponit glo. in c. j. in verbo, statuta, de constitu. & ibi glo. allegat iura hanc regulam probantia.

- 1 Amplia primo, vt etiam procedat in statuto correcto. Tenet Bal. in j. constitu. C. in §. quibus. nu. 2. Bart. in l. omnes populi. nu. 68. ff. de iustit. & iur. quos sequitur Gome. in §. in personam. nu. 17. Insti. de actioni.
- 2 Amplia secundo, q̄ tales leges vel canones correcti non debent inferri in corpore Iuris. Ita tenet Christopho. Porc. per illum text. in §. sed neque nu. 1. Insti. de testa. Quod tamen intellige, & declara vt per Marc. Anto. Baueri. ibi. nu. 5.
- 3 Tertio amplia, etiam si quis iurauerit seruare illud statutum: quia si postea abrogetur non tenebitur illud obseruare. Tenet. Bal. in prelu. feud. nu. 5. cum statutum correctum non sit amplius statutum.
- 4 Quarto amplia, vt non solum non debeat obseruari talis lex correctæ, sed neq̄ etiam reformationes circa eas factæ obseruari debent, vt tenet Barba. in d. c. j. de constitu. per text. in l. vni. in princ. C. de latina liber. tollen.
- 5 Quinto amplia, etiam si Canon, vel lex non esset correctæ: sed si non esset recepta a subditis. Ita tenet Aret. in con. liiij. quæ sequitur Anto. Baueria, in rubr. Insti. de testam. nu. 11.
- 6 Amplia sexto, vt non solum procedat in canone, vel in L. correctæ: sed etiam in Canone, vel in Legē antiqua per desuetudinem antiquata: Ita per plura fundamenta concludit Io. Igne. in Repe. l. necessarius. in §. non alias. nu. 122. ff. ad Syl. Et intra quantum tempus prescribatur contra legem per contrarium vsum, vide Docto. in c. j. de treuga & pace. cum aliis allegatis per Bald. in tracta. pre scriptio.

scriptio. in 5. par. v. partis princip. quæst. x. Anto. Baueriam in d. rubri. de testam. num. 11. Et quando lex tollatur per non usum, vide ultra loca ordinaria Matth. de Affici. in tract. de iure protomifcos. c. j. §. scriptum. in j. notab. ad finem.

7 Amplia seprimo, vt non solum non debeant obseruari, verum et quod allegari non debeant, nec ex eis arguendum sit. l. fin. & ibi Bart. ff. de fur. Arch. in c. frequens. de rest. spoli. in 6. gl. in c. nouit. in verbo quicunque. de iudi. & ibi docto. Quam ampliacione limita 7. modis, vt per Socin. in regu. ccxxx. Alias 7. limitationes ponit Mar. Anto. Baueria in allegata rii. Inst. de testa. nu. 9. Alias ponit Feli. in c. j. de constit. & in c. fraternitatis. de hære. nu. 2. vbi ponit 4. limit. ad hanc ampliacionem. Iacetiam in §. in personam nu. 18. Instit. de act. & ibi Gomez. nu. 17.

8 Amplia octauo, vt procedat in tantum quod illa qui vtitur cõstitutione abrogata vel lege incidat in pœnam falsi. Probat text. in l. si. iuncta gl. j. ibi, & ibi Bart. ff. de fals.

Quam octauam ampliacionem limita primo, quando ex tali allegatione legis nemini fieret præiudicium. Ita declarat Gome. in d. §. in personam. nu. 17. Instit. de act. facit text. in l. damnus. C. de fals. qui pbat, qd falsũ nemini nocens nõ est punibile. Circa quam l. vide eundem Gome. in §. ex maleficiis nu. 18. instit. de actio.

Secundo fallit supra dicta ampliatio, vt non procedat quando talis allegatio fieret sine dolo, quia ex ea quis non punitur crimine falsi. Tenet. Gome. in d. §. ex maleficiis. nu. 19. facit text. in l. neq; exemplum C. de fal. vbi probatur, qd falsum quod committitur sine dolo non est punibile. & ita tenet Bar. in l. quid sit falsum. ff. de fal. Io. de Imo. in confi. 31. nu. 2. & in confi. 104. nu. 1.

9 Porro supradictam principalem regulã limita primo, quandocũ quæ lex vel Canon. correctus, esset correctus in parte, & non in totum: quia in parte non correctã seruari debet. Ita concludit. Deci. in c. j. in jlect. nu. 37. de constitu.

REGVLA LXXX.

CANONICI ecclesiarum Cathedralium ad Synodum Episcopi non tenentur venire: quia Canonicatus dicitur simplex beneficium, & Canonicus dicitur simpliciter beneficiatus, ut no. Panor. in c. nouum genus. nu. 8. de decim. Hanc regulam ponit Henr. Boethæus. in tract. de Synodo episcopi, in 2. par. nu. 22. Pro qua regula facit, quod no. gl. ibi Card. in 3. nota. nu. 2. & Abb. notab. j. Fel. nu. 1. in c. quod super his, de maio. & obed.

Amplia primo, non solum procedere in Canonicis ecclesiarũ cathedralium, verũ et in canonicis ecclesiarũ collegialium, cum non solũ isti canonicis ecclesiarũ collegialiũ dicantur habere siplicia beneficia, sed etiã dicuntur clerici secundi gradus. Secũdum Domi. de S. Gemin. & Car. Alex. in c. epis. 17. dist. nu. 3. cũ valeat argumen-

D. Petri Dueni

tom. de maiori ad minus negatiue. vt in gl. in verbo, fortius in c. et
in cunctis. & ibi doct. de elect. & in Auth. multo magis. C. de fac.
san. eccle. Facit, quia canonici ecclesiarum collegialium nō vocan-
tur ad cōciliū prouinciale. vt not. Car. in c. si. in. j. nota. de his que
fiunt a prela. Canonici verō ecclesiarū cathedraliū vocātur, vt ibi.
Hanc regulam limita 7. modis, vt per Henr. Bothæum in d. tractu
de Synodo Episcopi, in 2. par. a nu. 23. vsq; ad nu. 30.

REGVLA LXXXI.

CARDINALES ex consuetudine habent priuilegium, vt
possint liberare damnatū ad mortem, dum ducitur ad supplicium.

Hanc regu. ponit Bal. in l. additōs. in fi. C. de appell. quem sequi-
tur ibi Pau. & Sali. eandem opinionem Bal. sequitur Cræpo. in casu.
j. in prin. Chassa. in cōsue. Burgun. in tit. {Des iustices}. rub. j. §. v.
nu. 101. col. 3. fo. 51. Catellia. Cotta in memorali. iuris, in verbo, Car-
din. Corsetus in sing. incip. Car. Hippol. in sing. 272. Ludo. Gome.
in §. pænales nu. 50. Insti. de act. Ias. in l. j. nu. 2. C. ne liceat potes-
tio. Fel. in c. querenti. nu. 6. de offi. deleg.

Hanc regulam limitat. vi. modis And. Barb. in tracta. de pri-
stant. Cardi. in j. par. quest. ix. nu. 1. cum aliis.

REGVLA LXXXII.

CAUSA cessante cessat effectus. c. cum cessante. de appell. c.
magne in princ. de voto. l. generaliter. C. de epif. & cleri. l. adigere
§. quamuis. ff. de iure patro. Circa quam regu. vide Alc. in l. j. ff. de
verb. signif. fol. 7. in fi. Deci. in consil. xxiii. nu. 2. Ias. in l. quod
dictum nu. 2. ff. de pact. & notab. in l. j. nu. 6. ff. de officio eius.

Hanc regulam ponit cum quinq; limitationib. Decr. in d. c. cum
cessante nu. 1. eandemmet regulam. ponit. And. Tiraquel. in tract. de
cau. cess. vbi in j. par. tract. notab. materiam: & in 2. par. a prin. vsq;
ad finem limitat eam xl. modis.

REGVLA LXXXIII.

CAUSA a sede Apostolica debent cōmitti personis existi-
tibus in dignitate. Hanc regulam probat tex. in c. statutum. in prin.
de rescript. lib. 6. & ibi glo. & in Cle. 2. de rescr. et ita tenet Abb. in
c. suspicionis. nu. 9. de offi. deleg. Alex. in consil. 77. nu. 5. vol. 2. &
in rub. ff. de offi. eius. nu. 3. & ibi Ias. nu. 5. Sebast. Vanrius. in tract.
de nullita. senten. in rubri. x. de nullita. ex defect. iurisd. deleg. pag.
177. nu. 66 cum sequen.

Hanc regulā ponit Ludo. Gome. in d. c. statutū. nu. 60. in fi. vbi
vsq; ad nu. 78. eam ampliat nouē modis. Et a nu. 78. vsq; ad nu. 85.
limitat

limitat eâ 4. modis. postea ponit alias xcix. in proposito, vsq; ad
nume. 89.

REGVLA LXXXIII.

CAVSA, quæ terminatur per testimonium vnius, est nulla, quamvis testimonium sit legitimum. Hanc regu. ponit tex. in c. licet vniuersis. & in c. licet ex quadam. de testib. & tex. in l. iurifurandi. C. eo. tit. De iure regio. l. 32. tit. 16. par. 3. Circa hanc regu. vide gl. in c. tanta in verbo. filius. l. xxvj. de fin. Abb. & doct. in c. proposuisti nu. 1. de prob. Ant. & Cano. in c. veniens. el. j. de testib. Iaf. in l. j. si absens nu. 9. ff. si ex noxa. causa. aga. Hippo. in. sing. cxij. Lud Gom. in. §. in personâ nu. 23. & 24. Inst. de act. Bar. de Chass. in consue. Burgun. in ti. Des iustices } Reg. j. §. vi. fol. 69. col. 1. nu. 1. cum alijs.

Hanc regu. vbi eam dupliciter limitat. ponit Soc. in Reg. 423. Et circa primâ limitationē per eū ibi positam vide Bern. de Luco qui cū ea dicit esse com. opi. & sublimitat vno modo in reg. 747.

Hanc regu. limitat sex. modis, vt per Io. de Pla. in l. semel. nu. 3. C. de re milit. hb. xij. Viginti duas fallentias ad hanc regulā ponit Bonifa. de Vitali. in tract. maleficio. in tit. de probatio & quod sunt genera probat. nu. 18. Et triginta fallentias ad hanc regulam ponit Spec. in tit. de teste. §. restat. nu. 7. vsq; ad nu. 12. & in princi. vsque ad nu. 7. ponit viginti casus in quibus requiruntur plures quam duo testes. Alios quam plures casus, in quibus vni testi creditur, vide per Iaso. in repet. l. admonendi nu. 187. cū alijs. ff. de iur. iuran.

REGVLA LXXXV.

CAVSA de partibus, in quibus extitit appellatum ad Papam non dicuntur ad Curiam deuolue, nec in ea necessario tractāda, sed in partibus remittendæ sunt. Hæc reg. probatur in c. interposita. & in c. cordi. §. post. hæc. de appella. Hanc eandem regulam per tex. ibi. ponit Francus in c. sepe nume. 15. de appell. & in c. Nicolao. nu. 5. eo. ti. preposi. in d. c. sepe nu. 1. & 15. & Rota in deci. 1. in nu. 2. titu. de elect. in nou. secundum nouam impressionem, & secundam antiquam in deci. 38.

Limita primo, vt non procedat in causis maioribus. de quibus in c. quod traslationem. de offi. lega. & in causis beneficiabilibus ac spiritalibus, quæ de sui natura in Romana Curia tractāde sunt, in quibus siue appalletur in paribus, siue a principio cause huiusmodi inchoentur, in Curiam dicuntur in bene deuolue, & ad partes non sunt vllō modo remittendæ. Probatur in c. quamuis. & in c. i. & in c. cupiētes. de elect. lib. 6. & in Clem. causam eo. ti. & in c. vt de bitus. de appell. in si. glo. in cap. 1. in verb. deuoluta de supplē. negli. prelat. lib. 6. Hanc limita. ponunt Rota, in decisio. 1. nume. 2.

- Franc. in d. c. saepe. nu. 25. & ibi Præposit. nume. 16.
- 2 Limita secundo, in causis clericorum, & aliarum personarum ecclesiasticarum: quia tales per viam appellationis ad Papam cōsuetudine principali & accessorio de facili, & quasi naturaliter deuoluuntur: vt est tex. in c. dilectis filiis. circa fin. ibi, ex parte decani, cui etiam officialis duxerat deferendum & c. de appell. & non loquitur in causa beneficiali.
- 3 Tertio limita non procedere, quando appellatum fuit a grauamine, & causa commissā in Curia cōstitit. legitime appellatum, quia tunc cognitio totius principalis negocij cōferatur deuoluta, & in Curia est tractanda. c. vt debitus. de appella. Imo etiam quod pronuntiatetur male appellatū, nihilominus causa huiusmodi quo ad principale negotium in Curia remanet: quia propter appositionem minus Papæ, & ex antiquo stylo ipsius Curie causa semel in ea commissā non exiit. nec vltius ad partes remittitur: vt inquit Rota in decis. 3. & in decis. 43. in titu. de appellatio. in nouis, secundum nouam impressionem, & secundum antiquam in decis. xj. & in decis. cccxxj. & in d. decis. j. in tit. de elec. Bal. in l. si vt proponis nu. 16. C. quomo. & quando iud. Feli. in c. quoniam Abbas. nu. fina. in fine, de offi. de leg. Abb. in c. Nicolao. nu. 6. de appell. Deci. in cōs. 689. nume. 13. Et propterea licet appellatio deferatur, nihilominus negotium semel deuolutum non tollitur, nec reuocatur per defertionem, ita Rota in decis. 17. in titu. de appella. in nou. secundum nouam impressionem: & secundum antiquam in decis. 114. Aegidius. Bellam. in decis. 520. quamuis ad effectum, ut Auditor appellatione deferta in negotio principali cognoscere possit, foret necessaria specialis commissio, secundum Domin. de Rot. in d. decis. xvij. & in decis. secunda, & in decis. lxxj. in titu. de appella. in antiquis secundum nouam impressionem, & secundum antiquam in decis. quinta, & decis. 604. Gome. in regula de trienn. possess. qd. liij. Quod intellige nisi ex aliqua rationabili causa ipsi Papæ aliter visum fuerit, scilicet si causa modici momenti fuerit, seu Pauperum vel miserabilium personarum que expensas que fiunt in Curia pati non possent: nam is natura mouetur ad miserendum, vt inquit Io. And. in c. significantibus. de officio dele. facit tex. in c. j. in fi. de postul. que in præposito notabiliter adducit Ioan. Stapulæus in tract. da. gratiis expectati. in c. de rescrip. in forma breui, incip. post commissione. nu. 55.
- 4 Quarto limita, si ligatores fuerint in Romana Curia presentes, quia tunc altero ex ipsis litem mouente, dubitandum non est quin causa sit in Romana Curia tractanda, quia Roma est communis patria, vt in l. Roma. ff. ad municipa. Ita tenet. Rot. in decis. xix. & in decis. 21. in decis. de Bisigne, sub ti. de appel. facit gl. in c. j. de appel. in vj.
- 5 Quinto limita, in causis in Romana Curia ex speciali mandato Papæ commissis, cū isto casu de deuolutione minus sit dubitandum, &

& nunquid causa sit in Curia tractanda postquam de speciali mandato Papæ constat, quia huiusmodi specialis commissio satis deuoluit. Vt est decisio. Domi. de Rota 6. in titu. de dolo & contu. in nouis secundum nouam impressionem, & secundum anti. 169. Aegid. de Bella. in deci. 676. de quo vide Casiadorum in deci. 2. in fin. titu. de procura.

6 Sexto limita, si a sententia definitiua fuerit ad Papam appellatum cum isto casu, si iudex non defert. deferant iura l. quoniam iudices. C. de appella. l. si cuius. C. de appella. recipien. & in Auth. de iudici. in §. nostros. colla. 6. nam ob eius reuerentiam deferenda erat. c. veniens. de iureiur. etiam si interponeretur a laicis Papæ temporaliter non subiectis, vt in c. si duobus. de appel. in si. imo iudex non deferens puniri debet, vt in c. de priore. eod. tit. Ita tenet Do. de Rota in deci. 50. in titu. de appel. in nouis, secundum nouam impressi. & secundum antiquam in decisio. 366. & in decisio. 61. in titu. de appella. in antiquis, secundum nouam impressionem, & secundum antiquam in decisio. dcv. Casiadorus, in decisio. viij. in titu. de appella.

7 Septimo fallit, si appellatio in grauamine, vel alias quomocumque ad Papam interposita fuisse a iudice acceptata, quia tunc per delationem, seu acceptionem huiusmodi omnis cognitio transfunditur in papam, & iudici taliter deferendi non est ulterius remittenda. d. c. cum appellatio iibus. de appella. in 6. licet Specul. in d. titu. de appell. in §. qualiter. nu. 15. super hoc variauerit. Istâ opinionem tenet Rota in decisio. 49. eod. titu. in antiquis, secundum nouam impressionem: & secundum antiquam in decisio. 538. idem de Rota in decisio. 16. & 21. in titu. de appellat. de Bisigne. Et sufficit, quod vnus ex pluribus iudicibus deferat ad effectum illum deuoluendi, vt tenet Rota in decisione ix. in titu. de appellatio. in illis de Bisigneto. & in decisio. lv. in titu. de appellatio. in antiquis secundum nouam impressionem, & secundum antiquam in decisio. ccccclxix.

REGULA LXXXVI.

CAVTIO prolata a lege, intelligitur de nuda. Hanc regulam probat tex. & ibi doct. per eum, præcipue Iason in princip. in l. sancimus. C. de verb. significa. Paul. & Alexan. & idem Iason in l. diuortio. in §. interdum. nume. 8. solut. matrimo. Hierony. Cagnol. in l. plus cautionis. nume. 7. ff. de reg. iur. Ant. Corset. in sing. incipien. cautio.

- 1 Amplia primo hanc regulam, vt habeat locum etiam si a testatore proferatur. d. l. sancimus. & ibi doct.
- 2 Amplia secundo, etiam inter contrahentes habete locum. Secundum Salic. in d. l. sancimus. notatur in l. j. C. de procur.
- 3 Limita primo, vbi persona esset suspecta, ut in l. diuus. & in l. cū idem

D. Petri Duen.

- idem. ff. de petito. h. red. & in l. fideiussor, & in l. sciendum. ff. qui satisda coga. Ita tenet Guliel. Mayne. in d. l. plus cautionis. nu. 1.
- 2 Secundo fallit, quando lex dicit quod idonee caueatur, vel sufficienter: nam talia verba important quod cum fideiussore, vel pignore caueatur, vt in l. si mandato Titij. §. si. ff. manda. & in l. 4. §. si sub conditione. in versicui. adicij. ff. de fideicom. liberta. & in l. si debitori. ff. de iudi. Ita notabiliter tenet Iafon in d. l. sancimus. nu. 3. vbi sublimitat hanc limitationem 6. modis: quem refert Bernard. de Luceo in rg. lxxiiij.
- 3 Tertio limita, quando lex hoc onus iniungens esset prætoria: quia tunc intelligitur cum fideiussoribus vel pignoribus. l. j. §. iubet. ff. de colla. bonorum. & l. prætoriae. & ibi Bartol. ff. de præt. stipulat. & ita tenet Paul. de Castr. in d. §. interdum. Salicet. in d. l. sancimus.
- 4 Quarto fallit, in quadrimestri quod datur condemnatis miserationis causa, nam intelligitur datis pignoribus, vel fideiussoribus quia talis dilatio non debet esse nociua creditori, quin debeat esse cautus & securus quod ad veniente tempore sibi satisfiat. Ita notabiliter tenet Ang. de Peru. in l. debitori. nu. 2. ff. de iudi. vbi dicit ita se vidisse practicari. Eandem opinionem, licet de eo mentionem non faciat, tenet ibi Iacobi de S. Georg. nu. 8. istam opinionem tenet idem Angel. in l. in omnibus. nu. 2. eo. tit. de iudi. quæ sequitur Guliel. Mayneri. in d. l. plus cautionis. nu. 2.
- 5 Quinto fallit, in principe dante rescriptam. vt in l. vniuersa. C. de præci. Impera. offeren. Nam si princeps dat alicui priuilegium, ne possit molestari intra annum a suis creditoribus, debet intelligi, dummodo ille cui est concessum satisfieret de soluendo post terminum tenet Bald. in d. §. interdum. Paul. de Castr. in d. l. in omnibus. Abb. in c. quod ad consultationem. nu. 22. de re iud. Hanc opi. tenet Iacob. de S. Geor. vbi dicit se ita in questione facti practica- ri fecisse in d. l. debitori. nu. 11. Quod tamen intelligo verum, quando- cunque talis satisfactio petitur a parte, alias ipse non tenetur. ista est glo. notabi. quam ibi sequitur Paul. de Castr. vbi dicit ita secundu- dum eam practicasse in Ciuitate Padue. in d. l. vniuersa. Eandem gloss. sequitur ibi Iaf. & Aene. Fal. in addi. ab Abb. in d. c. quod ad consultationem. nu. 22.

REGVLA LXXXVII.

Cessio debiti potest a patre in filio scolastico fieri. Hanc regu. ponit Angel. in l. j. nu. 22. in fi. ff. de solu. matti. & ibi Bald. nu. 8. in §. col. & Raph. Cuma. nu. 14. Ludo. Rom. in l. donationis. in §. pater. nume. 4. ff. de dona. & in l. si donatione. nu. 8. C. de col. lat. Ioannes de Graisis in tract. de cessione iu. & actio. §. 3. nu. 3. la- cobi.

cobi. de Sancto Georgio. in reperi. L. frater a fratre. nume. 33. ff. de condi. indebi. & in l. j. nu. 62. C. ne liceat potentio. Socin. in regu. ciiij. Falen. ij. Ioan Crot. in reperi. d. l. frater a fratre. col. xxiiij. fall. ix. Eadem opinionem dicit esse communem Ias. in l. j. nu. 52. ff. fol. matri. & Petrus Rebu. in tracta. de priuileg. schola. in priuileg. lx. nu. 2. & in priuileg. lxxi. dicit quod in tantum valet. quod a patre reuocari non potest. Eadem opinio approbatur hodie de iure nostro Regio in Pragm. xxv. in Pragmaticis antiquis. in vo. Pragmaticarū. fo. 18. col. j. Licet contrariam opinionem teneat Ioan. de Imo. in d. l. j. nu. 15. ff. solu. matri. & ibi Alex. nu. 55. Bart. in l. j. in §. neque castrense nu. 3. ff. de coll. bono. Bar. Bal. & Salic. in l. filie cuius. C. fam. mil. circiscun. Aret. in consil. xvij. nu. 6. Ias. in l. filie licet. in princ. C. de colla. eandem opinionem tenet Guliel. Ponta. in l. j. nu. 88. et ibi Franc. de Rip. nu. 140. vbi dicit istā esse magis communem opinionem post. Alex. in l. in quarram. nu. 22. ff. ad leg. falcid.

1 Amplia primo procedere, siue pater fuerit naturalis, & legitimus, siue naturalis tantum: quia filius et pater sunt nomina naturalia, vt in l. tutelae. ff. de capi. diminu. in l. parentes. ff. de in ius vocā. Bart. in l. pronuntiatio. in §. familia. ff. de verbo. signifi. nam sicut naturalis filius admittitur ad accusandum et vindicandum mortem patris naturalis occisi, vt tenet Bar. per illum tex. in licentis. nu. 3. & in l. hos accusari. §. omnibus. nu. 8. ff. de accusat. Bald. in c. de cætero. nu. 2. de testib. ita cessio naturali filio fieri potest. facit tex. in l. Lucius. §. si. ff. de le. ii. et ita tenet Alex. in l. ex facto. §. si quis rogatus. nu. 16. ff. ad Trebel. Quod tamē intelligo verum, dum tamē prædicta cessio non excedat quintam partem honorum patris, si habet alios filios legitimos: vt l. ix. & x. Tauri.

2 Amplia secūdo, procedere in filiis spuris, ideo sacerdos pater poterit filius suis cedere, quia naturali vocabulo sunt pater et filius, et in vocabulis naturalibus non debet attendi rigor iuris ciuilib; nam hos etiam ius Canonicum recipit, & alere disponit, postquam in tuem emissi sunt, vt in c. cum haberet. de eo qui duxit in matrimonio. quam polluit. per adulte. Et de iure Regio est hodie dispositum in l. viij. tit. xij. par. iij. & in d. l. ix. & x. Tauri. & quia filiorum appellatione veniunt a nobis progeniti etiā sine nuptiis, vt in l. j. in §. ius naturale. ff. de iusti. & iu. & in §. j. Instit. de iu. natur. licet de iure ciuili aliter sit dispositum. vt in Anth. ex complexu. C. de incest. & in iuri. nupti. & in Authent. licet. C. de natura. lib. qui tam de iure Canonico quam Regio rigor. earum non seruatur. Et quia fauor studij hoc adiuuat, qui potest etiam esse in naturali & spurio, & publice vile est vt ipsi studeant, ne vitia parentum se sentent, vt in c. vnde cunque. & in c. nasci. lviij. distin. Quod tamen etiam intelligo, vt dixi supra in prima ampliatione.

3 Tercio amplia, non solum in patre & filio in potestate, sed etiā in emancipato, quia vterque filius pater est, & naturalia iura immutari non possunt. §. sed naturalia; Instit. de iure naturali Et do-

gatio

D. Petri Duen.

ratio facta filio studentī, ualet, siue sit in potestate, siue emancipatur: ut tenet Ang. & Ias. in d. l. j. ff. soluto matri. ergo cum donatio ualeat, cessio etiam in facta ualebit.

- 4 Quarto amplia, habere locum in Auo: nam patris appellatione, Auus continetur. l. iuxta. ff. de verb. signifi. maxime in fauorabilibus, ut hic, secundum Bar. in l. liberorum. nu. 2. ff. de verb. signifi. hoc est fauorabile respectu nepotum, ergo ualebit.
- 5 Quinto amplia, idem habere locum in Auia, cum idem sit iudicium: & Aui nomine Auia continetur. l. j. ff. de verbo. signifi. Ita tenet Bal. in l. Nefennius. col. i. ff. de nego. gest. Bar. in l. 2. in §. v. dendum. ff. ad Terul. Alex. in consi. 198. nu. 4. vol. 7. Deci. notabiliter in consi. dclvi. per totum.
- 6 Sexto amplia, procedere etiam in matre, ut in filio studentī cedere possit: cum sit eadem ratio in matre, quæ in patre, & dispositio loquens in matre, eadem in patre procedit: ut in l. j. C. de rescin. vendit. & in l. si pater. C. de curato. furio. Et sicut fratris nomine uenit foror l. tres fratres. ff. de pact. sic & patris nomine mater, de quo videtur Bal. post glo. ibi, in verbo, minus. in l. quisquis. nu. 2. C. ad leg. Iuliam maiesta. Ang. in §. interdum. nu. 16. Instit. de hæred. quæ ab intesta. defer. Alber. Bru. in tractatu Statu. in §. artic. princ. q. 1. nu. 17. Ias. in l. si quis id quod. nu. 1. ff. de iuris. omni. iudi.
- 7 Septimo amplia procedere regulam hanc econtrario, scilicet, quod filius possit cedere filio scholastico debitum. Ratio est, quia bonum est argumentum a correferiuis: ut in l. fin. C. de indist. vid. tollend. quod est statutum in vno correlatiuorum, etiam in alio locum habet: ut in l. 1. & 2. ff. de capres. lib. xi.
- 8 Octauo amplia, habere locum in Monacho: nam Abb. & Cõuentus possunt cedere debitum religioso si est: scholaris illius Cõuentus vel monasterij, & tunc pater dicitur cedere filio: nã monachus in iure nostro æquiparatur filio familias. Ita tenet Bartol. in l. j. ff. de vulga. & pupilla. Et licet Innocen. in c. cum olim. nu. 4. de priuilegiis dicat æquiparari seruo: dico debere intelligi, quod debeat æquiparari filio, vel seruo, prout fauorabilius fuerit monasterio. Ita notabiliter tenet Bald. in l. 1. nu. 42. C. qui ad mit. quem sequitur Ias. in l. 1. nu. 42. ff. de vulgari & pupil. in l. cum fundus. §. 1. nu. 17. ff. si cert. peta. Romanus in l. is qui hæres. in §. neque filius. nu. 11. ff. de acqui. hæredi. facit quod notat Cardinalis Parisius in c. in presentia. nume. 206. in fin. de probatio.
- 1 Primo limita, non procedere in patre spiritali, quem patrum uulgus vocat, is enim non cedit filio studentī quem de sacro fonte leuauit: quia uerbum hoc, pater, intelligit de naturali, nõ autem de spiritali, ut in l. patre furioso. ff. de his qui sunt sui vel alieni iur. Doct. in Rubri. de cogna. spiritua. facit quod not. Guliel. Benedc. in repet. c. Rainutius. in verbo, & vxorẽ nomine Adela. nu. 76.
- 2 Secundo limita, in patre adoptiuo. filii enim adoptiui nõ sunt sui, nec inter suos computantur. §. cum autem. & §. at ij. & seq. Instit. de

Regulæ vtriusque iuris selectæ. 47

de hæredit. quæ ab intest. defer. & l. adoptiuum: vbi Doct. ff. de in
ins vocan. & iura loquentia in patribus & filiis, non extenduntur
ad adoptiuos.

- 3 Tertio fallit in vitrico, id est in marito matris: nec in nouerca: tū
quata nec vnus est pater, nec altera mater, de quibus loquitur hæc re
gula: nec patris nomine venit vitricus: per text. in l. j. in fi. ff. de pos.
vbi sub generali parentum nomine non compræhenduntur.
- 4 Quarto fallit, in patre scientiæ, scilicet, præceptore: quia nõ potest
cedere suo discipulo, licet pater & filius inuicem vocentur: vt in l. j.
C. de excu. artif. lib. x. quia hæc reg. intelligit in patre naturali, tūc
quia est quasi dom inus bonorum paternorum. l. in suis. ff. de libe. &
posthu. l. fi. C. de impub. & aliis substit. Marc. Anto. Bauer, in. §. pa
ter. nu. 3. & 13. Instit. de testamen.
- 5 Quinto limita, in patre non habere locum qui vult filio suo priu
legiari, non tamen studentis: cum hæc regula loquatur in scholasticos:
ergo secus est in alio: arg. tex. in l. cum prætor, ff. de iudi.

REGVLA LXXXVIII.

Cessio regulariter in potentiolem facta est nulla. Vt in ru
bri. ff. de aliena. iudic. mut. causa fact. & per totum. C. ne liceat po
tentio. & cedens actionem punitur pœna contenta ibi. s. pœna arbi
traria, & iactura cause: vt in dict. iuribus. Et vide circa hanc regu
lam Mar. de Man. in lib. x. obser. obseruatione xevij. & Socin.
in regu. xlvij. Lud. Gozad. in consi. iij. nu. 24. & de iure Regio in
l. xij. cum seq. tit. vij. par. 3.

- 1 Amplia primo, habere locum hanc regulam, tam in Actore, quã
in Reo. Ita tenet Alber. & alij in l. j. C. ne lice. potent. Dec. in c. j.
nu. 25. de offic. deleg. Ias. in d. l. j. nu. 1. reprobata glo. in l. penu. in fi.
ff. de aliena. iudi. & in rubr. C. de his qui poten. nomi. & pro opi
nionem Docto. contra glo. est glo. in l. non solum, in verbo, in eos. ff.
de aliena. iudic.
- 2 Amplia secundo, procedere post sententiam durante appellatio
ne vel exequutione, cum ibi cessio generaliter prohibeatur: &
quia integer debet esse status appellationis: vt in l. j. ff. nil noua. ap
pel. penden. Ita tenet Alberic. in l. j. nu. 4. C. ne liceat potenti. licet
contrarium teneat Ludo. Gomez in gloss. ad regulas Cancellariæ,
in regula de subrog. colli. q. j. in versicu. & ista quæ dicta sunt, vbi
allegat dictum Abbatem post Spec. in c. ij. nume. 4. de aliena. iu
di. quæ opinio Abbatis magis facit pro opinione Alberici quam
ipsius.
- 3 Amplia tertio procedere, tam ante litem contestatam, quã post:
vt in l. ex hoc dicto. in. §. ait prætor. & ibi glo. ff. de alien. iudi. mut.
causa, Ita concludit Pau. Paris, vbi hoc notabiliter declarat in c.
aduersario.

aduersario, num. 5. & 6. de exceptio.

- 4 Amplia quarto, procedere quâdocunque cessio facta est in clerico: nam tunc dicitur facta in potentio. ut est glo. in c. fina. de aliena. iud. in glo. j. quam sequitur ibi collecta. num. j. Sed illa generaliter reprobatur secundum Docto. ibi, præcipue Abb. m. Lud. Gomez. in d. regula de subrogan. collitigan. q. j. in versu dicitur etiam. eandem gloss. dicit communiter reprobari Iacobus de sancto Georgio in d. l. j. nu. 13. Quæ gloss. potest saluari secundum Abba. & Iacobi. & Gomez. ibi, ut procedat in episcopis, ut in clericis habentibus iurisdictionem super laicos: nam tunc dicitur potentior, quod ante eos tenuit Inn. ibi, nu. 5. & vide X Suarez alleg. xix. in princ.
- 5 Amplia quinto, procedere in minore: nam quis non potest facere cessionem minori de re immobili. Ratio est, quia non potest minor alienare rem immobilem sine iudicis decreto: ut in toto titulo. C. de præd. mino. ut est glo. in l. potest. ff. de autho. tut. & ibi Bar. Item ampliationem ponit Iacobus de S. Georgio per supradictam rationem in d. l. j. C. ne liceat potentio. nu. 18. Facit ultra eum: nam minori in iure nostro competunt multa privilegia, & ideo dicitur potentior. Quam ampliationem etiam in vidua habere locum, in vidua tanquam privilegiata, concludit Aegid. de Bellamera in d. c. de alienatione iudic. nu. 19.
- 6 Amplia sexto, quâdocunque cessio est facta in personam tutoris contra personam pupilli nam tunc hæc talis cessio facta in tutorem dicitur in potentio facta: quia iste tutor potest se ostendere minorem vel terribilem pupillo. Ut notabiliter concludit Inn. in d. c. ex parte. nu. 5. de aliena. iudic. mutan. causa fact. Pro qua opinione est text. expressus in Auth. minoris debitor. C. qui dare tutori vel curato. pos. & in Auth. ut hi qui obligati. se habe. perhi. res tutori. in §. si quis. colla. 6. quam opinionem tenet notab. Maria. Socia. iun. in consi. 148. nu. 13. & 14. vol. j.
- 7 Limita primo, non habere locum quando quis solueret quod debet. nam & si obligatus solueret quod a me petere velles, huic edito locus non erit. ff. de alie. iud. mut. causa fact.
- 8 Secundo fallit, quando quis rehauiisset rem alienatam. l. ex hoc edito. in fi. cum l. seq. ff. de aliena. iudicij.
- 9 Tertio limita, quando quis instituendo vel legando rem alienauerit. l. ex hoc edito. §. alienare. ff. de alien. iudic. Ratio est, quia alienatio est necessaria, & non prohibetur. & l. fin. tit. 7. par. 3.
- 4 Quarto fallit, quando res aliena periret sine culpa. l. non solum ff. de aliena. iudicij.
- 5 Quinto limita, quando quis rem suam possit recuperare: tunc enim permittitur in potentio cedere. Ita tenet Barba. in Rubrica de rescrip. col. 19. & 20. vcrsi. idem dicendum erit, quia tunc licet rem alienam furari æquiualem, quando rem meam aliter habere non possum propter opulentiam vel potentiam aduersarij detinetur eandem

vis eandem rem: vt est glo. in c. ius gentium. j. dist. in. Ita tenet Inno. in c. olim. el. j. nu. 8. de restitu. spolia. facit text. in c. Dominus no. ster. xxiiij. q. ij. ita notabiliter tenet Alex. in con. cxxxv. nu. 1. vol. j. Felin. in c. quoniam. nu. 13. de Simo. & in c. ij. nu. 36. de sponsal. in fi. Chassanæ in consuetud. Burgund. in tit. {des iustices.} Rubri. j. §. v. fol. 48. colū. ij. nu. 32. Hippolyt. de Marfil. in sing. clxxxvij. Matthæus de Afflic. in constitu. Neapolit. lib. j. Rub. viij. nu. 36. Et in tantum hoc est verum, & procedit, vt etiam ille, qui huiusmodi rem furatus est, sit tutus in foro conscientie. Archidiacono. in c. non sane. nu. 4. xliij. q. v. quam opinionem ante eum tenuit Innocent. vbi supra. & in c. quia plerique. de immunit. eccles. quem sequuntur omnes supradicti Docto. Floria. in l. itaque. nu. 6. ff. ad l. Aquil. Hip. poli. in consil. liij. nu. 19. Abb. in c. j. nu. 10. de dolo & contum. Ias. in l. j. nume. 7. C. de testament. Pala. Ruui. in repet. Rub. de donat. §. lxv. nu. 5.

6 Sexto fallit, quando quis rem que a me petere volebat pro derelicto habuit: nam factum eius non improbat preter. l. item. §. potest. in fi. ff. de aliena. iudicij.

7 Septimo limita, quando cessio fuit inutilis: vt in l. non putauit. in §. non quæuis. ff. de bono. posses. contra tabul. & in l. continuus. in §. cum quis. ff. de verbo. obliga. tenet Bal. in l. quid ergo. in §. eum autem. in fi. ff. de his qui nota. in fa. quem sequitur Ias. in l. cum dubitabatur. nu. 140. C. de iure emphyteu.

8 Octauo limita, quando alienas paratus est se defendere ac si possideret. vt in l. quia etiam. in §. quid ergo. ff. de aliena. iudic. & ita tenet Spec. in tit. de cessione. in §. j. vert. cessat autem. nu. 17.

9 Nono fallit, quando talis cessio fieret bona fide, & non malitiose ad opprimendum aduersarium, tunc enim bene valet: vt in l. qui stipendia. C. de procurato. tenet Spec. in tit. de cessione actionis. in §. j. nu. 4. quem sequitur Iacob. de S. Geor. in l. j. nu. 13. C. ne lice. poten. Abb. in c. ex parte. nu. 4. de aliena. iudicij. vbi declarat quando dicatur cessio bona fide fieri.

10 Decimo & vltimo limita, & declara supradictam regulam, vt prædicta actio competat tantummodo contra alienantem: sed contra heredem, vel bonorum possessorem non datur. l. non solum. §. si. cum l. seq. ff. de aliena. iudi. nec post annum datur. l. vel post annum. ff. eodem titulo.

REGVLA LXXXIX.

CHARITATIVVM subsidium Episcopus non potest exigere a subditis pro expeditione Bullarū suę promotionis. Hanc regulam probat text. in c. vt præteritę. de elect. scđm verū intellectu: nam text. ibi dicit, qđ expensę factę pro negotio electionis, de bonis patriarchatus fiant totaliter. & verbū patriarchatus, exponitur, et est, de bonis spectantibus ad cameram Patriarche futuri: secundum

D. Petri Duen.

¶ *Idem Goffre. ibi, & est vera expositio secundam Car. nu. 2, q. ix. contra Hostien. Pro qua opinione facit tex. in c. cupientes. in §. ad hæc & in §. si iuncta glo. ibi in verbo, indicauit. de elect. lib. vj. Hanc etiam regulam ponit Boeri. in decis. cxxxiiiij. nu. 6.*

- 1 Fallit primo, quando fructus prælaturæ non sufficerent pro suis expensis, & immineret necessitas pro eis soluendis: quia tunc posset episcopus petere charitativum subsidium, iuxta text. in c. de Apostolus. de censu, & ita debet intelligi dictum Cassa. in consuet. Burgun. in tit. (des iustices. Rub. in §. iij. fol. 35. col. 4. nu. 36.
- 2 Secundo limita, quando esset consuetudo q̄ pro sumptibus seu expensis prædictis sit contributio facienda per omnes subditos: ut tenet Hostien. Anto. de Butr. Ancha. Card. & Panor. in d. c. vi. præteritæ Calde. in cons. iij. in tit. de censib. per text. in c. conquestus. ix. q. iij. vbi dicit text. iuncta gl. in verbo, consuetudo, quod ratione consuetudinis potest aliquid peti. Facit tex. in c. si xvij. q. iij. vbi tex. dicit, q̄ monasteria debent exhibere episcopis consueta seruitia, & ibi glo. ij. dicit, q̄ consuetudo inducit annuas præstationes: & sic omnes Doctores prædicti dicunt, q̄ si apparet de consuetudine, illa est seruanda, quæ est optima legum iuterpres. c. cum dilectus. de consu. quam limita. sequitur Boeri. in d. decisio. 134. nu. 7. Remigius de Conny. in tract. de charitati. subsidio. q. vj. pag. 39. c. duabus sequen.

REGVLA XC.

¶ *CHARITATIVVM* subsidium exigi non potest ultra taxam, nec valet consuetudo contraria. & hodie est taxatum charitativum subsidium per Extra. Vas electionis in tit. de censib. in Extra. commu. in §. præmissis quoque, de qua facit mentionem Boeri. in decis. cxxxiiiij. nu. 10. Remigius de Conny in tract. de Charita. subsi. q. xvj. Circa quam regulam vide Matthæ. de Afflic. in decis. Neapoli. cxxxvj. Thoma. Gramm. in decis. lxxxvij. Hanc regulam ponit Barthol. de Belencinis in tracta. de Charita. subsidio. q. lxxij. Facit pro ea glo. in d. §. præmissis. in verbo, vel consuetudine, vbi Papa videtur rencere & improbare talem consuetudinem facit text. dum glo. in verbo consuetudinis. in c. dilecti. & ibi Hostien. & alij de maiori. & obedien.

- 1 Fallit primo, nisi talis consuetudo esset antiqua, & tanti temporis cuius initij memoria non sit in contrarium: quia talis consuetudo inueterata habet vim privilegij a principe concessi. capit. super quibusdam. §. præterea de verb. signific. & l. ex hoc iure. §. ductus aquæ. ff. de aqua quotidi. & æsti. & ita tenet Abb. in consil. lxxij. vol. ij. Et hanc limitationem quod consuetudo inueterata habeat vim privilegij, intelligo veram in capaci: secus tamen in incapaci: ut declarat Hippo. in sing. lxxx. Pet. Rebuff. in tracta. de deci. q. xij. nu. 68. Feli. in c. accedentes. nu. 6. in 2. limita. et in c. causam quæ

quæ.nu.2.de præscrip.& ibi Abb.idem Abb.in c.quanto.nofab.j.
de consuetu.Hiero Grat.in consi.vj.nu.20.col.j.Fran.Balb.in rep.
l.Celsus.in iij.par.nu.10.ff.de vsucap. Et supradicta consuetudo nõ
solum habet vim priuilegij, sed habet vim legis.l.j.ß. fin. ibi, vetu-
statem legis obtinere. & l.in summa.in prin.ibi,vbi, vetustas quæ
semper pro lege habetur, ff.de aqua plu.arcend. Circa quam limi-
tatio.est notandum, q̄ dicatur spatium tanti temporis cuius initij
memoria non stat in contrarium: Cin.in l.ij.C.de seru.et aqu.nu.9.
in ix.q.dicit, q̄ spatium tanti temporis cuius initij memoria non
extat dicitur spatium centum annorum: quam opin.sequitur Cepol.
in tracta.Seruit.vrba.pregd.c.xix.in prin.Rebuff.in tracta.de deci-
mis.q.xiiij.nu.94.Bertachi.in suo repert.in verbo, præscriptio, el ij.
col.iiij.Chassa.in consuetu.Burgun.in tit. des iustices, Rubr.j.ß. ij.
nu.8.sol.68.nu.1. licet contrarium teneat Felin. & forte male, per
supradictas auctoritates in c.ad audientiam.nu.27. de præscrip.

2 Secundo limita, nisi esset consuetudo generalis, q̄ prelati exi-
gerent, seu reciperent charitativum subsidium a subditis vltra taxã
dictæ Extrauagãtis. Quod intelligo de consuetudine generali vni-
uersalis ecclesie, per text.in c.contra morem.c.dist.quam Papa scit
& tolerat, vt per Oldra.in consi.ecliiij.nu.8. & 26. ita etiam tenet
Bartholo, de Belenci.in d.q.lxij. Remig.de Gonny in allegato tra-
cta, de charita, subli, q. xvj. in fin. & in q. xvij. in fine.

REGVLA XCI.

CHARITATIVVM subsidium non possunt petere inferio-
res Episcopis. Hanc regulam originaliter tenuit expresse Abb.
antiquus in c. cum Apostolus, de censu, per text. ibi, in ß, prohibe-
mus, in fin. ibi, archidiaconi, siue decani nullas exactiones, siue ta-
lias in presbyteros exercere presumant, reprobata glo. ibi, in ver-
bo exactiones. Hanc opinionem tenet etiam Archidiacono, in c. iux-
ta sanctionẽ, xvj. q. j. nu. 1. Host. in d. ß, prohibemus. Abb. in d. c. cū
Apostolus, nu. 6. Belenci. in allegato tractat. de charitati, subli, q. 4.
Hanc opinionem dicit esse communem Nicol. Boer. in decisio, 133.
nu. 2. & Chassa. in consuetu, Burgun. in tit. des iustices, Rubr. j. ß.
4. fol. 35. col. 2. nu. 6. eandem opi. tenet Io. Mauritius in repet. l. vni-
cæ, pag. 100. C. quo loco mulier. mune. subli. sole. lib. x. Quæ opinio
approbatur hodie de iure regio in l. iij. in fi. tit. 23. par. 1.

1 Fallit primo, in casu vbi laicus domino suo subuenire tenetur. Se-
cundum Collectarium in c. conquerente, nu. 5. de offi. ordi. quem se-
quitur Remig. de Gonny in trac. de charitati, subli, q. 28. pag. 91.

2 Secundo limita, nisi in hoc sit priuilegiatus, vel habeat consuetu-
do. Ita tenet Hostien. in d. c. cum Apostolus, & ibi Henricus Bo-
hic, nu. 5. & Abb. nu. 6. Boerius in d. decis. 133. nu. 2. Ioann. Mauri-
tius vbi supra,

G Tertio

- 3 Tertio fallit, nisi isti essent superiores & capita alicuius ordinis: Priores generales totius ordinis. Tenet id Calder. in consuetudin. de censib. quem sequitur Chaisa. vbi supra. nu. 28. Boer. in c. c. xxxij. nu. 3. et sic si fecit magnas expensas in promotione communi vtilitate religionis, poterit exigere charitativum subsidium a tota religione, si non potest solvere de bonis praelaturae.
- 4 Quarto fallit, in ecclesiis patronatus: nam debent subuenire minis suis: & sic possunt petere charitativum subsidium. Ita Innoc. in c. cum & plantare. de privileg. nu. 2. Quod est verum in veniente episcopi consensu: quod etiam sequitur Anto. de Burmo. nu. 19. & ibi etiam Ancha. nu. 12.

REGVLA XCII.

CITARI debet qui pretendit interesse, & sic pars quae actu potest praedici ad validitatem processus & pro ordine substantiali: alias actus non valet. Hanc regulam probat textus nam ita diuus. ff. de adoptio. in l. de vnoquoque. ff. de re iudic. in l. na. C. de legit. heredi. in l. tres denuntiationes. C. quo. & quam. dex. in l. si quando. C. de testibus in c. ij. & in c. dilecti. eo. ritu. in dilecta. de senten. excommu. in c. Romana. in c. constitutionum. senten. excommu. in Clem. saepe. de verbor. significa. in Clem. pastoralis. de re iudic. in c. porro. de diuor. & ibi gio. in c. eccles. sancte Mariae de constitu. & ibi gl. in c. j. de causa posses. & prope in c. quoniam contra. de probacion. in c. nos in quenquam. & in Deus omnipotens. ij. q. j. et sic ille qui vult litigare contra aliquem ante omnia debet citare suum aduersarium, alias processus non valet: quia citatio est inuenta de iure naturali, et est species defensionis & nullo modo potest omitti, etiam per principem, vt est text. in c. men. Pastoralis in §. ceterum de re iudic. ita tenet Bal. in l. cum trem. in fin. C. de his quib. vt indig. Ale. in consi. 5. vol. 2. nu. 2. in l. ij. quam legit cum l. j. C. quando libel. princi. dat. & in l. referptum. in ij. notab. ff. de pact. pro quo facit quod dixi in Regu. xliij.

Circa hanc regulam vide Tho. Gramma. in decis. lxxv. Fran. con. in repet. c. quoniam contra. in verbo, citationes. nu. 49. Paris. in consil. j. nu. 12. vol. j. & melius quam aliqui Sebastia. Vatum in tract. de nullitate sententiae, in rub. xij. de nullitate ex contractu citationis: per totam.

Hanc regulam cum xj. limitationibus ponit Socin. in reg. xxx. posterioribus. Hanc etiam ponit Zasius cum vna ampliatione & limitationibus in l. de vnoquoque. nu. 10. cum aliis. ff. de re iudic. quem refert Bernar. de Luco cum illis limitationibus in regu. lxxvij. Hanc regulam cum xij. ampliatio. & lx. limitatio. ponit Hippol. in d. l. de vnoquoque. nu. 8. vsque ad nu. 113. Hanc etiam regulam cum vna limita. ponit Catel. Cotta. in Memora. iur. in verbo, citatio. Hanc etiam regulam cum xlvij. ampliatio. & xxxv. limitat. ponit M...

ria. Soci. in tract. de citatione. arti. vij. per totum.
 Qnam regulam in sententiis etiam habere locum ponit Bernar.
 de Luco in regula del. xxiij. per text. in d. c. nos in quenquam. & in
 d. c. Deus omnipotens. & in d. c. j. de causa possess. & proprie. Quā
 limitat secundum eum ibi Iaf. xix. modis. in l. nec quicquam. in §.
 vbi decretum. nu. 27. ff. de offi. procon. & legati. eādem regulam li-
 mitat alius xix. modis Francif. Nicon. in repeti. c. quoniam contra.
 in gl. in verbo citationes. nu. 54. vsque ad nu. 67. Eandemmet regu-
 lam limitat cxv. modis Anto. Nice. in concord. gl. concord. liij. nu.
 24. vsque ad nu. 371. & in repet. testium, vt in c. ij. de testib. Po-
 nit regulam cum vj. limita. Roma. in singula. ccc. lxxiij. Socin. cum
 ix. in regul. cccc. vij.

REGVLA XCIII.

CITATIO regulariter in scriptis fieri non debet: quia est in
 arbitrio iudicis citare viua voce, vel in scriptis, debet tamen in
 actis scribi vt ex eis appareat. Hanc regulam probat text. in c.
 cum dilecti. in versic. spectantibus. in verbo, viua voce. de dolo, &
 contuma.

1 Limita primo, non procedere in Iudice delegato, qui debet cita-
 re inferto tenore sue commissionis: qui tenor non potest apparere
 nisi in scriptis: vt in c. preterea. & ibi Abb. & Docto. de dilatio.
 Bar. in auth. qui semel. C. quomo. & quan. iud. Alex. & Iaf. in l. ex
 quacunque. ff. si quis in ius voca. non ierit.

2 Secundo fallit, quando Nuntius vellet citare realiter, faciendo
 capturam in bonis vel in personam: quia debet ostendere commis-
 sionem in scriptis. Secundum Barto. in l. palatinos. C. de collat. fun-
 do. ff. ca. lib. xj. nu. 1. & 2. Philip. Franc. in c. cum parati. num. 30. de
 appella. De iure regio est tex. in l. iij. tit. xiiij. lib. 5. Ordina.

3 Tertio fallit, quando citatur aliqua persona illustis, vel claris-
 sima: quia debet citari in scriptis: alias citatio non valet. Ita notab.
 tener Bar. per tex. ibi. iuncta gl. in l. quoties. C. de dignit. lib. x. nu.
 7. quem sequitur Iaf. in §. quadrupli. nu. 24. Insti. de actio.

4 Quarto fallit, quando destinatur nuntius ad capienda bona Fi-
 sco delata: nam non creditur ei sine literis. l. prohibitum in fine. C.
 de iure Fisci. lib. x. Similiter quando aliquis mittitur ad exigen-
 das pecunias Fiscales, d. l. palatinos, tenent Doctores in d. c. cum
 parati.

5 Quinto fallit, quando citatio fit in domo, & non personaliter: nam
 non valet ad effectum reddendi citatum contumacem nisi fiat cum
 literis. Secundum Bal. & Ang. in l. vt perfectius. C. de ann. excep.
 col. ij. Alex. in addi. ad Bar. in d. l. palatinos. nu. 3.

6 Sexto limita, in nuntio electo specialiter, qui non est nuntius con-
 suetus: nam sibi non creditur, nec valet eius citatio sine literis. Te-
 net Bald. in d. l. vt perfectius. num. 18. & Barto. per illum text. in l.
 cum

D. Petri Duen.

eum qui. in §. si epistola. ff. de furt. & iuste possidet. ff. de acqui. sel. & ibi Alex. nu. 30 idem Bar. in extrauag. ad reprimendum. versi. per literas. facit text. in c. prudentiam. in princ. ibi. per cen. nuntium. de offi. deleg. tenet Fran. in d. c. cum parati. nu. 29.

- 7 Septimo fallit, quando citatio fieret extra prouinciam, quia non valet nisi fiat in scriptis. Secundum Bar. in d. Extrauag. ad reprimendum. in gl. in verbo, per nuntium. in medio. qui sunt rebel. in V. feud. per text. in auth. de collato §. eos. collat. ix. quod etiam tenet Francus in d. c. cum parati. nu. 31.

REGVLA XCIIII.

CITATIO partis requiritur in exequutione sententia. l. i. si coeperis ex sententia conueniri. C. de iur. & facti igno. & l. meminerint. C. unde vi. Pro hac regula allegatur text. licet parum citat. in l. defendente. ff. de autho. tuto. vbi iudex debet interrogari partem, an velit satisfacere. Hanc regulam ponit Barto. licet cum distinctione. in l. a diuo Pio. §. in venditione. num. 2. ff. de re iudic. idem Bar. in d. l. meminerint. & in extrauag. ad reprimendum. in verbo exequutionem. qui sunt rebell. quem sequitur Alex. in d. §. venditione. nu. 35. & ibi Ias. nu. 9. & ibi Vinc. de Hercula. nu. 31.

Prima ratio huius regulae est, quia aliter pars ledi poterit propter multas exceptiones quas opponere poterit, scilicet, incompetentiam iudicis qui sententiam protulit, iuxta gl. si. in Clem. v. de sequestr. possess. & fruct. & in l. fin. C. si a non compe. iudi. & alias exceptiones quas scribit Petr. de Ferra. in pract. in forma exequut. senten. glos. & Docto. in d. l. j. C. de iur. & facti. ignoran. & Math. de Afflict. in constitu. Neap. lib. 2. ru. 17. nu. 15.

- 1 Amplia primo, siue exequutio fiat in actione personali, siue reali, cum sit eadem ratio. Secundum Cin. in l. ab exequutione. C. quorum appel. non recip. quem sequitur Ioan. de Im. in d. §. in vendit. & ibi Alex. vbi dicit, quod haec opinio est verior in iure: & ibi Ias. nu. 9. licet Bart. teneat contrarium in d. §. in vendit. & in aliis locis, supra allegatis. que opinio est communior secundum Ias. ibi. Sed opin. Cin. approbatur de iure regio in l. ij. tit. 14. lib. 5. Ord.

- 2 Secundo amplia procedere, etiam si in illa in qua fuit condemnatus fieret exequutio, cum etiam pars in hoc ledi possit, forte propter hypothecam, vel aliud ius quod in illa re habet, & ideo ad hoc debet citari, vt in l. de vnoquoq; ff. de re iudi. & ita tenet Idann. de Imo. in d. §. in venditione. nu. 13. quem vltra Ias. vbi supra, & Alex. sequitur Vinc. de Hercu. nu. 35.

- 3 Amplia tertio, etiam si iudex qui eam protulit exequeretur, cum exceptiones possint allegari in executione: quod fieri non possit si pars non citaretur. Secundum Alex. in d. §. in venditione. C. de iur. & facti. ignoran. Clem.

Cle. sicut q. 2. de appel. Philip. Franc. in c. ex ratione. nu. 83. de ap-
pell. Deci. in consil. 97. num. 2.

- 4 Amplia quarto, etiam si executio fieret contra eundem condē-
natum: & sic in omni executione tutius est quod fiat citatio. Se-
cundum Soci. in tract. de dilation. articu. 7. quæst. xix. Alexan. &
Iaso. in d. §. in venditione.
- 5 Amplia quinto, etiam post desertionem appellationis: scilicet si
pars intra tempus non fuit prosequuta appellationem, & sic reman-
sit deserta. Secundū Bar. in l. j. in ff. nihil noua. appel. penden. quæ
sequitur. Deci. in d. consil. xcvij. nu. 2. Matth. de Afflic. in constitu.
Neap. lib. 1. rub. 17. nu. 20. Alex. in d. §. in venditione nu. 32.
- 7 Limita primo, nisi constaret notorie nullam absentis competere
defensionem. Vt est gl. in c. ad nostram. el. 2. & ibi docto. de iure-
iuran. & in c. cum sit de appella. Facit tex. in l. si cum seruum. in §.
si quis seruum. ibi, vt si præsens esset. & in §. iusta. ibi, non est ne-
cesse vocare. ff. de fideicom. liberta. in l. recufare in princ. ff. ad
Trebel. in cap. cum olim. secundum unam lecuram glo. de re iudi.
Inno. in c. tua. de cohabita. cleri. & muli. quem sequitur Matthe. de
Afflic. in constitu. Neapol. in d. rub. xvij. nu. 21. Nico. Bello. in cō-
sil. lxx. nu. 16. Pau. Pari. in consil. j. nu. 33. volu. 1. Vin. de Hercul. in
d. §. in venditione. nu. 36. & Ioan. de Aima Vaionensis in proœmio
concordatarum. fo. 49. col. 1.
- 2 Limita secundo, quando præcessisset cognitio super executio-
ne, & non restaret nisi executio facti, tunc enim non est necessa-
ria citatio: vnde tunc iudex potest committere ad petitionem par-
tis nuntio vt exequatur, nulla facta partis citatione, & tunc exe-
quitor poterit manu militari exequi sententiam: per tex. in l. qui re-
stituere. ff. de rei. vendi. Ita eleganter tenet Matthe. de Afflic. in d.
rub. xvij. nu. 17. Bar. in d. §. in vendit. num. 2
- 3 Tertio fallit, quādo prius citato aduersario esset facta executio
de parte, tunc si in alia parte fiat, non requiritur citatio Secundum
Deci. in c. ex ratione. nu. 72. de appel.
- 4 Limita quarto, non procedere de iure regio: nam absq; citatione
sententia mādatur executioni: vt in l. v. tit. 8. lib. 3. Ord. vbi ponit
tur tempus x. dierum, intra quem terminum debet reus comparere
coram iudice ad opponendam executionem. & hanc practicā cō-
muniter seruari tenet. Roderi. Xarez in repeti. l. post rem iudicatā.
in duodecima limitat. fo. 748. col. 3. nu. 2. & decem dies enumeran-
tur a die factæ oppositionis, vt in l. ix. in legib. de Madrid. quæ l. trās
sumptiue habetur in l. lxiiiij in legib. Taur.

REGVLA XCV.

CITARI quis non potest, vt personaliter compareat: quoniā
liberum eē videtur citato comparere per se, vel per procuratorem.

D. Petri Duen.

vt in c. querelam. de procu. & in l. j. ff. eod. tit. & non in c. j. de iudi. 6. et in l. fi. C. de procur. Circa. quod dicitur Ber. de Luco in pra. c. cxij. Mat. de Affi. Neap. li. i. rub. 96. nu. 14. & 50. Pa. Pari. vbi limitat 7. modis, in consil. cxx. nu. 1.

Hanc regulam ampliat 4. modis, & limitat 8. modis, vt per Maria Soci. in tract. de citatio. articu. xx. nu. 25. vsq; ad nu. 39.

REGVLA XCVI.

CITATIO, ad hoc vt valeat, requiritur requisitio partis. Hanc regulam ponit Abb. in c. j. nu. 4. de iudi. & in nu. 37. Ale. in fi. finita §. Iulianus. ff. de dam. infest. facit tex. in l. ad peremptori. ff. de iudi. & in c. licet de accusari. & in l. fi. C. de bonis authoritat. di. possiden. & in l. properandum. §. & si quidem in verb. require te parte. C. de iudi. gloss. in l. sancimus. in verb. per contumaciam. C. ad Trebellian. melior tex. de iure in c. proposuisti. in verb. ad petitionem cuiusdam aduersarij. de foro competen. & ibi. Abb. Fo. li. in d. c. j. nu. 1. de iudi. Deci. in j. lect. nu. 25. & in 2. lect. nu. 14. de ibi Frac. Are. nu. 10. Sebastia. Vant. in tracta. de Nullitat. sententiaru. in rub. xij. de nullitate ex defectu citationis. nu. 44. pag. 256.

Hanc regulam limitat quinque modis Francif. de Ripa in d. c. j. nu. 20. de iudi.

REGVLA XCVII.

CITATIO ad hoc vt valeat, requiritur autoritas iudicis & commissio. Hanc regulam probat tex. in l. neminem. C. de exhib. reis & in §. si vero quidam iuran. in Auth. eo. tit. coll. v. tex. in c. ex parte. de rescrip. Hanc regulam vltra Abb. ponit Felin. vbi ponit rationem eius. in c. j. nu. 1. de iud. & ibi Deci. in 2. lect. nu. 92. Aret. in nu. 41. vbi dicit, qd opi. Bar. qui ira tener in d. l. neminem, commu niter a doctoribus approbatur. Hanc etiam regul. ponit Francif. Ni. cont. in repe. c. quoniam contra in glo. in verb. citatione. nu. 5. eandem opinionem tenet etiam Ias. in §. quadrupli. nu. 12. Inst. de acti. Chassa. in onfue. Burg. in tit. {Des iustices.} rub. j. §. vj. fo. 66. col. la. 4. nu. 6. Sebastia. Vant. in tract. de nullita. senten. rub. 12. de nul litate ex defectu citationis. nu. 32. pag. 253. Pau. Pari. in c. quoniam contra. nu. 43. de probat. Matth. de Afflict. in consil. Neap. li. j. rub. 90. nu. 1. Hanc regulam cum tribus ampliationibus, & duabus li mitationibus ponit Francif. de Ripa in d. c. j. nu. 85. de iudi.

Amplio hanc regulam vltra eum, vt procedat siue causa sit ci uilis, siue criminalis. Insciulibus probat text. in d. c. proposuisti. de foro compe. & in c. ex parte el 2. de rescrip. cum altis iuribus supra adductis. & in criminali probat tex. in c. j. de iud. scdm commun. intellect. facit quod notat. Bal. in d. l. neminem nu. 4. facit etiam tex. in l. absentem. ff. de poenis.

Limita

1. **Limita primo** vltima r^{ip}am. vt non procedat in citatione, de nouo reiteranda propter nullitatem p^ontis: quia vbi prima citatio fit facta auctoritate iudicis, licet nulliter ex alia causa, poterit per nuntium alia de nouo fieri sine alia auctoritate. Ita tenet Roma. in l. qui per salutem. ff. de iureiur. per tex. ibi facit tex. in c. ex lit^ois. de offi. deleg. quem sequitur Iaf. in d. l. qui per salutem. nu. 4.

2. **Secundo limita**, quando aliqua causae cognitio requiritur in citatione, alias secus, vnde simplex citatio ad comparandum potest fieri per nuntium absque alia speciali commissione iudicis. Ita tenet Phil. Dec. in d. c. j. de iudi. in 2. l. et. nu. 95. vbi dicit, quod ita Flor^ontiae practatur, & ibi Aret. nu. 11. Bal. in l. si quando nume. 12. C. de testib. Philip. Franc. in c. cum parati. nume. 4. de appellatio. Iaf. in §. quadrupli. nume. 35. Institu. de actio. Quod notabi. declarat Sebastianus. Vanus. vbi tenet hanc opinionem, in tractatu de nullitatibus sententiarum rubi 12. de nullitate ex defectu citationis nume. 38. pag. 254.

REGVLA XCVIII.

CLERICI non habentes curam animarum, sed beneficia similia, non tenentur ire ad Synodum episcopi. Hanc regulam ponit glo. & ibi Card. in 2. nota. nu. 1. & Abb. in j. notabi. Felin. nu. 2. in c. quod super his. de maiori. & obed. Hanc opinionem sequitur Henr. Both. in tracta. de Synodo episcopi, in 2. par. nu. 18.

1. **Limita primo** quando episcopus aliquid vellet statuere concernens totum clerum, vel procedere ad reformationem morum. Ita Abb. post Io. And. & Host. in d. notab. j. quos sequitur Hen. Both. in d. 2. par. nu. 17. & 20.

2. **Secundo limita**, quando episcopus in sua Synodo notificaturus & publicaturus est statuta, & ita in Synodo provinciali seu archiepiscopali, vt in c. si. ibi. diaconos, & clericos. 18. dist. & ibi hoc tenet Vgurius, & vterq; Card. pro quo facit, quia tunc etiam laici tenentur venire: secundum Archid. in d. c. si. & Abb. in d. j. notab. quos sequitur Henr. Both. in d. ij. par. nu. 3.

REGVLA XCIX.

CLERICVM percutiens est excommunicatus, & non nisi a Romano Pontifice debet absolui. Hanc regulam probat text. in c. si quis suadere. xvij. q. 4. & in c. j. & in c. non dubium. & in c. ex tenore. de senten. excō. in c. religioso eo. ti. si. vj. De iure regio text. in l. 3. tit. 6. par. j. Hanc regu. ponit Nico. Plotius in tracta. de excom. in prin. nu. 23. vsque ad si. vbi eam limitat 14. modis. eandē regulam ēr cum alijs. 14. limitat. ponit Io. de Lignano in trac. de censura ecclesiastica. §. 6. nu. 1. Alias 14. limita. ad hanc reg. ponit tex. in l. 3. tit. 9. par. j. & x. limitatio ponit gl. in d. c. si quis suadente. in ver.

D. Petri Duen.

bo, violentas: et vij. limitationes ponit Bernardus Laurentius in
sta. in quibus casibus iudex secularis possit imponere manus in per-
sonas ecclesiasticas & xxij. limitatio: ponit Stepha. Aufred. in tra-
ctat. d. potestate seculari super ecclesiast. personas. in 3. regu. per
ta. vbi dicit tantummodo ponat, xij. limitatio, sunt xxij. vt supra
dixi in effectu.

2 Ultra quas ampliaciones, & limitationes, amplia Primo hanc re-
gulam, vt non solum percutiens sit excommunicatus, verum etiam
ipso iure sine aliqua denuntiatione. Vt est tex. in extrauag. Man-
ni. v. quæ incip. in super ad euitanda. Vbi probatur quod ad hoc
quis sit excommunicatus, requiritur quod denuntietur, Sed extra-
uag. illa excipit supra dictum casum, nisi fuerit excommunicatus
pro violenta manuum iniectione in clericum: quia tunc nõ requiritur
denuntiatio. & Ex traug. illam ponit ad literã Archiep. Flo-
in tracta. de excomm. num. 16. & in Summa in 3. part. ti. xxvij. ca.
vlt. vbi ponit etiam approbationem illius extrauagantis: & illam
refert Fet. in c. Rodolphus. nu. 39. de rescript. Ang. in Summa, in vi-
bo, excommunicatio. el 8. Philip. Dec. in c. a nobis. nu. 20. & ibi
Pau. Pari. nu. 13. de exceptio.

3 Amplia secundo habere locum, etiã si percussus sit prime tonsu-
re. Vt in c. quisquis. xvij. q. 4. in c. de persona. xi. q. i. in c. clericos
xi. distin. in c. cum non ab homine. ibi, quocunq; ordine. de iudi. in
c. 1. de cleri. coniuga. lib. 6. gl. in Clem. 2. in verbo, clericos. de vita
& hone. cler. & in c. ij. in verbo, clericos. de preb. & ita expresse
tenet Ioan. Lupus Segontensis in tract. de censu ecclesia. qd. 2. & 6.
Thom. Grã. in decisi. x. nu. 1. Matthæ. de Afflict. in consti. Neap.
lib. j. Rub. xix. nu. 21. Ioan. de Imo in c. ex. literis. nu. 6. de vita. et
honest. cler. Lamber. in tract. iuris patro. in 1. par. 2. lib. in 2. artic. in
7. q. nume. 6. Hanc opinionem tenet etiam Ioan. Mauri. in repeti-
tione. pag. 75. C. quo loco mulie. mune. sub. sole. lib. x. eãdem opi-
nionem dicit esse communẽ Alber. Trotius in tract. de vero, & per-
fecto clerico. in 1. lib. dub. 2.

3 Amplia tercio habere locum in personis quæ regulariter viuunt,
licet non faciant professionẽ: nam isti gaudent priuilegiis clerico-
rum: et manus iniicientes in eos violentas, incurrunt sententiam ex-
communicationis. Ita Anto. de Burr. quem sequuntur alij Doct. in
c. 2. nu. 6. de foro compe. Quam opinionem dicit esse communem
Nicolao. Boer. in tracta. de vita & honesta. Eremitarum. nume. 14.
Lamber. in tracta. iur. patron. in j. par. 2. lib. in vij. q. artic. 4. num. 3.
Idem est in mulieribus, quæ vt deo seruiãt se recludũt in una domo
ad ieiunandum & orandum, quæ tamen habent priuilegium mona-
chorum ita ut eas percutientes incidãt in penam huius regulæ, &
sub iudice seculari conueniri non possunt. Ita probat tex. in c. in-
nitatibus. in 5. supradicta. de elect. lib. 6. ita tenet Ang. in Authen-
tibus. apud quos oporteat causas dicere monachos, in prin. nume. 4. col.
12, 6.

la. 6. Ant. de But. in d. nu. 6. Cardina. de Turre Crema. in c. qui vere. in vlti. q. 16. q. 1. sequitur Nicol. Boerius in d. trac. de statu. et vita Eremita. nu. 15. licet contrarium teneat Rota in decisio. clxvij. in antiq. secundum veterem impressionem, & secundum nouam in tit. de regularibus. in decisio. j. de qua decisione facit mentionem Cesar Lamberti. in d. tracta. in 1. par. 2. lib. in 7. q. prin. artic. 6. nu. 4.

4 Amplia quarto, etiam si clericus sit degradatus, non tamen potest percuti, & percutiens eum incidit in d. c. si quis suadente. Tenet Bald. in c. sedes apostolica. de rescrip. nu. 4. & allegat Inno. ibi Ratio est quia privilegium dignitatis durat finita dignitate. glo. est expressa in c. accedens. in glo. j. l. dist. & est gloss. fin. expressa, que hoc probat, in c. dictum. 87. distin. Pro quibus gloss. est tex. in l. vnus. in §. seruum. ff. de questio. & in c. ostenditur. de consecra. dist. 4. tex. notabi. in l. fin. in versu. non esset torquendum in memoriam pristinae dignitatis. ff. de decurio. Facit etiam gloss. in c. contingit. el. 1. de senten. excom. & in c. ad abolendam. de hæreti. in verbo, prærogatiua. & hanc opinionem tenet Hippol. in singul. 107. & in l. eiuſdem. in prin. nu. 7. ff. ad l. Corn. de Sica. & in l. etiam si redhibitus. nu. 2. ff. de questio. Andr. Tiraquel. in tracta. de causa cessante in 2. parte. limita. 15. nume. 4.

5 Amplia quinto, etiam si percussus sit coniugatus, dum tamen contraxerit cum virgine semel, & non bis, & deferat tonsuram, & vestes honestas. Vt in c. j. de cleri. coniuga. lib. 6. & est l. 49. titu. 6. par. j. l. 14. titu. 3. lib. 1. Ord. i. & est Pragmatica. 27. in vol. Pragmaticarum. vbi taxatur habitus clericalis. Ita tenet Matthæ. de Affidis in constitut. Neapol. Rubr. 3. nume. 21. Quod tamen intelligo verum, in percutiente ipsum clericum coniugatum, non tamen in persona vxoris eius. Ita Ioan. Andr. & ibi Dom. in c. j. de cleri. coniuga. lib. 6. Ioan. de Imol. in c. 2. de fo. compe. Tiraq. in gl. j. post leges connubia. nu. 59.

6 Amplia sexto, etiã si clericus percussus sit mortuus: durat enim privilegium, in cadauere, vt percutiens iniuriſe, incidat in pœnam huius regulæ. Ita tenet Feli. in c. a nobis. el. 2. nume. 4. de sententia excomm. Alber. Brunus in tractat. de augmento. nu. 95. Hippol. in l. vnica. nu. 53. C. de raptu. virgi. & in l. fina. nu. 56. ff. de questio. pro qua opinione est tex. in c. quod in te. de pœniten. & remissio, vbi clericus qui potest tempore interdicti ingredi ecclesiam viuus potest in ea sepeliri mortuus. facit etiam text. in l. 2. ff. de cadaue. puni. gl. in c. licite. 32. q. 7.

7 Amplia septimo, etiam si percutiens sit clericus, c. cum pro causa & c. porro. & c. monachi. de senten. excom.

8 Amplia octauo, etiam si clericus percussus sit excommunicatus. Ita Innoc. in nu. 3. & communis opinio in c. si vere nu. 1. de senten. excom. & est tex. p. ista opinione in c. i. & in c. de Monialibus. eo. tit. facit glo. in c. si quis deinceps. 17. q. 4. & in c. si quis vestrum. 23. q. 5. & in c. 2. ne cleri. vel mona. lib. 6. l. eli. in c. j. de senten. excom.

Ratio:

D. Petri Duen.

Ratio est, quia privilegium hoc ordini, non clerico conceditur, contingit, el. 1. de senten. excom mu.

- 9 Amplia nono, in percutiente novitium ingressum religionem, et si nullum ordinem habeat. Vt in c. religioso. de sent. exco. lib. 6. sunt enim de foro ecclesie, & persone ecclesiasticæ .c. duo sunt 12. q. 1. Ita concludit Anchara. in consi. 68. Andr. Tiraquellus in tra. de viroque retra. in titu. { de retrait lignagier. } in §. 1. gloss. 3. nume. 22. & nume. 30.
- 10 Decimo amplia, etiam si non sit vere clericus, sed destinatus clericatus, & sic gerat se pro clerico, vt sunt pueri deseruientes in choro, deferentes habitum & tonsuram, quia percutiens eos est excommunicatus. Ita concludit Archidia. in d. c. si quis suadente. nume. 8. Felin. c. cum adeo. de rescrip. faciunt cumulata per Ias. in l. diuortio. §. interdum. ff. soluto mati. Pala. Ruotos in repe. Rubr. de donatio. §. xxxviiij.
- 11 Amplia vndecimo, nõ solum si percutiat clericum, sed cõsanguineum clerici causa eiusdem clerici. vt in c. sciant cuncti. de electi. 6. gl. in Clemen. 2. in verbo, quomodolibet. de senten. exco. facit etiam tex. in c. quicumque. de senten. excom mu. lib. 6. tenet Matth. de Afflict. in tra. de iure protomi. in Rubr. nume. 27. quod intellige solum in casibus specialibus in illis iuribus, secundum Syluestrum in sua Summa, in verb. excommunicatio. el. 9. Caieta. in eod. verb. §. xxxiiij. Iason in l. de pupillo. §. si quis ipsi prætori. nu. 12. ff. de noui oper. nunt.
- 1 Limita primo, non habere locum quando quis insequitur clericum, sed non percussit. Vt est gloss. in cap. scilicet. in verb. insequutione. de pœnis. lib. 6. quam sequuntur ibi Ioan. Andr. & communiter Doct. Innocen. Abb. & Doct. in cap. nuper. de senten. excom. licet contrarium tenet gloss. in cap. si quis pulsatus. de pœnitens. distinc. j.
- 2 Fallit secundo, in eo qui capit clericum, vt obuietur delicto committendo. Tenet Abb. in c. si vero. el. j. de senten. excom. idem Abb. & Philip. Deci. nu. 36. in c. cum non ab homine. de iud. facit gl. notat. in c. 2. de hereti. vbi probatur, quod quilibet tenetur alium corrigere in delicto committendo. Et ex hoc patet quod familia potestatis potest capere clericum incedentem de nocte cum armis, sine metu excoicationis. tenet Abb. in c. vt in famæ. de senten. excom. mu. in c. j. nume. 7. de deposti. Bald. in l. si qua per calumniam. C. de episco. & cleri. Dec. in d. c. cum non ab homine. nu. 40. Montaluis in l. 51. tit. 6. parte. 2. quæ opinio hodie approbatur per l. 5. tit. 3. lib. j. Ord. Et xx. casus, in quibus iudex secularis potest imponere manus in ecclesiasticas personas, sine metu excommunicationis, ponit Bernar. Lauren. in tra. de quibus casibus iudex secularis possit imponere manus in ecclesiasticas personas. in 14. volumi. Tra. de iur. in
- 3 Limita tertio, quando clericus primæ tonsuræ exercens officium carnificum

carificum, seu macellariorum, aut tabernarij publici, & personali-
ter tertio monitus propriis nominibus expressis a diocesano non
dimiserit illud officium, nam isti tales non gaudet priuilegio cle-
ricali. Vt est text. & ibi glo. in verb. publice. & in verb. nominatim
in Clemen. j. de vit. & honest. cleri. sed hodie sufficit si in genere
moueantur. vt in Extrauagan. Leonis x. quam refert. Boer. vbi eã
ad literam ponit, in decisio. 69. nu. 36. & ideo si fuerit tertio moni-
tus & non destiterit tali officio, si est coniugatus perdit statim pri-
uilegium, & percutiens nõ incidit in Canonem, & si non est coniu-
gatus, tantummodo perdit priuilegium clericale. scilicet, in rebus
suis vt ibi dicit Clement. quam declarat Bernar. de Luco in pract.
c. 67. Cesar Lambert. in tract. iuris patrona. in j. par. 2. lib. in arti. 26.
9. q. prin. nu. 3. fol. 150. col. 1. & circa hãc regulam vide tex. in l. 4.
tit. 9. par. 1. quæ ponit casus in quibus percutiens clericum possit ab-
soluti ab alio quam a Romano Pontifice.

R E G V L A C.

C L E R I C I, & personæ ecclesiasticæ, & ecclesiæ non debent
subire munera psonalia, sed sunt immunes, et sic non tenentur solue-
re collectas, neque aliud tributum. Hæc reg. pbatur primo de iure
diuino. Nume. cap. 3. & cap. 7. Secundo de iure naturali: vt testa-
tur Caius Cesar in lib. 6. suorum Commẽta. Tertio probatur de iure
Canonico. in c. non minus. & in c. aduersus. de immunit. ecclesi. &
in c. penit. 86. distin. et in c. quanquã. de censib. lib. 6. Quarto pro-
batur de iure civili, in l. placet. C. de sacrosanc. eccle. canonizata in
c. generaliter. in §. placet. 16. q. 1. facit etiam tex. in Auth. itẽ nulla
communitas. C. de epis. & cle. Probatur etiam de iure regio, in l. j.
titu. 3. lib. 1. Ordina. & in l. 3. in quaterno Gabellarum. & in l. 51.
tit. 6. par. 1. Hanc regulã ponit Bar. in l. vnica. nu. 32. C. quo loco mu-
lier munera subi. debe. lib. x. idem Barto. in consi. clxxx. & in l. j.
in §. fin. ff. de muneri. & honori. Panor. & alij. in d. c. nõ minus. nu.
1. & 17. las. in l. placet in 2. lectu. nu. 10. C. de sacrosan. eccle. Ioan.
de Platea in l. si. C. de exactoribus tributo. lib. x. Guido Papa. q.
ecclxxij. Franc. Cur. Iun. in consi. lxxj. nu. 2. Matthæus de Afflicis
in c. j. nu. 32. quæ sint regal. in V sibus feud. Thomas Gram. in decis.
19. nu. 14. & in consi. 1. posito post decisiones nu. 32. & 33. Io. Mau-
ritius in repe. d. l. vnice. pagi. 51. cum sequen. C. quo loco mulier mu-
nera subire debeat. Ioan. Balsianus in consuetudi. Auerniæ. c. 25. ar-
tic. 8. Petrus Antibolus in tract. de muneribus. §. 4. nu. 26. cum se-
quen. Franc. de Platea in tracta. de excommunicatione. §. xxxvj.
Chassanæ. in consuet. Burgund. in titu. {Des iustices.} Rubr. 1. §. 5.
nume. 4. fol. 49. & in §. 4. Rubric. 5. nu. 17. fol. 29. Cardina. in repe.
c. perpendimus. nu. 9. de senten. excom.

Amplia primo, etiam si clericus vellet sponte soluere dictam col-
lectam; nam non posset, nec communitas debet recipere. Ita tenet
Thomas

Thomas

D. Petri Duen.

Thomas Parpalia, in rep. d. l. placet. ver. & tertium. C. de sacrosanctis ecclesie. Ratio est quia, hoc privilegium est inducendum in fauorem totius cleri, prout in dubio præsumitur, & sic illi non potest renuntiare, ut in c. si diligenti. cum aliis, de foro compe. Facit quod no. Ias. in l. l. egregias. no. 2. ff. de iureiur. & in l. j. §. & post operis. nu. 12. ff. de iur. in ope. nuntia. pro qua limitatione est text. in cap. exigit, de censibus. lib. 6. licet contra eam velit tenere Ioan Mauri, in repet. d. l. vnicæ, pag. 82.

- 2 Amplia secundo, habere locum etiam in colonis, & vxoribus & filiis clericorum: nam eis non possunt imponi collectæ propter bona, quæ habent a clericis vel ecclesiis. Vt in d. c. generaliter. in §. nouarum. 16. q. j. Bal. in l. j. C. de episc. & cleri. & in l. bipitones per illum text. C. de agrico. & cens. lib. 11. vbi text. dicit, quod domini, non coloni, vel cæsti pro eorū prædiis tributa soluere tenentur. Circa quã limitationē vide Mauri. in d. repe. l. vnicæ. pag. 46.
- 3 Amplia tertio, in Emphyteutis, vel vassallis ecclesie, seu ecclesiasticis: nam sunt exempti a muneribus fordidis. Tenet Bart. in l. s. natoribus. C. de dignita. lib. 12. vbi expresse dicit, quod vassallus ecclesie est exemptus. & non dicit a quibus, sed de necessitate intelligendum est a fordidis. & de emphyteuta idem tenet Bal. in l. quæro. ff. de vsufruct. lega. Bar. per illum text. in l. priuatæ de excusatione. C. nu. 2. quem sequitur Thomas Parpalia in repet. l. placet. in princ. quod etiam sequitur Ioan. Mauri, vbi allegat alios Doct. in d. rep. pag. 187.
- 4 Amplia quarto, in oblato qui se & sua obtulit religioni: quia tunc tam persona ipsius oblatis, quam eius bona monasterio collata sunt libera & exempta ab omnibus oneribus secularibus, sicut sunt reliqua bona ecclesiastica & personæ ecclesiasticæ: vt in c. j. & ibi glo. de decimis. tenet Abb. in consil. 42. nu. 2. volu. 1.
- 5 Amplia quinto, in fratribus Hierosolymitanis, quos Rhodiarum vulgus nominat: nam ipsi sunt immunes, & non tenentur soluere collectas: cum pro Christianæ fidei incolumitate eos passim videamus militantes, nam sunt de ordine clericali, et separati a lege militari, & obligati ad horas dicendas, & habent certum & limitatum ordinem viuendi a Põrificibus institutum. Vt in Clem. j. de religio. domi: nam computantur inter personas ecclesiasticas. c. duo sunt genera. & ibi glo. j. 12. q. j. Bart. in l. semper in §. quibusdam. nu. 7. ff. de iure immunita. tenet Ioan. Mauri. in repe. d. l. vnicæ. pag. 96. in fin. cum sequen. Quod intelligo in fratribus, quos assidue pro diuini cultus augmento & salute operam dare agnoscimus, vt per Alexan. in l. ne quidam. C. de milita. testamen. Doct. in Clem. cum ex eo. de senten. excommu. & in Clemen. 2. de foro competen. hodie est derogatum, quantum ad collectas, in omnibus Commendatariis, tam sancti Ioannis, quam sancti Iacobi, & aliis in l. j. in §. in quaterno Gabellatum.
- 6 Fallit primo, nisi aliud habeat consuetudo: nam si consuetudo est quod

quod clerici consueverunt solvere collectas pro certis bonis ad eos translatis, valeret consuetudo. Hoc voluit sentire Bar. in l. ad collationem. C. de auro corona. lib. x. Ale. in additio. ad Bar. in l. rescriptum. in §. sciendum. ff. de muneri. & honor. Bal. in consi. 112. nu. 4. volu. 2. Specu. in tit. de cleri. coniuga. nu. 5. Rochus de Curte in tracta. de consuetu. nu. 5. 11. vbi tenet, qd in conflictu opinionum illa est tenenda quam sequitur consuetudo. etiam si sit contra ecclesiam, qd ante eum tenuit Abb. post Ioann. Andr. in c. at si clerici. de iudic. Hanc opinionem sequitur Remigius de Conny. in tracta. de charita. substi. pag. 238. cum seq. Paul. parisi. consi. 27. nu. 27. volu. j. & in nu. 3. licet contrarium teneat Abb. in c. non minus. nu. 17. de imuni. eccle.

2 Limita secundo, quando aliqua possessio æstimata, seu ascripta, et appropriata, & registrata in libro communi seu communitatis, deueniat ad clericum, seu ecclesiam ex quocunque titulo: nam tunc tenetur clericus vel ecclesia, penes quam est dicta possessio, ad collectas soluendas per laicos imponendas, sicut sui antecessores debeant. Ita tenet Spec. in tit. de cleri. coniuga. nu. 11. vers. alij. dicunt. Lucas de Penna in l. fin. C. de exacto. tributo. lib. x. Guido Papa in decisio. 79. Contra quam fallentiam dicit esse communem opinionem Remig. de Gonny in tract. de charita. substi. pag. 246. vbi eam notabiliter examinat vsque ad pag. 253. Sed pro hac limita. est text. in l. j. tit. 3. lib. j. Ord. & videtur etiam l. 55. tit. 6. par. 1.

3 Fallit tertio, quando ex vetusta consuetudine, seu antiqua prescripione debetur domino per vasallos terrarum suarum annis singulis quædam prestatio vocata collecta, pro qua soluenda omnia bona immobilia ipsius terræ sunt taxata & appropriata in certa summa prestanda pro ipsis collectis, si possessiones illorum bonorum ex aliquo titulo inter vivos vel in vltima voluntate transferantur in ecclesias vel clericos, aut alias ipsi clerici in eis legitimo iure succedant, pro bonis eisdem tenentur clerici vel ecclesiæ ad soluendam taxationem pro rata illorum bonorum, prout prædecessores laici pro illis bonis antea persoluebant. Hanc fallentiam in eisdem propriis terminis ponit Lucas de Penna in l. fin. in princ. C. de exacto. tributo. lib. x. quem sequitur Remi. de Gonny, vbi beatissime eam examinat, in tracta. de charita. substi. pag. 254. cum sequen.

4 Fallit quarto, quando clerici possiderent de facto, & non de iure, nam tunc non excusantur ab istis muneribus, vt sunt fratres Minores, si possiderent immobilia quæ sunt eis prohibita: vt in clem. exiui de verb. signifi. facit text. in c. recolentes. in si. de statu mona. Ita tenet Anchar. in consi. 109. nu. 2. quem sequitur Iaf. in l. vbi pactum. nu. 30. C. de transact. Thomas Parpa. in repe. l. placet. C. de sacrosanc. eccle. Ioan. Mauri. in repe. l. vnice. pag. 92. C. de mulie. & in quo loco munera subire debeant. lib. x.

5 Limita quinto, quando fraudulenter fieret translatio honorũ per laicum in clericum vel ecclesiam, Tenet Specul. in titul. de cleri. coniuga.

coniuga. nu. 16. quem sequitur Thom. Parpalia in repe. d.l. placet. vers. item limites. Ioan. Mari. in d. rep. l. vnicæ. C. de mulie. & in quo loco. pag. 78. De iure regio est rex. in l. lix. tit. v. par. v.

- 6 Fallit sexto, quando alienans vel donans, seu legans tempore contractus apponit conditionem, quæ ecclesia soluat onera seu collatas: tunc si ecclesia vult acceptare, debet cum onere suo. Ita tenet Anchar. in cons. ccxvij. nu. 1. quem sequitur Felin. in c. ecclesie sancte Mariæ. nu. 77. de constitu. quam opin. sequitur Thom. Parpalia in allega. l. placet. in ver. sextam limita. pro qua opinio. alleg. text. in l. si ista stipulatio. in ff. de operis liber. vbi acceptans contractum debet in totum illud ratificare. quem sequitur Bellon. in cons. xl. nu. 4. licet Mauri. contra eam teneat in d.l. vnicæ. pag. 87.
- 7 Fallit septimo, quando communitas imponeret collectas pro certis annis successiuis, si interea medio tempore transeat ad ecclesiam tenebitur ecclesia soluere. Teneat Ang. in cons. ccvj. & in consil. 24. quem sequitur Felin. in c. ecclesie sancte Mariæ. nu. 77. de consil. Thom. Parpa. in d.l. placet. vers. aliam & septimam limitationem Nicola. Bellon. in d. consil. xl. nu. 4.
- 8 Fallit octavo, quando princeps indicit collectam vasallis suis: nam si ecclesia tenet feudum ab eo siue mediata siue immediate, ecclesia tenetur ad talem collectam soluendam. Teneat Ioann. Faber nu. 8. in d.l. placet. C. de sacrosan. eccle. Pro qua opinio. facit text. & ibi Docto. in c. nimis. de iureiur. de quo vide Carol. de Grassio in suo lib. Regalium Francie. lib. 2. ius. 11. Francis. de Platea in tract. de excommunicat. §. xxxvj. nu. 6.
- 9 Fallit nono, quando esset statutum quod omnia prædia alicuius territorij essent tributaria, scilicet quod soluant annuatim certum quid communitati. Teneat Bar. in l. rescriptum. in §. fin. ff. de mune. & honor. nu. 5. & ibi Alex. in eius addito. idem Bar. in l. fina. C. de exactori. tributo. lib. x. Ancha. in c. j. de Immunita. eccle. lib. vj. idem tenet Bal. in l. si. C. sine censu vel reliquis. nu. 7. & hoc vult dicere glo. in l. munerum. in §. patrimoniorum. in verbo, Pontifex. ff. de mune. & hono. idem tenet idem Bal. in consil. cclxxx. vol. ij. vbi tenet, quod opinio Bartol. propter publicam vtilitatem & necessitatem est in usu: alias esset damnare totum mundum. et hanc opinionem Bar. sequuntur alij Doct. relati per Philip. Deci. in c. ecclesia sancte Mariæ. nu. 114. de consil. quam opi. latissime defendit Ioan. Mauri. in rub. l. vnicæ. pag. 57. C. de mulie. & in quo loco. lib. 20. Contrariam opinionem tenet Iacobus Butr. in authent. item nulla communitas. C. de Episcop. & cleric. quam dicit esse communem Iaso. in d.l. placet. in ij. lectu. num. 21. Felin. vbi latissime eam examinat. in d. c. ecclesie sancte Mariæ. num. 76. & eam dicit esse falsam Bald. in d.l. placet. & in l. neminem. C. de sacrosan. eccle. & in d. Auth. item nulla communitas. & in d. l. si. C. sine censu vel reliquis. et d. consil. cclxxx. vbi dicit, quod hæc est tutior opinio. Ludo. Rom. in l. si publicanus. §. j. nu. 7. ff. de publi. & vectig. Abb. nu. 13. & Ioan. de

de Imo. nu. 6. vers. an autem. in c. si. de vi. & honest. cler. pro qua opin. contra Bart. est text. in l. ij. titu. 3. lib. 7. Ord.

10 Decimo fallit, in clericis coniugatis. c. j. de cleric. coniuga. lib. 6. q. tantum excipit eos in duobus casibus, de quibus ibi. & ibi glo. in verb. ceteris. Hanc opin. tenuit Abb. antiquus in c. ex parte. in princ. de cleric. conuatis. & ibi Panor. not. j. Ang. in Authen. de monachis. s. penul. colla. j. nu. 16. Bald. in sua Margarita. in verb. clericus. Guido Papa in decis. lxxiiij. & cclxxxiiij. Bertachi. in trac. de Gabellis. in vij. par. princ. nu. 19. Ioan. Mauri. in repet. l. vnica. C. de mulierib. & in quo loco. lib. x. Quæ opin. approbatur de iure regio per text. in l. xiiij. tit. iij. lib. j. Ord. & l. xxxiiij. tit. 4. li. 4. Ord.

11 Fallit vndecimo, in clericis negotiatoribus. Ita tenet Fed. de Senis in consi. ccvii. facit text. in c. quanquã a cõtrario sensu. de cens. lib. vj. & in clem. si. eod. tit. & ibi glo. tenet Panor. in consi. vj. vol. j. Bertachi. in tract. de Gabellis. in vj. q. septimę partis princ. num. 10. idem in ij. q. tertie part. princ. Spec. tit. de immunit. eccles. num. 9. text. in l. iij. in quaterno Gabellarum Ratio est, quia est prohibita negotiatio in clericis, cum distrahatur a diuinis. d. c. quanquam. & c. si. & ibi Doctor. de vita & honesta. cler. & in summa. xiiij. q. iij. & in c. j. lxxxviiij. distinct.

Porro dicitur quis negotiari, quando rem emit, & integram lucrando renendit, non mutata forma: non qui emit vt sibi sit materia operandi cum ea, etiam si in venditione lucretur. vt in c. eiiciēs lxxxviiij. dist. Ita firmat Domin. in d. c. quanquam. Cardinal. in d. Clem. presentis. in 3. notab. Bertachi. in d. 7. par. nu. 11. Quod tamen intelligo verum quando clericus portat res proprias causa negotiandi: quia talis tenetur soluere Gabellam: non si ex dicta causa portaret res ecclesie. Ita tenet Ancha. Imol. & Panormi. in d. c. si. de vita & honesta. cleric. Bertachi. vbi supra.

12 Limita duodecimo, ratione belli imminentis. vt in c. peruenit. de immunita. ecclesiarum. in c. non minus. in versicul. nisi episcopus. eo. tit. et. in l. reminem. C. de sacrosan. eccle. De iure regio est text. in l. 2. tit. 6. par. prima. facit etiam text. in c. aduersus eod. titul. de immu. ecclesia. Pro quo etiam facit quod habetur 4. libro Regum. capitu. 11. vbi Ios Rex Israel pro necessitate tulit omne aurum & argentum, et vniuersa Vasa, que inuenta sunt in domo Domini, & c. 16. vbi similiter Ezechias Rex Israel dedit omne aurum & argentum quod repertum fuerat in domo Domini pro necessitate patrie, & vt eius subueniretur. Facit pro hoc, nam bona ecclesie, et facultates sunt deputate vt oppressos & captiuos redimant. c. sacrorum. & c. sicut. & c. aurum. & capi. gloria episcopi. xij. q. ij. Hanc opinionem tenet Nicola. Bellon. in consil. j. nume. 1. Ioann. Mauri. tius in d. l. vnica. pagi. 63. Chassa. in consil. lxxiiij. nu. 2. Curtius Iunior in consi. lxxij. nu. 14. vbi dicit hanc esse communem opinionem Socin. & Doct. in l. si ex toto. ff. de leg. j. Mathę. de Affict. in c. j. 12. s. similiter. de Capita. qui curi. vendi. in v. lib. feud. Pzul. Paris. in consi.

D. Petri Duen.

confi. 78. nu. 14. & 17. vol. j. Ioan. Iacob. de Leonar. in confi. ex vii
 nu. 26. inter consilia Alber. Bru. Pro qua limitatione facit text. in
 c. in omni timore. & in c. si nulla necessitas 23. q. 8. text. expressus
 de iure civili in l. nullus penitus. C. de cursu publico. lib. 12. vbi pro-
 batur, q̄ tempore expeditionis nullus cuiuscunque ordinis vel di-
 gnitatis, vel sacrosanc. ecclesia, vel domus regia excusationē anga-
 riarum seu perangariarum habeat: & sic non solum tenentur conti-
 buere, verum etiam custodire muros ciuitatis, et eandem defendere.
 Sed cōtra, supradictā limitationē est text. expressus in c. reprehē-
 sibile. 23. q. 8. vbi dicit text. q̄ clerici nō tenentur ad custodiā ciuita-
 tis, etiam contra piratas maris: quia cum sint milites Christi, debent
 Christo in diuinis seruire. In quo est distinguendum, aut queritur
 vtrum clerici debeant ire ad belligerandum, ita vt velint alios im-
 pugnare: & dico q̄ non, etiam si ageretur pro recuperatione terre
 sanctæ: cum clericalis ordo reddat eos inhabiles ad pugnandum,
 etiam contra Sarracenos, ita probatur in c. ex multa. in §. fin. de vo-
 to. Aut queritur vtrum teneantur ad custodiā ciuitatis seu opo-
 di vbi morantur, vt in casu nostre limitationis, & tunc si maxima
 necessitas non subest excusantur: quia non debent auocari ab offi-
 ciis diuinis, d. c. reprehensibile. facit etiam text. in c. Cyprianus. in
 q. 3. Aut imminet magna necessitas, ita vt sine eis non possit com-
 mode ciuitas ab oppressione & inuasionē custodiri, & tunc eos po-
 to teneri: vt in d. c. peruenit. & in d. l. nullus, que debet intelligi pro-
 pter necessitatem instantem, ne aliis iuribus contradicant, Pro quo
 facit text. in c. penult. de homicid.

Hanc opinionem tenet Abb. in d. c. peruenit. & in c. sicut nu. fin.
 de iureiur. Ange. de Claua. in Summa, in verbo, immunitas §. 34.
 Ias. in l. si ex toto. nu. 15. ff. de leg. j. Carol. Ruin. in consil. ccis.
 vol. j. nu. 12. & Maritius in reper. l. vniceg. pagi. 55. C. de mulier. 8.
 in quo loco. lib. x. Pro quo facit, nam quilibet tenetur defendere
 patriam suam, presertim cum ex ipsius defensione protegantur or-
 phani, & vidue, & miserabiles personæ, pro quibus episcopi & cle-
 rici debent summopere laborare, vt in c. j. 87. dist. facit etiam text.
 in c. j. & fina. de postulan.

- 13 Fallit decimotertio, quandocunque princeps imponit collectam
 pro redēptione sua: nam omnes etiam ecclesiastici debent contribu-
 re: quia ecclesia est mater captiuorum: vt in precedente limitat. di-
 xi. Ita notab. concludit Nico. Boer. in decis. cxxvj. nu. 9.
- 14 Fallit decimoquarto, in tributis, seu collectis præteritis: nam si
 possessor non soluit tributum seu collectam, potest pro præterito an-
 no exigi ab ecclesia. Tenet Bar. in l. incola. la ij. nu. 5. ff. ad municia-
 pa. Ias. in d. l. placet in ij. lect. nu. 21. & ibi Thomas Parpa. in veis-
 aliam limitationem. Anto. de Butr. Panor. & Ioan. de Imo. in d. c.
 fin. de vita & hone. cleft. facit text. in l. Imperatores. ff. de publica-
- 15 Fallit decimoquinto, quoties ecclesia transiret iterato ad priuatū
 Ita tenet Dyn. quem sequitur ibi Bar. nu. 3. in l. Paulus. ff. de acqui-
 hæred.

hered. vbi ponit regulam, q̄ licet statim ex quo res est apud eccle-
 siam sit priuilegiata, statim ex quo recidit ab ecclesia, desinit esse
 priuilegiata, quem sequitur Tho. Parpa. in d. l. placet, in versic. no-
 nam limitationem.

16 Fallit decimosexto, in oneribus in quibus est pietas, vel publica
 verfatut vtilitas, vt in vijs, & itineribus instruendis, vt in l. ad in-
 struccionem, C. de sac. sanct. eccl. & in l. ad portus, C. de operi. publ.
 & in l. ablit, C. de priuile. domus Augu. lib. 11. & in l. fl. C. de qui-
 bus mone. nemi. liceat se excusa. lib. 10. glo. in o. non m. inus, in ver-
 bo, releuandas, de immuni. ecclesi. De iure regio tex. in l. 54. tit.
 vj. par. j. & l. 20. titu. xxxii. par. iij. & in l. i. titu. iij. lib. i. Ordi.

Hanc limitationem ponit Lucas de Penna in l. fina. in fine, C. de
 exactio. tribu. lib. 10. Fran. de Ripa in lib. ij. respon. cap. 20 nu. 7. &
 6. & eam tenent Barto. & Doctor. in d. l. ad instruccionem, de quo
 latissime & notab. per Aegidium Bella. in consi. 45. incip. Consu-
 ciuitatis Aluinie. Guido Papa in quest. lxxviiij. Contrarium ta-
 men consuluit Abb. in consi. iij. in i. volu. pro qua opinione est glo.
 in d. l. ad instruccionem. Et ideo pro concordia est distinguendū,
 aut moenia sunt, seu reparantur ad ornatum ciuitatis, & tunc proce-
 dit opinio illa q̄ ecclesia non tenetur: Aut vero propter necessita-
 tem belli, & tunc secus, ita videtur sentire Cinus, & Bald. in d. l. ad
 instruccionem, vbi dicunt quo tunc sunt compellendi clerici per epi-
 scopum, allegant. c. j. de immunita. eccle. lib. 6. & ita notab. conclu-
 dit Carolus de Grassalis in suo Regal. Francie, libr. ij. tit. vi. pag.
 255. in versic. cogi.

17 Fallit decimosextimo, in collecta imposta pro liberanda ciuitate
 a peste, quia talis collecta propter communem clericorum & laico-
 rum vtilitatem videtur esse imposta, & quia pietatem respicit, nam
 nulla est maior pietas, quam pauperes, & debiles, infirmusq; tue-
 ri, & patriam subleuare. c. fortitudo, c. non inferenda, 22. questio. 3.
 Ratio est, quia ibi concurrunt pietas & communis vtilitas: Ita conclu-
 dit Panor. in d. consi. 3. vol. 1. nu. 1. quem sequitur Ripa in d. ij. lib. re-
 sponso cap. 20. nu. 8.

18 Limita decimo octauo, non habere locum in fratribus tertij ordi-
 nis Sancti Francisci, nam isti non excusantur a collectis. Ita nota-
 bi, tenet Petrus de Ancha. in c. j. de immunita. ecclesi. lib. 6. vbi te-
 net, quod isti non sunt persone ecclesiastice, & ideo non sunt exem-
 pli a datis seu collectis, quia isti licet dicantur fratres, vt in Clem.
 cum ex eo, de sen. excom. tamen non sunt proprie, atque stricto reli-
 giosi, sed fratres de pœnitentia, neque proprie dicuntur habere re-
 gulam, sed potius quandam modum viuendi, vt est gloss. notab. in
 Clem. prima, de religio. domi. & in dicta Clem. cum ex eo. Bar-
 to. tamen in l. semper in §. quibusdam, ff. de iure immu. dicit se vidisse
 se consilia plurimorum Doctorum Iuris Canonici & civilis, asseren-
 tium quod isti a talibus exactionibus sunt exempti, nam sunt Deo
 deuoti, cap. duo sunt genera, xij. quest. i. Pro qua opinione est tex.

D. Petri Duen.

in c. i. de immu. ecclesi. lib. 6. dum dicit personis ecclesiasticis, non potest negari quod predicti non sunt persone ecclesiastice. non sunt clerici, quam opinionem Bart. vltra alios Doctores, sequitur Franc. de Platea in tracta. de excommuni. §. xxxvi. nu. 3. & Abb. in c. vnico, nu. 6. de obliga. ad ratioci. Est tamen verum, quod Bart. notabi. in d. §. quibusdam, in fine, in versi. puto. nomen dicit, quod quodocunque apparet predictos assumpsisse habitum seu ordinem fraudem onerum, quod eis non prodesse, & sic procedit nostra limitatio, quem sequitur Corne. in confi. 220. nu. 10. vol. iij. & in confi. 200. nu. 1. cum sequenti. vol. j. Pro qua opinione ex tex. ibi glo. in cura. in §. qui obnoxius, ff. de muneri. & honori. & in Extraua. fol. 22. que incip. Sancta Romana & vniuersalis ecclesia, sub tit. de religio. domi. & hanc opinionem tenet Nico. Boer. in tractatu de vita & statu Eremita. nu. 15. pro qua opinione est tex. in l. xix. tit. 4. lib. 4. Ordina.

Ex quo confirmatur notab. dictum Federi. de Senis in confi. 4. in fine, nam cum verum sit, quod quodocunque aliquis laicus commisit aliquod delictum, si formata est contra eum inquisitio, & sequuta condemnatio, efficiturque clericus vel religiosus, per talem mutationem fori non excusatur a potestate secularis iudicis, quin possit eum punire. Ita notabil. tenet Bartol. in l. cum quedam puellam, ff. de iurisdic. omnium iudicum & in l. j. ff. de pœnit. Abb. & Canonistę in c. vnico, de obliga. ad ratioci. nu. 4. pro qua opinione est tex. in l. si quis decurio. C. de fal. Quod tamen intelligo, facta prius degradatione a iudice ecclesiastico, secundum Doctores, vbi supra, quod indubitanter procedere dicit Ias. in d. l. cum quedam puella, nu. 10. Item verum intelligo nisi ille qui commisit delictum, antequam id commiserit fecisset votum clericale, vel intrandi religionem: quia tunc non punitur per iudicem secularem, quasi votum trahatur retro, hoc tenet notab. Bald. in l. in fine, C. an seruus ex suo facto post manum. tenea. quem vltra multos Doctores antiquos sequitur Iacobi. in d. l. cum quedam puella, & in l. si quis postea, nu. 10. ff. de iudi. Thomas Ferrar. in cap. te. xxiiij. Gerar. de Petra sancta. in sing. §. 1. Ioan. de Neuita. in Syn. ua nuptia, lib. j. nu. 62. Chassa. in consuetu. Burg. in tit. des iur. ces. Rubr. §. v. fol. 51. nu. 67. maxime quia in hoc casu statum iuramento suo, an votum emisit ante commissum delictum, licet statari debet iuramento in his que dependent a voluntate & conscientia nostra, vt est gloss. notab. quam ibi sequitur Ias. nu. 100. in §. sed iste quidem. Instit. de actio. & in c. sign. ifcasi el ii. de homici. sed Federic. de Senis, vt supra dixi, tenet hoc esse verum, nisi talis delinquens efficeretur de fratribus tertii ordinis: nam si assumpsit habitum tertii ordinis, non obstantibus supradictis, puniri potest a seculari iudice, quam opinionem Federi. de Senis in confi. xcvi. nu. 4. in fine, sequuntur Doct. Canon. precipue Cardinal. in reposit. cap. perpendimus, nu. 8. de sententia excommu. Iason

d.l. cum quedam puella. nu. 13. Hippo. in sing. d. xxxiiij.

REGVLA CI.

CLERICI propter fornicationem, aut concubinatum deponendi non sunt. Hæc reguli probat rex. & ibi glo. in c. Maximianus. lxxxvi. distinct. & in c. lator. ij. quæst. .vii. in verb. in corporali. est similis glof. secundum Corf. in singu. incip. Fornicatio. vbi ponit hanc regul. in c. præbyter. lxxxii. distinct. pro quibus glof. est rex. in d. c. præbyter. Hanc etiã regul. ponit Ioan. de Imo. & ibi Doct. in c. vi clericorũ mores. de vita & honesta. cleric. & eã dicit esse communem opinionem post Doct. ibi. Felin. nu. 8. in cap. at si clerici. de iudi. & Bernard. de Luco in practica. cap. lxxii. circa quam regulam vide notabiliter Cæsa. Lamberti. in tracta. iuris patronar. in j. par. ii. libri. in arti. xx. ix. q. princ. nu. 14. Bemondum. vbi hanc dicit esse communem opinionem. in tracta. de publi. concubi. pagina 251. nu. 10. cum aliis. Hanc regulam ponit. vbi eam limitat tribus modis Ioannes de Selua in tractat. de beneficio. in iii. parte. q. iij. nume. 16.

1 Ultra quas limitationes limita primo. non habere locum si clericus fornicatus fuerit cum Moniali. Vt est glof. in c. virginibus. & in c. si episcopus. & in c. si quis rapuerit. & in c. si quis monacharum. xxvii. quæstio. j. & ita per illas glof. tenet Bernard. de Luco in practica. cap. lxxv. Paul. Grillan. in tracta. de pœn. ob neta. coitus. q. j. num. 17.

2 Limita secundo. non procedere in virgine. & in nupta propter stuprum & adulterium. Vt in c. si quis clericus. lxxxvi. distinct. & in c. lator. ij. quæst. .vii. & ibi glo. j. quam ibi sequuntur Archidia. & Doct. & hanc esse communem opinionem tenet Bernar. de Luco in pract. crimi. cap. xcix. vbi latissime eam examinat. eam etiã dicit communem opinionem Paul. Grillan. in d. tracta. quæstio. vii. nume. 2.

3 Limita tertio. si cum soluta & virgine de facto contraxerit matrimonium. Vt in c. fraternitatis. xxxiiij. dist. & in c. si quis amodo. lxxxvi. distinctio.

4 Limita quarto. quando fornicatio est notoria & scandalosa. & continuata. quæ digna est depositione. Vt in c. quam sit. de excess. præl. in c. ex parte. de testi. glof. j. in d. c. præbyter. lxxxii. distinct. Facit enam rex. in c. fin. & ibi Doct. de cohabita. cleric. & mulie. & ita expresse tenet Mart. Nauarrus in c. consideret. nu. 121. de pœnitent. distinct. v.

5 Limita quinto. quodocunque clericus commisit incestum. scilicet cū consanguinea. quia tunc deponitur. Arg. rex. in c. tuq. de pœn. gl. in d. c. Maximianus. & in d. c. lator. quas sequitur Ioan. de Imol. in d. c. vi clericorum. de vita & home. cleric. Abb. & cæteri scribentes in c. at si clerici. in s. de adulteris. de iudic. & ibi glof. Ra

D. Petri Duen.

tio est, quia grauior est crimine adulterii: c. adulterii malum, xxx. q. vij. sed pro adulterio imponitur suspensio. c. significauit. de ad. & etiam deponitur, vt supra dixi in ij. limit. ergo pro isto, qui maior, a fortiori debet deponi. Ita concludit Paul. Grillan. in d. tra. de poenis ob nefariam coitus. in iij. q. nu. 7. & in 2. quæst. nu. 6.

6 Limita sexto in nouerca socru. nuru. priuigna. Vt in c. qualis affin. Ita tenet Paul. Grillan. in d. tra. q. ii. nu. 2.

7 Limita septimo, quodcumque clericus contra naturam fornicetur: vt in c. vt clericorum. de vita & honesta. cleric. & ita preterit. in c. clerici. de excess. prel. & a coetu fidelium omnino debet repelli: vt in d. c. clerici. Ita tenet Pau. Grillan. in d. tra. de poenis nefa. coi. q. viij. nu. 3.

REGVLA CII.

CLERICVS in causa ciuili potest reconueniri coram iudice seculari. Hanc regulam probat glo. in c. j. in verbo, super fuis. mut. petitio. & in c. at si clerici. in verbo, non tenet. de iudi. & c. multi. in verbo, seculari. ij. q. j. & in summa. xi. q. j. & in l. cum p. pinianus. C. de senten. & interlo. om. iudic. De iure Regio eodem dat tex. in l. vij. titu. vj. par. i. Circa quam regulam vide Phil. Dec. in c. at si clerici. nu. 2. de iudic. Hanc opinionem dicit esse munem Iac. de S. Georg. in l. ij. in §. sed si agat. nu. 4. ff. de iudic. in l. qui non cogitur. nu. i. eo. tit.

Hanc regulam posuit Maria. Soci. in d. c. j. de mutu. petitio. nu. 24. vbi in nu. 28. cum sequent. eam limitat decem modis.

REGVLA CIII.

CLERICVS non succedit in feudum. Hanc regulam probat tex. in c. j. in §. qui clericus. si de feu. fuerit controuers. in vlt. feud. vbi dicit tex. q. eo ipso q. quis est clericus. vel votum religionis affidat. priuatus sit feudo. Faciunt etiam text. in c. j. de m. te vasa. qui arma bellica depos. vbi miles assumens habitum religionis priuatur feudo. & tex. in c. j. an mutus vel surdus. vbi probatur. quod vasallus effectus clericus feudum retinere non potest. & tex. in c. j. de feu. formi. vbi fille qui efficitur clericus vel conuersus. aut aliquo modo habitum religionis assumit. in feudum perpetuum non succedit: & si illud habeat. perdit ipsum. De iure Regio est tex. in l. vi. titu. xxxvi. par. iij. Hanc regulam per multas alias rationes posuit Præp. in c. i. in §. & quia vidimas. col. iij. qui feudum dare pos. Barba. in Rub. de feudis. nu. 1. cū seq. Ale. in consi. xv. l. v.

lu. v. nu. 1. Abb. & Canonist. in c. in presentia de probat. vbi notab. Pau. Pari. nu. 192. Chassa. in consue. Burguñ. in rit. Des sedz. Rub. 3. in §. v. fo. 114. col. 3. nu. 1. cum seq. Franc. Cur. iun. in tract. feudo. in 3. par. in x. q. nu. 13. vbi vsque ad nu. 19. examinat quæstionem hanc pro vtraque parte, & finaliter concludit cum hac opinione, allegans ibi quamplures alios Docto. idem tenentes. eandem opinio. tenet Matth. de Affl. in c. j. in §. præterea si vasallus. in glos. iij. nu. 72. quæ fuit prima cau. benefi. amitt. & in c. j. nu. 9. de milite vasallo qui arma bel. depo. & in c. j. nu. 32. an mutus vel alias imperfectus. i v. lib. feudo. idem Matth. de Affl. in constitu. Neapo. lib. 1. Rub. 5. nu. 5. tal. in consi. 117. vol. 3. nu. 1. & in consi. cxij. nu. 2. vol. j. Anto. Capitiu. in decif. Neapol. deci. 31. nu. 2.

1. **Limia primo**, vt procedat in feudo vero & proprio, pro quo debetur seruitium personale: secus autem in eo, in quo debetur seruitium reale. Ita colligitur ex dictis Abb. in d. c. in presentia. col. pe. de probat. & ibi Feli. nu. 46. Pau. Parisi. ibi. nu. 193. Hanc opinionem tenet Carol. Ruin. in consi. xlij. nu. 9. vol. j.

2. **Limia secundo**, quando clericus non esset in sacris constitutus, sed esset primæ tonsuræ. Ita Bald. quem sequuntur alij docto. in d. c. qui clericus. si de feu. fuerit contro. Præpo. Alex. in d. §. & quia vidi mus Calder. in consi. ij. in titu. de feu. Curt. Senior in consi. 62. in ij. col. ver. 6. me mouet. Alber. Bru. in consi. xvj. nu. 1. & in consi. 38. numero. Matthæ. de Affl. in d. c. qui clericus. nu. 17. si de feu. fuerit controver.

3. **Limia tertio**, quando pater vel alij agnati facerent aliquem in fraudem effici clericum, ad hoc vt in feudo succedere non possit. Ita expresse tenet Iacob. de Bel. in c. j. de feu. foemin. in j. q. per illum tex. vbi dicit ita sepe vidisse in regno Siciliæ. quem sequitur Francif. Curt. iun. in tract. feu. in d. q. x. nu. 25.

4. **Limia quarto**, non procedere in foemina, quæ intrasset monasterium: quia in casu in quo feudum transiret in foeminas, transiret etiã ad Moniales. Ita concludit Feli. in d. c. in presentia. num. 47. post alios Docto. Alex. in d. consi. x. nu. 6. in 5. volu. quos sequitur Francif. Curt. in d. tract. feu. vbi notab. hoc ponit in d. q. x. nu. 26. Contra quam limitationem tenet Chassan. licet sub dubio ibi relinquit cogitandum. in consue. Burg. titu. Des sedz. Rub. 13. §. 5. fol. 115. col. 2. nu. 15.

5. **Limia quinto**, in Monacho qui ex dispensatione Papæ factus est Comes: quia succedit in feudo aperto postquam est comes. Ita notab. tenet Bal. in consil. cclxxv. nu. 7. vol. 2. quæ sequitur Cur. iun. in d. tract. licet corrupte eum alleget, in d. q. x. nu. 28. Circa quam vide Chassa. vbi supra. nu. 16.

6. **Limia sexto**, non procedere in istis cruciferis qui militant contra infideles, vt sunt commendatarij Sancti Ioann. Ita Bal. licet sub dubio, in consi. clxx. nume. 2. vol. 2. quem sequitur Præpo. in capitu. j. de milite vasallo qui arma bellica depo. numero 3.

D. Petri Duen.

in fine, licet de Bal. nullam mentionem faciat, & ibi hoc tenet Bald. Contrarium tamen tenet And. Barb. in rubr. de feudis nu. 1. in tract. de præstan. Car. in j. par. q. 5. nu. 7. quam opinionem dicitur rigore iuris verborum esse Alber. Bru. in conf. 17. Carellia. Contra Memor. iuris, in verbo, clericus in fi. Chassaneus in cōsuet. Bar. in d. fol. 115. col. 3. nu. 18. Curt. iun. in d. tract. feud. in d. x. q. num. 1. est tamen notandum quod Bald. in d. consil. non se bene firmat hac opinione.

7 Limita septimo, non procedere in feudo franco & libero, quia eo succedit clericos, & etiam monasterium. Ita notab. tenet Bald. c. inter dilectos nu. 5. & 6. de fide instr. & in Authen. nisi rogati ad Trebellian. nu. 15. vbi allegat tex. in d. c. inter dilectos, idē Bald. in l. si plures nu. 7. C. de condi. inser. quam opinionē sequitur Alber. in d. consil. x. num. 15. vol. v. Fel. in c. in præsentia nu. 45. de proba Barb. in d. rub. de feudis nu. 2.

8 Limita octavo, nisi clericus de nouo inuestiatur a domino feudo, te ipsum clericum, quia possit feudum retinere. Ita concludit Alar. in c. j. in §. j. de benefi. f. min. Arer. in d. c. in præsentia, nu. 84. de proba. Francis. Cur. in d. tract. feu. in d. q. x. nu. 30. Alex. in d. consil. x. nu. 17. Matth. de Afflic. in c. j. in §. ex hoc illud nu. 3. de benefi. di & in c. qui clericus nu. 8. §. de feu. fuerit controuer. Quod tamen intelligo verum, quando post monachatum de nouo datur per dominum directum illo monacho sciente, si autem eueniret monacho per legatum, vel alia de causa, puta successione, vel simili, distinguendum est quale sit feudum, & quod seruitum præstare debet, vt declarat Are. in d. nu. 34. quem sequitur ibi Paul. Paris. me. 193. in fi.

9 Limita nono, vbi esset consuetudo in contrarium in aliquo loco, quia consuetudo specialis derogaret generali consuetudini feudorum, quia generi per speciem derogatur, vt in c. Robe. cum simi. de fe. cognitio. Ita concludit Bal. in consil. 170. nu. 2. vol. 2.

10 Limita decimo, non procedere in feudo acquisito pro se, & successoribus quicumque. Per ea quæ no. Bal. in l. j. nu. 37. q. xxxii. ff. de rer. diui. vbi dicit, q. quando fuerunt apposta dicta verba, præsit feudum ad extraneos, imò etiam ad legatarios, quem sequitur Ias. in l. quædam in §. nihil interest nu. 3. ff. de eden. Albert. in c. 16. nu. 8. Alex. in l. si patroni, col. pen. ff. ad Trebel. & in l. Gallus in §. etiam, ff. de lib. & posth. idē tenet Bal. in c. inter dilectos, de fide instr. & in c. quæ in ecclesiarum, nu. 39. de constit. Felin. in d. in præsentia, num. 48. de proba. Contrarium tamen tenet Barb. in rub. de feud. nu. 1. sequitur Chassa. sub dubio vbi supra, num. 17. Curt. iun. in d. tract. q. x. nu. 31. vbi remittunt se ad Felyn. in d. c. in præsentia, nu. 48.

11 Limita vndecimo, in Canonicis regularibus. Prout concludit Curt. Senior in consil. 61. & 62.

12 Limita duodecimo, non habere locum in Cardinalibus. Ita concludit

cludit Ias. per plura fundamenta in consi. 17. nu. 2. vol. 4. & Mattheæ. de Afflic. in c. i. nu. 10. de mili. vafall. qui arma bell. depofuit, in vlib. feu. vbi dicit idem esse in Archiepiscopis, & episcopis, cū sint personæ illustres, & possunt seruire per substitutum, vt in c. i. de re iudi. libr. 6. quod not. Bald. in l. nullus. C. de decurio. libr. x. Hanc opin. tenet Barb. in d. rub. de feu. nu. 2. in medio, & in tracta. de præstan. Card. in i. par. q. 5. Præpo. in c. i. §. & quia nu. 47. qui feu. dare possunt.

33 Limita tertio decimo, non habere locum in fratribus tertij ordin. S. Francisc. Ita consuluit Roma. (per ea quæ diximus in regu. c.) in consi. 376. nu. 14. quem sequitur Barba. in c. ex parte, nu. 11. de feu. Cur. in d. tract. feud. in 2. par. q. 20. Ant. Capit. Neapo. in deci. x. n. 3 & 17. Præpo. Alex. in c. i. in §. & quia nu. 53. qui feud. dare poss.

REGVLA CIIII.

COGNITIO de suspectis tutoribus potest delegari. Hanc regulam ponit tex. in l. cognitio, ff. de offi. eius cui manda. est iuris. & in l. i. in §. damus ff. de susp. & tuto.

Hæc regulam amplia tripliciter, & limita vno modo, vt per Frã. Purpur. in d. l. cognitio. per totam.

REGVLA CV.

COHÆRES tenetur de euictione cohæredi, cui res euicta obuenit ex diuisione facta ab ipsis cohæredibus. Hanc regulam probat tex. in l. si fratres C. comm. vtrius. iudi. Probat de iure Regio in l. 9. tit. 15. par. 6. Ratio huius regulæ est, quia diuisio, quæ fit a partibus, vicem obtinet permutationis l. communi diuidendo. §. si debitor, ff. commu. diuid.

Hanc regulam amplia vno modo, & limita tribus modis, vt per Fran. de Ripa in l. qui Romæ, in §. duo fratres nu. 97. ff. de ver. ob.

REGVLA CVI.

COLLATERALES succedunt in feudum vsque ad septimū gradum. Hanc regulam probat tex. in c. i. in §. quia vidimus, qui feu. dare poss. in vlib. feu. & ibi And. de Iser. Bal. in auth. defuncto col. i. C. ad Tertull. Curt. Iun. in tract. feud. in 3. par. quæstio. 17. nu. 43. Mattheæ. de Afflic. in c. i. in §. hoc quoque nu. 41. de successio. feud. Hieron. Gratus in consi. 9. num. 46. vol. i. Quam regulam latissime examinat Martinus Laudensis, in consi. 119. nu. 8. inter consilia Alberti Bruni.

Limita primo, vt non procedat in successione regni, quia tunc admittuntur illi qui essent vltra millesimum gradū. Ita singu. dixit Bald.

D. Petri Duen.

Bald. in c. j. de feudo Marchie. in v. sb. feud. in pen. col. quem sequitur Alua. & Matth. de Afflict. in d. §. hoc quoque. nu. 40. Cur. iunior. in d. tract. feu. in d. q. 17. nu. 49.

2. Limita secundo, non procedere in feudo iurisdictionis, & castrorum, & terrarum: nam in ipsis succedunt collaterales ultra septimum gradum: quia feudum iurisdictionis videtur concedi vnicuique in solidum. Hanc limitationem ponit Francif. Aret. in consi. 167. nu. 2. in si. maxime in feudo Marchie & Ducatus, Comitum & Baronum: nam in istis succedunt etiam vsque centesimum gradum. ita notabiliter concludit Bal. in c. j. in §. capitale. ver. item apponitur. de feudo Marchie. Hiero. Gratus in consi. ix. nu. 46. vol. j. Deci. in d. fil. 87. nu. 3. Curt. iun. in d. q. xvij. nu. 46.

REGVLA CVII.

COMES sub dominio Regis in dubio presumitur habere Comitatum iure proprio: non autem tanquam feudalem. Hanc regulam ponit Hostien. & Ioan. And. in c. si. de iudi. & in c. nimis & ibi Anto. de Butr. de iure iuran. Card. Alex. in præludiis feudo. nu. 56. Alex. in consil. xv. in princ. vol. 5.

Hanc regulam ponit And. Alciat. in tract. presump. in 2. regu. presump. 3. nu. 2. vbi eam limitat quinque modis.

REGVLA CVIII.

COMMISSIO facta iudici, quod debeat iudicare secundum consilium alterius, valet. Hanc regulam ponit Abb. & Ioan. de Imo. in c. si pro debilitate. de offi. dele. Bart. in l. j. in §. si plures. nu. 18. ff. de exerci. act. Bal. in Authen. ad hæc. in prin. C. de iudi. & in l. nec quicquam in §. vbi decretum. nu. 5. col. 1. verfi. item quilibet ordinarius. ff. de offi. proconsu. et leg. Io. de Imo. in l. in illa institutione. nu. 14. in medio. ff. de heredibus instituen.

Hanc regulam limita tribus modis, secundum Deci. in c. si pro debilitate. nu. 69. de offi. delega. vsque ad nu. 74.

REGVLA CIX.

CONCESSIO, vel obligatio non perit, mortua persona cui aliquid competit, vel fuit concessum, aut relicum, vel promissum: sed ius competens transit ad hæredes. Quam regulam probat textus in l. si pactum. ff. de proba. in l. j. C. vt actiones & hæredib. & contra hære. & in l. veteris. C. de contra. vel commi. stip. Circa quam regulam vide Alex. in l. si quis filium. in §. j. ff. de acquir. here. Phil. lip. Deci. & docto. in l. hæredem. ff. de reg. iu. l. an. §. actiones. nu. 1. cum aliis. Instituta. de actioni.

Hanc regulam ponit Alber. Brunus in tract. de interitu & petentiis.

prone: in 11. conclusionem, nu. 57. ubi eam ampliat 8. modis, vsque ad nu. 64. & a nu. 65. vsque ad nu. 81. limitat eam, 18. modis, in 17. volu. Tractatum.

REGVLA CX.

CONDITIO ob causam competit ex capite cause non sequitur in contractibus innominatis. Hanc regulam probat tex. in l. si pecuniam, ff. de conditio. causa data.

1. Limita primo, si causa non est sequuta propter causam fortuitam contingentem in persona aduersarij. d. l. si pecuniam, ibi, conditio temporis &c. secus est in contractu nominato l. qui operas, ff. loca. & l. item si vno. §. item cum quidam, ff. eod. titu. secundum Paul. de castro in d. l. si pecuniam, & hoc procedit si casus fortuitus imminet de presenti, & sic non cessabit: alias secus, vt patet in d. l. si pecuniam, dum dicit, de condicione ob causam ex capite poenitentis, &c.
2. Limita secundo, nisi esset actum a principio qd non possit repeti datum ex capite cause non sequitur, sed tantum ex capite poenitentis, vt probatur ex his que nota. Raphael Cuma, in l. si alienam. in §. Marcellus, in v. r. s. item colligitur hic notabilis limitatio, ff. de dona. causa mortis.
3. Limita tercio, in contractu innominato facto cum ecclesia: nam non potest agi contra eam condicione ob causam, sed solum prescriptis verbis ad implementum contractus. Vt in c. verum. de conditio. apposi. secundum intellectum traditum per Nicola. de Martel. in l. dictam. C. de condit. ob caus. prout refert Bal. ibi, nu. 5.
4. Limita quarto, si deficit causa que fuit causa faciendi contractum, scilicet si causa fuit remota & non proxima, & amplius non superest. nam tunc cessat conditio ob causam ex quocunque capite. l. j. & ibi Bal. C. de pactis.
5. Limita quinto, in contractu, facio vt des: vel in contractu facio, vt facias, si factum sit non repetibile. Nam tunc datur actio de dolo si aduersarius non vult implere, vel prescriptis verbis seu in factu. de quo habetur in l. naturalis. in §. qd si faciam, ff. de prescrip. verb. & in l. cu proponas. C. de dolo. & per gl. in d. l. si pecuniam, per Bartol. & doct. in l. si, ff. de condit. ob causam.
6. Limita sexto, si causa utriusque est sequuta. d. l. si pecuniam, & ibi Bar. Ratio est, quia ia sumpsit suam perfectam vim & obliga.
7. Limita septimo, quando expresse fuit dictum a principio, qd recipiens decem debeat restituere si Capuam non ierit, vel si poenitentem, Per l. si dominus, ff. de presc. ver. Nam tunc datur actio presc. verb. sed non conditio ob causam. d. l. si dominus, licet Bart. aliter dicat in l. ij. C. de conditio. ob causam.
8. Limita octauo, si actor non plene impleuit pro parte sua, vt quia promissit amplius non petere, vt reus daret decem: nam tunc quia

aliud

D. Petri Dues.

aliud non amplius petere habet causam successiuam, cessat con-
ditio ob causam, & habet locum actio de dolo: vt in l. actiones, secun-
dum vnam lect. C. de transact. de qua per Rapha. Fulg. in d. l. si pecu-
niam, in princ.

- 9 Limita nono, in contractibus nominatis: nam in eis cessat con-
ditio ob causam: vt in l. si, ff. de conditio. ob cau.
- 10 Limita decimo, si de tali contractu innominato est factum publicum
instrumentum, in quo solet apponi stipulatio: nam tunc datur
conditio ob causam: vt per Bart. in l. si vt proponis. nu. 11. C. de edic-
t. ob cau. de quo vide Ias. in l. j. nu. 9. ff. de pactis.
- 11 Limita vndecimo in illo, qui impleuit contractum pro parte sua
ob causam impossibilem de iure vel de facto scienter: nam tunc cessat
repetitio. d. l. dictam. C. condic. ob causam.
- 12 Limita duodecimo, si repetens non vult soluere interesse aduer-
sarij, quod ipse aduersarius prætendit. d. l. si pecuniam in princ.
Sed certe hoc procedit in condic. ob causam ex capite poenitentia-
tie: secus ex capite causæ non sequitur, secundum Bal. in d. l. si pecu-
niam. Quod ego intelligo verum, nisi aduersarius esset paratus
adimplere contractum pro parte sua, seu si non fuisset in mora im-
plendi, argu. text. in d. l. si pecuniam. quicquid Bald. ibi dicit.

REGVLA CXI.

CONDICTIO ob causam habet locum ex capite poenitentia
in contractibus innominatis. d. l. si pecuniam. ff. de condic. causa data
Hanc regulam limita 13. modis, vt per Ias. in d. l. si pecuniam. nu-
mero 1.

- 1 Ultra eum autem limita primo, si per stipulationem promissit
tibi decem vt vadas pro me Romam: quia iste non est simplex con-
tractus innominatus, sed mixtus: eum stipulatio sit contractus nomi-
natus. l. j. in fi. ff. de pact. in quo non habet locum poenitentia. l. sicut.
C. de actio. & obligatio. iuncta. l. Aristo. ff. de donatio. secundum
Pau. de Castr. in d. l. si pecuniam. de quo per Bart. in l. si. ff. de con-
dic. ob causam.
- 2 Limita secundo, in contractibus nominatis: nam in eis cessat poe-
nitentia. d. l. sicut. C. de actio. & oblig. & l. in commodato. §. sicut. ff.
commoda. & notant omnes Docto. in d. l. sicut. & in d. l. si pecuniam
in princ.
- 3 Limita tertio, si dixi dono tibi pecuniam hanc, puta decem vt va-
das pro me Romam: nam tunc cessat poenitentia, quia donatio est
hodie contractus nominatus. l. Aristo. ff. de donatio. Ita tenet Pau. de
Castr. in d. l. si pecuniam. nu. 8.
- 4 Quarto fallit, si contractus innominatus incipit a precedente con-
uentione, nam sequuto implemento contingit liberatio ab obligatio-
ne saltem naturali quia tenebat, vnde vna & eadem solutio non de-
bet parere liberationem & obligationem seu repetitionem, vt in l.
cum

cum is, in §. j. ff. de condi. indebiri: secundum Rapha. Fulgo, in d. l. si pecuniam: sed Pau. ibi tenet contrarium, de quo ibi per eum, pro quo allegat quod notat Cin in l. j. in 2. col. C. de pact.

- 5 Limita quinto, in quolibet contractu innominato, excepto contractu illo innominato, do ne facia: prout loquitur illa, l. si pecuniâ. Secundum Guliel. de Cugno ibi. Communiter tamen doct. tenent contrarium, quia est eadem ratio in aliis cōtractibus innominatis, que est in illo de quo loquitur Guliel. de Cugno, prout tenet Paul. de Cast. in d. l. si pecuniam, nu. 14.
- 6 Limita sexto, quando in contractu innominato ex vtraque parte est secutum implementum. Vt probatur in d. l. si pecuniam, & ibi notabiliter per Pau. de Cast. in sua distinct. & hoc nisi interueniat consensus vtriusque partis, & datur retro similis, vt in l. ab emptio ne, ff. de pactis.
- 7 Limita septimo, nisi in cōtractu innominato sit apposta illa clausula q̄ valeat omni meliori modo & c. Vt in d. l. si pecuniam, iuncto tex. in l. cum pater, in §. filius matre. ff. de lega. 2.
- 8 Limita octauo, si in obligatione & scriptura contractus innominati est apposta illa dictio, omni modo, Arg. gl. in verbo, omni modo, in l. fina. & quod ibi notat C. de fideicom.
- 9 Limita nono, si fuit actum inter contrahentes, q̄ non renocetur contractus innominatus ex capite pœnitentiæ, sed tantum ex capite causæ non secute. Secundum Rapha. Cuna. per illum text. in l. si alienam, in §. Marcellus, ff. de don. cau. mor.
- 10 Limita decimo in eo, quod datur causa conditionis implendæ vt est glo. magna in l. inter mortis, ff. de dona. causa mor. Ita tenet Paulus de Cast. in d. l. si pecuniam nu. 5.
- 11 Limita vndecimo, in pactis liberatoris, de quo per Bar. & Bal. in d. l. si pecuniam, per eundem Bart. in l. dedi. in prin. ff. de condi. ob caus. per eundem Bal. in l. quamuis C. de transact.
- 12 Limita duodecimo, si talis contractus innominatus sit pars vel præambulum contractus nominati: nam tunc cessat conditio ob causam ex capite pœnitentiæ. Secundum Bald. in d. l. quamuis per tex. in l. fundi partem, & in l. Labeo scribit, ff. de contrahen. empt. iuncta l. dedi, ff. de condi. ob causam.
- 13 Limita decimo tertio, si semel contra actorem fuit iudicatum, vel super hoc tractatum. Arg. tex. in l. actione, C. de transact. & in l. fratris, eod. titu. & in l. euidenter, ff. de exceptio. rei iudica.
- 14 Limita decimo quarto, si causa implenda per aduersarium sit causa impulsiva & non finalis. Per gloss. in d. l. si pecuniam, per notata in simili, per Bartol. in l. 2. in §. si, nu. 2. ff. de donatio.
- 15 Limita decimo quinto, in diuisione. Secundum Bal. in l. si diuisione, nu. 3. C. tam l. eriscum, & ibi Salice.
- 16 Limita decimo sexto, in hærede facienti contractum innominatum. Secundum Salice. in d. l. si pecuniam, in princ. nam facultas petendi non transit in hæredem, allegat notata in l. j. ff. de seruis

expor

D. Petri Duen.

exportati. & in l. fin. C. de reuocan. don. in l. omni modo. C. de inof. fic. testa. quod notatur in l. Pomponius scribit, si frumentum, in §. fin. ff. de rei vendi.

17 Limita decimosextimo, si aduersarius in præparamentis tantum impendit quantum habuit, vel plus, ab astore. Vt in d. l. si pecuniâ, in fine principii.

REGVLA CXII.

CONDITIO, quæ in se infert viduitatē, nō est seruāda: & ideo si testator dicat, relinquo Seia fundum si nupserit arbitrato Titij, si viuo Titio nupserit Seia sine eius arbitrio, nihilominus debet habere legatum. Hanc regulam probat tex. in l. turpia. §. si Titiz legatum. ff. de lega. j. & in l. filia. ff. de conditio. & demonstra. & in l. cum tale legatum. in §. rescriptum est. ff. eodem titulo. Hanc regulam ponit Bernard. de Luco in regula 114. cum duabus limitationibus.

Amplia duodecim modis, vt per Emanuelem a Costa Lusitanū, in d. §. rescriptum est, a pag. 1. vsque ad pag. 58. & limitat aliis 12. modis a pagina 58. vsque ad paginam 116.

REGVLA CXIII.

COMBURI in quibus casibus quis debeat, ponit quindecim Alber. Gandinus in tract. malefici. in tit. de pœnis reorum. nu. 57. quos casus ponit Salice. in l. j. C. de nili aggeri. non rumpen. Et decem & sex casus ponit Chassa. in consue. Burgund. in rubr. j. in tit. {Des iustices}. §. 5. folio 46. col. 3. nu. 1. & duodecim casus ponit Ioa. Paponis in commento ad consue. Borbonicæ: in tit. j. de iurisdic. ione. §. 2. pagina 7. & 8.

Adde alium casum vltra omnes in crimine Sodomiz, nam licet 2. de iure mori debeant. Auth. en. vt nō luxurien. hom. contra naturam. in §. præcipimus. colla. 6. & l. foedissimā. & l. cum vir nubis in foeminam. C. de adulter. & in l. eiusdem. in §. qui hominem libidinis causa castrauerit. ff. de sicariis. iuncta l. j. C. de eunuch. & in c. adulterii. xxxij. questio. vij. & Leuitici xx. cap. & in l. j. & ij. tit. xxj. parte vii. & in l. ij. tit. ix. lib. 4. fori. & ita tener Chassangus in consue. Burgun. rubri. j. in princ. nu. 56. fol. 17. col. 4. Et de detestatione huius criminis vide Mattheum de Afflict. in constitutio. Neapolita. lib. 3. rubri. 42. nu. 7. Hippol. in consil. xxvij. nu. 4. & 5. Hodie tamen non solum debent mori, verum etiam comburi, vt in Pragmatica lxxxv. in volumine Pragmaticarum: de qua pragmatica facit mentionē Cæsar Lambertinus in tracta. iuris patrona. in prima parte 2. libri, in articulo xvij. ix. questio. principali. nu. 16. & 17. folio 245. vbi per totum illum articulum tractat materiam illius Pragmatica.

Regula

REGVLA CXIII.

CONDITIO, quæ solet dici perplexitas, vitiat institutionem. Hanc regulam probat tex. in l. si Titius. ff. de conditio. institut. vbi ponitur exemplum.

2 Limita primo, quando perplexitas immediate non insurgit ex verbis testatoris, sed habito respectu ad aliud, scilicet ad patrimonium eius. nam tunc non vitiat, sed dissolvitur talia perplexitas, potius melius fieri poterit, considerata voluntate testatoris. Vt patet exemplum in l. qui quadringenta. ff. ad l. falcid.

3 Limita secundo, quando perplexitas provenit ex verbis testatoris: secus si contingit inter eos, quarum vna est digna maiori favore, & in illa valet dispositio. Vt in l. seruam communem habemus, in §. Titus heres esto cum ibi nota. ff. de vulg. & pupil.

4 Limita tertio, quando versatur inter res dignas pari favore, si talis perplexitas potest dissolui per implementum facti tendens ad eum modum implentis, tunc non vitiat: sed potius per tale implementum dissolvitur. Vt in l. si quis ita. ff. de condit. institut. facit quod notat gloss. & Bart. in d. l. si Titius.

REGVLA CXV.

CONDITIO impossibilis affirmatiua, in contractu adiecta, vitiat omnem contractum. l. impossibilis. ff. de verb. oblig.

Hanc regulam amplia tripliciter, & limita 19. modis, vt per Vdalricum in d. l. impossibilis, a nu. 4. vsque ad nu. 16.

REGVLA CXVI.

CONDEMNATUS ad soluendum non euitat executionem, dato quod velit fideiubere, vel pignora dare. Vt probat text. in l. si se non obrulit. in §. ait prætor. ff. de re iudic.

Hanc regulam amplia duobus modis, & limita aliis duobus modis, vt per Franc. de Ripa in d. §. ait prætor, nu. 4.

REGVLA CXVII.

CONFESSIO facta in iudicio præiudicat. Vt in c. fin. & in c. vestra. vbi gl. de cohabita. cleri. & mulier. & in c. cum olim. in si. de ver. signifi. & in c. fina. de resti. spol. & in c. i. de accusatio. lib. vi. cum aliis. De iure regio tex. in l. iij. ritu. xij. par. iij.

Hanc regulam amplia vno modo, & limita decem modis, vt per Philippum Decium, in cap. at si clerici, num. 17. vsque ad numer. 44. de iudiciis.

REGV.

REGVLA CXVIII.

CONFESSIO facta sine causa, scilicet si aliquis confiteatur se debere decem, & non exprimit an ex causa mutui, vel depositi, vel ex alia causa, talis confessio non valet, neque preiudicat. Hanc regulam probat tex. in c. si cautio, & ibi omnes docti, de fide instrum. & in l. cum de indebito, in §. si, ff. de proba. glo. in l. j. in verb. apud ff. de interroga. actio, & in l. instrumenta, C. de probat. in l. generaliter, in verbo, eam, C. de non nume. pecun. De iure regio est tex. in l. vii. titu. xiiij. parte iij. & in l. ij. tit. vii. lib. ij. fori.

Hanc regulam limitat quatuor modis Hippol. in l. j. in §. preterea, num. 59. ff. de questio. vbi etiam latissime tractat materiam huius regulæ, & sexdecim fallencias ponit Felin. in d. c. si cautio, num. 4. de fide instrumen.

- 1 Limita primo vltra eos, quando in protocollo Notarii instrumenta præcedentia continerent causam: nam licet sit vnum instrumentum, sequens non habens causam plene probat: eo quia causa præcedens cõsetur in sequenti repetita. Ita tenet Io. And. in Add. ad Spec. in tit. de deposito, super rub. quem sequitur Iacob, de S. Georg. in d. l. j. num. 27. ff. de interroga. actio.
- 2 Secundo limita, quando apponeretur hæc verba, sponte, & quia sibi sic fieri placuit, confitetur dare, vel debere decem: nam ista confessio, etiam sine causa, plene præiudicat propter illa verba. Ita cõsuluit notab. Alexan. in consi. lxxxiiij. nu. 6. cum seq. in j. vol. argu. tex. in l. Campanus, ff. de oper. liberto.
- 3 Tertio fallit, in actione reali, puta si quis confiteatur talem rem meam esse: quo caso mihi acquiritur rei vendicatio ex tali confessione, etiam sine causa. Hanc limitationem ponit Ange. Aret. in §. j. Institur. de literarum obliga. uum. 5. Quæ reg. hodie de iure regio locum non habere videtur, vt in l. iij. tit. viij. lib. 3. ordinamenti, & dixi supra in regula xi.

REGVLA CXIX.

CONFESSIO extraiudicialis parte præsentate plene probat. Hanc regulam probat tex. in l. Publica Mæuia, in fi. ff. de posi. & in l. cum de indebito, in §. fin. ff. de probatio. & in l. generaliter, in fine, & ibi docti, C. de non nume. pecun. Et de iure regio probatur in l. 7. in medio, titu. 3. parte. 3. Hanc regulam ponit Bal. in l. . . nu. 4. C. ne ex delic. des. & in l. quoniam, nu. 7. in fi. l. lectu. ff. de infami. Io. And. in rub. de probatio. Soc. in consi. 228. nu. 3. vol. 2.

- 1 Limita primo non procedere, si a parte non fuerit acceptata. Tenet Cyn. in l. vnica, in vi. q. C. de confes. & ibi Salice. in op. posi. xv. nam ad hoc vt prædicta confessio plene probet, non solum requiritur qd fiat parte præsentate, sed qd pars acceptet talem

confessionem. idem Salice. in l. iubemus. C. de libe. cau. & in l. generaliter. in vj. questio. C. de non numerat. pecun. vbi refert se ita consuluisse. quem sequitur Alexand. in consil. xx. nume. 1. vol. 4. & in consil. cxi. nume. 7. volum. 3. & in consil. 174. nume. 2. volum. 6. Curt. Senior in consil. 77. nume. 1. Hippolyt. in repet. rubr. C. de probatio. nume. 96. & in l. de vnoquoque. nume. 124. ff. de re iudi. q. in singul. 329. & in l. si quis ne questio. nume. 128. ff. de questio. Ioan. Imol. quem sequitur ibi Felin. nume. 23. in d. c. si cautio. de fide instrumen. Felin. in c. capitulum sancte crucis. num. 22. de rescript. Iacob. de S. Georgio in l. procuratore. nume. 2. ff. de interroga. adion. Petrus Rebuffus in gloss. concordatarum. in rub. de regia acceptatione. pagina 405. Chassanæus in consuetud. Burgun. in titu. des retraictz. rubri. x. §. 12. fol. 346. colum. 2. numero 3. Iaso. in l. postquam liti. num. 2. C. de pact. Fran. de Ripa in rub. 21. ff. de verb. oblig. Paul. Paris. in consil. 34. num. 29. vol. j. & Paul. Ruin. in repetit. c. per vestras. in 4. notab. nu. 39. & Curt. Iun. in l. 1. nu. 41. C. de pact. Hanc opinionem dicit esse communem Iaso. in l. error. num. 1. C. de iur. & fact. ignoran. & Andræ. Alciat. in rub. ff. de verbo. oblig. num. 3.

Contrariam opinionem tenet Anto. de Butrio in c. ultimo. num. 22. de confessio. & ibi Abb. num. 15. idem Abb. in c. cum dilectus. nume. 5. de succes. ab intest. & ibi Andr. Barba num. 4. Socin. in d. consil. 128. num. 6. Philip. Deci. in c. p. at si clerici. nu. 137. de iudic. post Abb. & Barba. & in l. postquam liti. nu. 8. C. de pact. Arcin. in consil. x. Alciat. sibi met. cōtrarius in tract. presump. in 3. reg. præsumpt. xxi. num. 6. vbi in num. 10. dicit hanc opinionem esse verriorem. & habere longe plures auctoritates pro se. Eandem opinionem tenet Ioan. Bapri. de S. Severino in repetitio. l. admonendi. colum. 67. ff. de iureiuran. vbi dicit q. hoc est de mente omnium Canonitarum in d. c. cum dilectus. Eandem opinionem dicit esse verriorem in iure Carellia. Cotta in Memo. iuris. in verbo. confessio. el. 2. in medio. Eandem opinionem sibi met. cōtrarius tenet Alexand. in l. 3. num. 3. C. de repudi. hæredi. Ratio est. quia cum confessio fit in fauorem presentis. præsumitur acceptatio ex parte eius. v. in l. qui patitur. ff. manda. & per ea quæ notant Bar. & doc. præcipue Ias. nu. 70. in l. quæ dotis. ff. solut. matrimo. Pro qua opinione videtur tex. in d. l. 7. in medio. titu. 13. par. 3. & l. 3. fol. 8. li. 3. ordi. quam opi. etiam tenet Andri. ab Exea in lib. pactorū. nu. 4. vbi dicit q. cōtraria opinio est rigida. & Ioan. Gualdensis in tracta. de arr. testan. tit. vi. cautela vi. num. 2.

Limia secundo. quando confessio fit per verba enuntiativa: quia tunc non probat. ita probat tex. in c. si. & ibi Abb. nu. 19. & docto. de successio. ab intesta. Matthæ. de Affli. in decisio. cv. num. 3. Quod tamen intelligo verum. nisi esset cōfessio iurata. Tener Ant. de But. in d. c. si. de successio. ab intest. Felin. in d. c. si cautio. nu. 24. idem Matthæ. de Affli. in decisio. 164. nu. 4. Pau. in d. c. fin. nu. 10.

Limia

D. Petri Duen.

- 3 **Limita tertio**, nisi confessio esset facta calore iracundiae: quia nocet, nisi detur perseverantia. Vt est gl. in c. ex literis, in verbo monita, & ibi Abb. de diuor. quam gloss. sequitur Philip. Dec. in quicquid calore, nu. 5. & ibi Hiero. Cagnol. ff. de reg. iur. Pala. Rub. in repet. rubr. de dona. §. xvii. nu. 14. Hippo. in l. j. in §. quaestio ff. de quaest. & in rep. rub. C. de proba. nu. 102. & ita per illā gloss. tenet Felin. in c. sicut el i. de iureiur. & ibi Abb. idem Abb. in c. fin. 21. de confes. idem Abb. & Phil. Dec. in c. at si clerici, de iudi. idem Abb. in c. cum venerabilis col. ii. post glo. ij. de exceptio. & in c. cum olim el ij. de priuile. Anto. de Butr. in c. olim, de rescript. Roma. in singu. 514.
- 4 **Limita quarto**, non procedere in dispositione testis dicentis extra iudicium, se falsum deposuisse in iudicio, quia per hoc non tollitur eius depositio, idem etiam est in iudice dicente se vernalē sententiam tulisse & subductum. Ita tenet Ange. in consil. 19. nu. 5. pro qua est tex. in c. sicut, de testib. not. Immo. in c. cū dilectus, de electi.
- 5 **Limita quinto**, in confessione ex causa mutui, quia non probatur infra biennium, nisi aliter probetur vera numeratio. Vt per totum titulum, C. de non nu. pec. & per totum. Insti. de litera. oblig.
- 6 **Fallit sexto**, quando testes producerentur ad probandam confessionem, contra instrumentum celebratum in scriptis, continens debitum, quia tunc non omnis probatio confessionis parte praesens facit plenam probationem: sed est necesse quod probetur per quinque testes rogatos, iuxta formam tex. in l. testium, C. de testib. cum annotatione ibi posita, Gloss. magna ad fin. in c. testes iii. quax. & ita tenet Matthe. de Afflict. in d. decisio. 105. nu. 4.
- 7 **Limita septimo**, quando confessio fuit facta cum causa, ut si confiteor me debere ex causa mutui, alias non nocet, licet probetur. Tenet glo. in d. c. testes, in glo. magna, & est tex. & ibi doct. in l. cum de indebito, in §. si. ff. de proba. & dixi in reg. 118.
- 8 **Limita octavo**, in confessione praelati: quia non prejudicat ecclesiae, nisi aliter veritas probetur. Ita tenet Abb. in c. si. de praescri. l. And. in additioni, ad Specu. in rub. de rebus eccle. non alie. Matthe. de Afflict. in deci. Neapol. 163. nu. 4. de quo plene per Felin. in c. edoceri, de rescript.
- 9 **Limita nono**, quando talis confessio fieret inter personas prohibitas & suspectas, quia non probat, unde non creditur praelato dicenti se donare seruatoribus propter merita & seruitia quae ab eis recepit, nisi aliter probetur. Vt notat Ioan. And. in additio. ad Specu. tit. de rebus eccle. non alie. super rubr. Bal. in l. iubemus la ii. nu. 4. ver. si ergo in 3. col. C. de sacrosan. eccle. Et similiter quando maritus donaret uxori, vel pater filiae propter merita, Et idem in similibus casibus qui sunt in iure innumerabiles, de quibus per Bartol. Doctor. in l. post contractum, ff. de donatio. & in l. per diuersas, C. de mandati & in l. si donatione, C. de collatio. in l. j. in §. nec castrense. ff. de collatio. bono. Ange. in consil. v. nume. 5. pro qua opinio est

est text. in l. qui testamentum. & ibi notab. Iacobi, de sancto Geor. nu. 1. cum seq. ff. de probatio.

REGVLA CXX.

CONFESSIO extra iudicium, facta parte absente, facit se-
mplenam probationem. Hanc regulam ponunt Doct. in l. certū.
per text. ibi, in §. si quis absente. ff. de confes. glo. & ibi Panor. in c.
fina. de success. ab intesta. Matthæ. de Afflict. in decisio. xij. num. 2
& in decis. cccxxxvij. nu. 6. Barto. & doct. in l. admonendi. ff. de iur
reuran. Paul. Paris. in cons. cxx. nu. 4. vol. j. Hippoly. latissime in
repet. rub. C. de proba. nu. 89. in sing. cccxxxix. & Aymon in tract.
de antiquitate temporis: par. j. in parte incip. viso de verbis. fol. 34.
colum. iij. num. 45. cum aliis, De iure regio est text. in l. vij. tit. xiiij.
parte iij.

Hanc regulam amplia quatuor modis, & limita tredecim mo-
dis, vt per Felin. in c. si cautio. nu. 22. cum aliis, de fide instrumen.
Octo limitationes ponit Robertus Marranta. in tractat. de ordi-
ne iudiciorum. vj. par. rubr. de confessione. nu. 12. cum aliis. fol. 27.

REGVLA CXXI.

CONFITENS se mutuo recepisse pecuniam, nihilominus
poteft intra biennium opponere exceptionem non numeratæ pecu-
niæ. vt in l. in contrahibus. C. de non num. pecunia. & in §. j. Insti.
de litera. obliga. Et de iure regio est text. in l. ix. tit. j. par. v. text. in
l. cxxxiiij. Styl. & circa hanc regulam vide Petrum de Vnzola
in practica Artis notarius, in rub. de excep. non nume. pecu.

Hanc regulam cum vij. limita. ponit Bernard. de Luco in regu.
ccxlix. Et eam ponit Feli. in c. si cautio. cum sex ampliacionib. &
vij. limitation. a nu. 45. vsque ad nu. 57. de fide instrumen.

REGVLA CXXII.

CONFESSORIA & negatoria actio competit pro seruitu-
tibus rusticis & vrbanis. Hanc regulam probat text. in §. æque
si agat. Insti. de actioni.

Hanc regulam, vbi eam examinat, & limitat quinque modis, po-
nit Ludou. Gome. in d. §. æque si agat, a nu. 12. vsque ad nu. 15.

REGVLA CXXIII.

CONIUNCTVS admittitur pro coniunctio sine mandato,
dummodo caueat de rato, quod is pro quo agit habet hoc ra-
tum, Hanc regulam probat text. in l. sed & hæ. ff. de procura. & in
l. Pom.

D. Petri Duen.

l. Pomponius. §. fina. eod. titu. & in l. exigendi. C. de procurato. in c. nonnulli. de rescrip. De iure regio est text. in l. x. titu. v. par. Circa quam regulam vide Roma. in singu. 619. & 656. Ioan. B. fanum ad consuetud. Aluerniæ. capitu. iij. articu. j. Marcum Ant. Baueri. in §. pater. nu. 27. Instit. de testamen. Nicola. Bellon. in co. si. xxvj. nume. 4. Chassanæ in consuetud. Burgund. in titu. {Droilz.} rubric. iij. §. v. fol. 141. colum. ij. nume. j. cum seq. & notabili. August. Bero. in quæst. cxxxij. per totam. Matthæ. de Affric. in tracta. de iure protomi. in rub. num. 13. cum sequen. Catellia. Co. tam in Memorab. iur. in verbo. coniuncta persona. Sebastia. Vant. in tractat. de nullita. sentent. Rubric. xiiij. qualiter & quibus mo. dis sententia & processus. pag. 360. n. 99. cum aliis. Rip. in c. cum M. Ferrariensis. nu. 60. de constitu. Hanc regulam cum limitationibus ponit Alexand. in d. l. exigendi. nume. 4. C. de procur. Eandemmet regulam cum quinque limitationibus ponit Felin. in c. coram. nu. 3. de offic. deleg. Eam etiam cum quatuor Ampliationibus. & xvij. limitatio. ponit Ias. in d. l. exigendi. nu. 3. quos refert Bernar. de Luco in regu. cxxxix.

1. Ampla primo procedere, etiam ut coniunctus possit agere pro coniuncto quando agitur de libertate, etiam sine cautione de rato vel iudicato soluendo. Ut in l. amplius. cum duabus sequentibus. ff. de libera. cau. gloss. in d. l. Pomponius. §. fina. in verbo, offeram. ff. de procurato.
2. Ultra quas limitationes limita primo, quando coniunctus est pignifens: nam tunc non potest comparere sine mandato. Ita concludit Ioan. de Imo. in d. c. cum M. Ferrariensis. nu. 40. de constitu. quem sequitur Alex. de Imol. in l. non solum. ff. solu. matri.
3. Limita secundo, non habere locum in petitione interpositionis decreti iudicis: nam coniunctus pro coniuncto non potest petere tale decretum iudicis interponi super contractu coniunctæ personæ. facit text. in l. minorum. C. de præd. mino.
4. Limita tertio, in protestatione: nam coniunctus pro coniuncto protestari non potest sine mandato. Ita concludit Felin. in d. c. cum M. Ferrariensis. nu. 48. de constitu. facit text. quem ibi ad hoc expresse notat Bald. in l. tutor. ff. de minorib. Quod est verum, nisi esset protestatio, quæ fieri possit a quocunque: ut in l. prohibere. ff. quod vi aut clam.
5. Limita quarto in causis spiritualibus, & beneficialibus. ut etiam gloss. j. in c. cum pridem. de pact. & in d. c. coram. de offic. deleg. Felin. & Ias. ubi supra. Contra quam tenent expresse dominus de Rota in decis. lxviii. nume. 2. in titu. de rescript. in antiq. secundum nouam impres. & secundum antiquam in decis. cccxxiiij. Spec. in tit. de coniun. persona. in §. j. nu. 7. Collecta in c. nonnulli. de rescrip. num. 15. Lopus in allega. lxx. Cardina. in Clem. j. q. vj. de rescrip. Roma. in d. singu. 619. Abb. in d. c. cum pridem. nu. 7. & in d. c. coram. nu. 7. de offic. deleg. & c. nonnulli. §. sunt & alij. de rescrip. Eandem

Bandem opinionem Rotæ sequitur Sebastia. Van. in tracta. de nullitate. senten. in Rubric. xj. de nullitate ex defectu mandati : pagina 223. nu. 130. Ripa in d. c. cum M. Ferrariensis. nu. 60. in fin. de constituto. Et ratio est propter gravitatem præiudicij: & in his in quibus requiritur speciale mandatum non admittitur coniunctus pro cõiuncto sine mandato: vt est text. in l. patri pro filio. ff. de minori. notatur in c. nonnulli. & in c. ex parte Decani. de rescrip. & in istis spiritualibus non potest sufficienter provideri per cautionem, vt notat gloss. in d. c. coram. Sed de rigore iuris hæc limitatio est verior secundum Ias. in d. l. exigendi. nu. 9. & Feli. in d. c. coram. nu. 6. pro qua opinione est tex. in c. accedens. de procura. per quem text. ita tenet August. Bero. in d. decisio. cxxxij. Iacob. de S. Geor. in d. l. exigendi. nu. 21. vbi dicit qd in practica durum esset tenere contra suam prædictam decisionem Dominorum de Rota. Porro coniunctorum, appellatione, qui veniant, ponit Paul. Paris. conf. 23. nu. 19. & conf. xlix. nu. 11. vol. ij.

Et circa hanc regulam vide xlviij. casus in quibus de iure requiritur speciale mandatum per Petr. Rebuff. in glo. concordat. in titulo de electionis derogatione. in glo. in verbo, speciale. pag. 59. col. j. c. vij. sequen.

REGVLA CXXIIII.

CONIUNCTA persona non potest recipere solutionem pro coniuncta sine mandato: vt probat text. in l. non solum. ff. solu. matrim. & in l. ij. cum aliis. ff. vt in possessio. legato. & in l. qui hominem. §. gener. ff. de solutio. tenet Alexand. in l. exigendi. nu. 12. C. de procurat. & Roman. in singula. ccxxvij. Rip. in c. cum M. Ferrariensis. nu. 60. de constituto.

Hanc regulam amplia duobus modis, & limita quatuor modis, vt Ias. in d. l. non solum. a nu. 1. vsque ad nu. 3.

REGVLA CXXV.

CONIUNCTVS, consanguineus, vel vicinus, præsumitur scire facta coniuncti, cõsanguinei, vel vicini. Hanc regulam probat text. in l. octavi. ff. vnde cognat. & in l. de tutela. ff. de integ. restitu. mino. in l. si vicinis. C. de nup. in l. si ita. in fine. ff. de fundo instruat. & in c. quanto. & in c. quosdam. de præsumpt. & in c. nulli. l. iij. dist. & in c. qui & humanis. xij. q. ij. Circa quam regulam vide gloss. in c. paratus. in verbo, nescire. xij. q. j. Legistas in l. j. ff. si cert. petat. & in l. j. c. qui admi. Canonistas præcipue Abb. in c. j. nume. 2. de restit. spolia. Alexan. in consil. cxiiij. nu. 42. volum. ij. Soc. in consil. clxxxvij. nu. 22. vol. ij. Philip. Deci. in consil. xxxix. nu. 3. & in consil. ccvij. Hieronim. Gratum in consil. xxv. name. 7. & in consil. ij. nume. 4. vol. ij. Fel. in c. literis. num. 2. de præsumpt. Ias. in l. is potest.

D. Petri Duen.

is potest, nume. 63 ff. de acquiren. heredi. & Purpura. in l. j. in
91 cum alijs ff. si cert. peta. vbi Mar. de Mantua in ij. lect. nu. 1.

Quis autem proprie dicatur vicinus probat text. in l. i. in §. 1.
autem tecto, ff. ad Syllania. vbi dicitur, qd ille dicitur vicinus, c
ius vox audiri potest. Hanc regulam ponit Soci. cum duabus
mita. in regu. l. xj. & Fely. limitat eam quinque modis, in d. c. l.
ris nu. 5. vsque ad fin. de præsumptio.

1 Ultra quos amplias primo: nam vbi est maior consanguinitas
vel vicinitas, ibi maior scientiæ præsumptio fit. Ita loquitur textus
d. l. octavi, ff. vnde cognat. & in d. c. quosdam, de præsumptio.

2 Amplia secundo, etiam si materia sit pœnalis. Secundum Bar.
in l. dominus horreorum in fi. prin. ff. loca. Specul. in tit. de empti
& venditio. in §. nunc dicendum est, de rescind. vendit. nu. 30 in l.
facit tex. in l. si filium, C. de libera. causa.

3 Limita primo, procedere tantummodo in his que cōcernunt
ra sanguinis & processum nature. Ita Ange. de perusio in l. quom
C. de iure delibe. quem sequitur ibi Jacob. de S. Geor. nu. 2.

4 Limita secundo, dummodo vicinus seu consanguineus absen
diu non fuisset, quoniam tunc non præsumitur scire facta vicinor.
Ita tenet Bar. in l. is potest. in v. col. ff. de acquiren. hære. & ibi Iu
nu. 63 Alex. in l. Lucius, in §. Tirus. ff. de liber. & posthu. Ma
Mantua in l. i. in j. lect. nu. 61 ff. si cert. peta. & ibi Purpura. nume.
122. Facit tex. in c. cum in tua, & ibi Abb. in ii. notabi. qui man
mo. accusa. possunt.

5 Limita tertio, in affine, vel vicino nouo Argum. text. in l. qui
vno. in §. si. ff. de re milita. & de vicino, videtur text. in d. cap. pu
ratus, in versicu. nec paulus, xxiiij. quæst. j. Ita tenet purpura. in
l. i. num. 126.

6 Limita quarto, procedere duntaxat vsque ad gradus iuris citi
lis. Per tex. in d. l. octavi gradus. Bald. Nouellus in tracta. de doti
in xj. par. j. par. princi. in tracta. priuilegij dotis putatiug. in prin
i. nu. 8 vers. sed circa ignorantiam iuris, col. 14 quem sequitur Ma
Mant. in d. l. i. in i. lect. nu. 63

7 Limita quinto, non habere locum in filijs qui sunt sui heredes
& in quos dominium rerum paternarum continuatur, ita vt quod
modo domini etiam viuo patre censeantur. Vt in l. in suis. ff. de lib.
& posthum. tamen non præsumuntur scire contenta in testamen
patris, vt in l. eius qui in prouincia, in fin. ff. si certum petatur & in
vult sentire Barto. in l. sed si plures in §. ad substitutos ff. de vul
ga. quem sequitur Jacob. de Sancto Georg. in d. l. quoniam, in fi. C.
de iure delibe.

REGVLA CXXVI.

COMPARERE per procuratorem potest, qui tenetur veni
ad Synodum, Pro qua regula facit tex. in c. fin. de his que sunt
regla.

præla. & ita tenet ibi Imo. Facit etiam tex. in c. episcopus ad Synodum. §. 8. distin. & licet illa iura loquantur in debentibus venire ad Synodum provinciale, tamen idem videtur dicendum in Synodo episcopi, quia de vno ad aliud sepe arguunt doct. Pro qua opinione est pulcher tex. in l. diui. circa medium. ff. de iure patron. quam opinionem tenet Fran. Curt. in repe. l. admonendi col. xxij. ff. de iure iur. Pano. in c. bong. el. 2. de postula. prælato. col. 2. Barba. in repe. c. Raynal. col. liiij. de test. Preposi. in c. si vir. co. j. de cognat. spiritua. Corfet. in sing. in verbo. opinio. Henr. Bothæ. in tract. de Synodo episcopi. in 2. par. num. 43. Pro qua opinio. facit, nam citatus. simpliciter non tenetur comparere personaliter, sed potest per procuratorem comparere. c. pen. & ibi Pano. in 2. nota. de iuramen. calum. notatur in c. j. de iudi. lib. 6. sed nullibi reperitur, quod supradicti teneantur comparere personaliter, ergo &c.

1 Primo fallit, quando essent citati vt personaliter veniant ad Synodum. Probat gloss. 1. in d. c. fin. & ibi Abb. in 1. colum. de his que fiunt a prælat.

2 Fallit secundo, in Curatis, qui rationem reddituri sunt in his que faciunt, vt habeant curam animarum. Vt in c. quod super his. de maiori. & obediens. & ibi Ioan. And. & Car. in 3. opp. Imo. & Pano. in j. notab. probatur in c. quando. & ibi docto. 38. dist. nam. isti non possunt comparere per procuratorem, argum. tex. in c. pastoralis. de iudic. gl. in c. j. de confes. lib. 6.

REGVLA CXVII.

COMPOSITIO inter personas ecclesiasticas, vt decimæ vni curato debite alteri soluantur, valet, vt in c. ij. de transact. & in c. de decimis. in si. eod. tit. vbi Papa dicit, soluatis, vel cum ipsis amabiliter componatis. & sic compositio approbatur ibi a Papa: et hoc tenet ibi Abb. Ratio est, quia cum decimæ Clericis sint reseruatæ, non refert quis ipsorum habeat, vel quæ ecclesia, tradunt doct. in c. ex multiplici. de decim. & ita tenet Caro, Ruyn. in conf. cxlij. nu. 13. vol. 3. Circa quam regu. vide Barb. in c. si. nu. 4. de rex. permut.

1 Limita primo, non procedere in decimis personalibus, Ratio est, ne detur occasio vacationi, & audiendi diuina extra ecclesiam parochialem, contra text. in c. ij. de paroch. Ita tenet Collect. in c. Apostolica. de decim.

2 Limita secundo, etiam si ageretur vt monachi haberent totâ parochialem decimam vnius parochiæ, vel alius curatus: nam tunc si curatus victum sufficientem non habet, eo qd ei desinit decimæ, ager ad congruam portionem. vt in c. de monachis. de præben.

3 Limita tertio non procedere, nisi causæ cognitio interueniat: debet enim superior examinare, an talis compositio expediat ecclesiæ, alias compositio non valebit, quia est alienatio, in qua hæc inquisi-

D. Petri Duen.

tio fieri debet, vt in c. sine exceptione. xij. quest. 2. gl. in c. f. de rebus eccle. non aliena. facit tex. in c. 2. de transact.

- 4 Limita quarto, non procedere nisi interueniat consensus episcopi vel superioris, vt supra dixi: sic non valet cū consensu inferioris, videlicet Abbatis, Prioris, seu alterius, vt in c. placuit. xi. quest. 2. & in d. c. sine exceptione. & in c. Abb. eadē cau. & quest. 2. & in c. cū apostolica. de his que fiunt a prela. vbi dicit, nō requiritur consensu capituli, sed Episcopi tantum, licet in vera alienatione cōtrarium sit. d. c. sine exceptione. 12. qō. 2. Et cum decime sint cibus clericorum, proinde sicut de alimentis futuris non potest transigi sine iudice. l. cum 2. ff. de trans. ita nec de decimis. Ancha in c. cum homines. col. 2. eod. tit. & episcopi presentia loco iudicis habetur, quod est verum nisi inferior habere iurisdictionem quasi episcopalem glo. in Clem. j. in verbo. proprii. de rebus ecclesiasticis alienan. in c. significasti. de foro competent. quia tunc cum auctoritate illius valeret compositio. Et si fuerit facta sine episcopi vel superioris consensu mortuo eo qui eam fecit, successor non preterdicat. c. de cetero. & c. veniens. de transact. & c. ad hæc. de offi. v. ca. & hoc super futuris decimis, secus de preteritis, glo. & doct. in c. vt super de rebus ecclesiasticis non alien. Deci. in c. venerabilis in quatuor notab. de confir. vtili. vel inuui.

REGULA CXXVIII.

COMPROMISSVM annullatur per mortem alicuius compromittentium, vnde non transit ad heredes. Hanc regulam probat tex. in c. fin. de arbi. & in l. idem proferre. §. j. & in l. si interpellatur. ff. de arbit. Circa quam regulam vide Spec. in tit. de arbitris in §. finitur. vers. item morte. nu. 1. Bartol. in l. qui liberis. §. hec verba ff. de vulg. & in l. si quis arbitratu. ff. de verbo. oblig. Bapt. de san. Bla. in tract. de arbit. quest. 2. Lanfran. in tract. de arbit. in §. qō. 4. quest. principi. Anto. de butr. in c. Quintauallis. nu. 23. de iure iura. Maria. Socin. Jun. in consi. 66. nu. 9. v. o. j.

- 1 Amplia primo procedere, etiam si in causa conclusum sit, nā instantia compromissi ad heredem non transit. Ita tenet Bart. Bal. & Alberi. in d. l. idem proferre. post. Innoc. in c. ex parte de arbit. Abb. in d. c. fin. vbi post Anto. ponit rationem huius regule, quare compromissum extinguatur, & non transeat ad heredes, dicens quod est, quia arbitrium est stricti iuris, & non extendibile nisi exprimitur, quod secus in iudicio, vt in c. cum dilectus. de arbit. & ibi. Abb. ponit alias rationes.
- 2 Amplia secundo, etiam si compromittentes post stipulationem promiserit facere compromissum in vnum vel in plures vsquequaque causa expediatur; nam si alter mortuus fuerit, heredes non possunt

sunt compelli ad compromittendum: nam si expirauit compromissum iam factum, ergo & promissio de cōpromittendo, quia non debet esse maioris efficaciz quo ad transmittendum in hæredem spes cōpromissi faciendi resultans ex dicta promissione, quam sit ipsum compromissum iam factum. Ita per plura fundamēta cōsuluuit Paul. de Cast. in consi. 31. nu. 4. volu. 2.

3 Amplia tertio, etiam si alter ex compromittentibus ingrediatur monasterium, quia tunc etiam annullatur compromissum: arg. text. in l. Deo nobis, C. de episco. & cle. & in authen. ingressi, & in aut. si qua mulier C. de sacr. sanct. eccl. Ita concludit Bap. de sanct. Blas. in d. tract. quest. liij.

4 Amplia quarto, etiam si alter ex compromittentibus esset mortuus ciuilitè, nam tunc annullatur compromissum, & nō transit ad hæredes. Ita concludit Baptif. de san. Bla. in d. quest. 53. Aegid. de Bellam. in d. c. fina. nume. 1. de arbit. Quod tamen intelligo verum, si bona morientis ciuilitè sint publicata seu confiscata, ita vt fiscus habeatur loco hæredis: per tex. & glo. in l. inter eos, in §. si ff. de fideiuss. & in l. quoties. ff. de nouatio. quod habetur in §. relegati. Institutio. quibus modis ius patriæ potest. solui. ita tenet Ioan. de Imol. in d. cap. fina. nume. 7. in fin. de arbit. Facit pro hoc quod notat Bartol. nume. 14. in d. l. si quis arbitrato, in fine, ff. de verborum obligatio. vbi tenet & determinat, in compromisso facto in arbitratorem, vt stāte banno cum publicatione bonorum annulletur compromissum, quem sequuntur ibi Alexand. Roman. Iaso. & Socin. asserentes hanc communem opinionem. Quod si hoc procedit in arbitratore, quanto magis dicendum est in arbitrio, cuius compromissum facit annullatur, vt norant doctor. in dicta l. si quis arbitrato.

5 Amplia quinto procedere, quodocunque pro vna parte cōpromiserunt, si vnus ex illis moriatur, & res erat indiuidua, tunc finitur compromissum, Ita concludit Alber. Galeot. in tract. de arbitris versic. antepe. quem sequitur Io. And. in additio. ad Spe. in tit. de arbit. in §. finitur, nu. 2. Ange. de Peru. in consi. 248. nu. 1. in si. pro qua opinione est glo. in l. diem proferre in §. j. in verbo, morte, in si. ff. de arbit. quam sequuntur ibi Barto. Bald. & docto, & hanc esse communem opinionem tenet expresse Maria. Socin. Iunior in d. consi. 66. nu. 13. vol. 1.

2 Limita primo non procedere, si in compromisso dictum sit per partes, q̄ compromittunt pro se & heredibus suis: quia tunc nō finitur morte, sed transit ad hæredes, vt probat tex. in d. c. si. de arbit. & in d. l. diem proferre in §. j. ita tenet Specu. in d. §. finitur, num. 2. Abb. & alij doctor. in d. c. fina. Bald. in consil. 102. volu. 3. Barro. & alij in d. §. j. Hippol. in singu. 54. Marian. Socin. Iun. in d. consi. 66. nume. 7. volu. j. Quod tamen intelligo verum, quando ab vtraq; parte ex compromittentibus compromissum sit pro hæredibus: scilicet tamen quando vna pars tantum de hærede mentionem fecit,

D. Petri Duen.

- nam tunc non comprehenduntur heredes. *tex.* est in l. sed interpellatur in §. si ab altero. ff. de arbi. & ibi Bar. & Bal. Henr. Bohic in d. c. si. num. 1. Ratio est, quia nō debet cōpromissum claudicare, secundum Bal. in c. vno delegatorū. & ibi Barb. nu. 24. de offi. deleg.
- 2 Limita secundo, quando post compromissum est lata sententia, nam et si moriatur compromittens, hæres eius succedit in emolumenta vel damna, quod ex sententia cōringit, argu. *tex.* in d. l. diē proferre in princi. Ita tenet Spec. in tit. de arbi. in d. §. finitur. num. Henr. Bohic & Abb. in d. c. si. idem Abb. in c. ex parte. de arbit.
  - 3 Limita tertio, quando per capitulum vel vniuersitatem esset factum compromissum, nam tunc si aliqui de capitulo vel de vniuersitate deficiant, & alij subrogentur, autamen compromissum tenet. Ita probat *tex.* & ibi hoc tenet Ange. & Pau. & Iaco. de S. Georg. in l. proponebatur. ff. de iudic. & ita determinat Din. per illum *tex.* in l. si grege. ff. de lega. j. allegat etiā *tex.* in §. si grex. Insti. de leg. & ita etiam tenent Bal. Pau. & Imo. in d. l. si grege.
  - 4 Limita quarto, quando cuiusque prælatus sub nomine dignitatis cōpromisit, quia tunc transit ad successorē eo mortuo. Tenet Are. per *tex.* ibi, post Ant. & Abb. in c. præsentata. nu. 6. de testi. in j. notat. Quod tamen est verum, quando cuiusque compromissum est factum de rebus ecclesie, nam tunc præsumitur factum nomine ecclesie, & durat: fecus si requireret vtilitatem canonicorum vel alicuius de vniuersitate, nam tunc mortuo aliquo ex ipsis expirat compromissum, ita tenet Are. in d. c. præsentata. Ang. & Bal. in d. l. si grege. ff. de leg. j. & notatur in c. querelam. ne præia. vices suas,

REGVLA CXXIX.

- CONSTITVTIO**, vel dispositio ignorantes non ligat. Hanc regulam probat *tex.* in c. in leu. xxxiiij. q. 2. in c. si vero. d. secundo. de senten. excomm. bonus *tex.* in l. si ignorans. iuncta glo. ff. loca. Hanc regulam ponit Panor. in consil. 35. nu. 1. vol. j. Roma in consil. 473. num. 1. Signorol. de Homod. in consil. cxxxiii. num. 2. Io. de Ana. & ibi Ludou. Bolog. in addit. in consil. lxxxi. Finro. Gra. in consil. cli. nu. 9. volu. 2. Albert. Brun. in consil. xx. num. 1. Phil. Dec. in consil. lxxiii. nu. 5. Philip. Corne. in consil. 106. nu. 1. volu. 3. Pau. Pari. in consil. xlix. nu. 2. vol. 4.
- 2 Amplia primo, vt procedat si lapsus fuerit tempus duorum mensium a tempore promulgationis, quia nihilominus probata ignorantia excusatur. Vt probat *tex.* in c. proposuisti. in fi. de iur. iur. in c. secundo. in verbo, ante prohibitionem. in fi. de consiru. Facti quod notat Ancha. in Clemen. j. num. 13. de rebus eccle. non alibi vbi concludit, quod quando statutum est antiquum & inueteratum, licet sit inclusum in volumine statutorum, quia tamen iuste ignorat

ri potest non ligat ignorantes, & valet actus contra tale statutū factus, quem sequitur Hippol. in consi. 49. nu. 49

2 Amplia secundo, vt procedat etiam in sententia generali que nō ligat ignorantes Phil. Fran. in c. 2. nu. 7. de consi. lib. 6. per glo. in c. a nobis el 1. de sen. excom.

3 Amplia tertio, etiam si ignorans fuerit in leui, vel leuissima culpa. Ita concludit Decius in c. 1. 2. lectu. nu. 34. de consi. facit quod ante eum notat Cyn. in l. data opera. C. qui accusa. non possunt.

1 Limita primo hanc regulam, vt non procedat in l. habente clausulam decreti, quia illa ligat etiam ignorantes. Vt in c. 1. in §. adiciebat, de concess. preben. lib. 6. & in c. si postquam, de preben. eodem lib. glo. in c. si eo tempore, in verbo ignoranter, de elect. lib. 6. Contrarium tamen tenet Cardi. in clem. 1. quæst. 18. de elect. Ioan. Crot. in repet. l. omnes populi col. 26 in prin. ff. de iusti. & iu. & in c. 1. in §. limit. ad 1. notabile, de consi. lib. 6. Mouentur, quia sicut de natura legis est vt non liget ignorantes, & hæc conditio tacite inest in lege, ergo etiam tacite inest in clausula Decreti, facit gl. in verbo, Pauliana, in l. si patronus, in §. patronum, ff. si quid in frau. patro. & quod per eam notat Curt. Iun. in consi. 74 nu. 12. Et tenendo hanc opinionem ad iura supra allegata responde vt per Cardi. & Ioan. Crot. vbi supra.

2 Limita secundo, vt procedat quando agitur de damno vitando, secus si statutum auferat lucrum alicui, quia tale statutum comprehendit etiam ignorantes. Ita tenet Ioan. Crot. in repet. l. omnes populi col. 27. verbi. secunda conclusio, ff. de iusti. & iure. Quæ limitatio videtur directo contra doctrinam Bar. in l. auunculo, in §. nu. 4. ff. de condi. sine cau. vbi tenet, qd habens iustam ignorantiam excusatur a pena quæ consistit in amissione lucri, & ideo credo, qd Ioan. Crot. voluerit aliter loqui, scilicet in casu in quo statutum auferat lucrum, quia tale statutum comprehendit etiam ignorantes in eorum commodum, vt est tex. in l. pen. C. de decurio. li. x. quem ad hoc notat Ancha. in c. cognoscentes nu. 7. de consi. allegat not. per Inno. & doct. in c. cum in cunctis, de concessio. preben.

3 Limita tertio, vt procedat quando ignorantia esset iusta, secus si esset crassa, supina, & affectata. Vt plene declarat Ioan. Crot. in d. c. 1. in 4. & vlt. nota, de consi. lib. 7.

4 Limita quarto, vt non procedat quando lex imponeret nouam penam super actu a l. veteri prohibito, quia talis lex etiam comprehenderet ignorantes. Tenet Deci. in d. c. 2. in prima lect. nu. 35. de consi. In contrarium tamen facit tex. in l. item apud Labeonem. §. si quis virgines, ff. de iniu. & in c. si vero, el 2. de sen. exco. de cuius veritate vide Ioan. Crot. in d. c. 2. super gl. in verbo, ignorantes, de consi. lib. 6. Hier. Gra. in consi. 49. nu. 19. vol. 2.

5 Limita quinto, vt procedat quando sumus in casu dubio, secus vbi certū esset, qd lex voluit comprehendere ignorantes. Vt est gl. in cle. 2. de hæresi, ita tenet Decius in d. l. 2. lect. nu. 34.

Limita

D. Petri Duen.

- 6 Limita sexto, vt licet ignorans excusetur a pœna ordinaria, pœnã ignorantis ad cautelam imponitur pœna, vt probat text. in glo. ibi, in c. lectum. 14. q. 2. & ita per illum text. tenet Decian. d. cognoscentes, in 2. lectura, nu. 13. de consti.
- 7 Limita septimo, vt procedat vbi ex procedit imponendo pœna pro culpa, secus si lex procedat inferendo dãmnum ex causa culpa, quia talis lex etiam ignorantes ligat. Tenet Ang. in prin. si quis omiffa causa testamenti, quem sequitur Decius in d. c. 2. in lectu. nu. 33. de consti.
- 8 Limita octauo, vt non procedat in sententia speciali, quæ ligat ignorantes. Tenet Phil. Fran. in c. In animarum, nu. 5. de consti. lib. 6, allegat text. in c. ad Apostolicæ, de cleri. excom.

REG VLA CXXX.

C A P. quauis, de pact. lib. 6. limitatur per Soc. in reg. 160. 39 modis. Quem text. limitat, vbi notabiliter tractat materiam Matth. de Affl. in c. si quis inuestiterit, de feudo dato in ui. l. commissio. in v. l. bus feudo, a nu. 20. vsque ad nu. 13. vbi limitat, eum 16. modis, & ibi per totum tractat materiam. Et istum text. limitat Pau. de cas. in l. Paulus. §. j. ff. de acqui. hære. & in l. i. in §. inde Neratius. & ibi Ripa, ff. ad Trebet. Octo limitationes ponit Roma. in l. qui superstitis, nu. 1. vsque ad septimum. ff. de acqui. hære. & circa materiam huius text. & eius intellectum, & alias limitationes quæ in varijs locis ponuntur, vide vltra loca ordinaria, scilicet doct. in l. fina. C. de pactis. & in l. pactum quod dotale. C. de colla. vbi Romanus notat nu. 10. cum alijs. Bar. & Doct. in l. stipulatio hoc modo concepta. ff. de verb. obliga. in Authen. sacramenta puberum. C. si aduer. vcl. & c. cum contingat. de iure. ur. vbi Alcia. nu. 66. Et vltra alia loca, & remissiones quæ ponit ipse Matth. de Affl. vbi supra, nu. 42. vide Doct. in l. 2. Tauri. notabiliter Corn. in consi. 291. num. 1. cum alijs, in 4. vol. Fortu. Garfia in tracta. de vltimo sine iuris co. no. & civili. nu. 304. cum sequen. Ioan. Crot. in repe. l. frater a fratri. col. 16. fall. j. ff. de condi. indeb. Philip. Dec. in consi. 180. nu. 3. & in consi. 181. nu. 1. cum alijs, & in consi. 184. & consi. 796. num. 7. & in cõsi. 175. nu. 5. cū seq. & in l. fraudis interpretatio. nu. 2. & 3. ff. de regul. iur. & in c. causam matrimonii. nu. 23. de offi. deleg. Felin. in c. ynquam. in prin. num. 9. cum sequen. C. de reuo. dona. vbi latissime Tiraquei. in prin. nu. 150. cum seq. Pala Raut. in repe. l. Rub. de do. na. §. 64. & latissime Rode. Xua. ez in repe. l. quoniam in prioribus. in 4. limitatione, nu. 1. cum alijs. fol. 70. col. 4. C. de inoffi. testa. Montaluis in l. si. tit. 11. lib. 1. fori. in glo. si. & in l. 9. tit. 6. lib. 3. fori. Matth. de Affl. in decis. Neapolita. decisio. 322. nu. 11. Gomez. in §. item si quis in fraudem, nu. 2. Insti. de acõio, Chassa. in consi. Burgati

Borgun. in tit. des droitz. Rubr. 4. §. 7. fol. 165. col. 3. nu. 8. & in tit. des successions. Rubr. 7. §. 2. fol. 273. col. 2. nu. 34. Guliel. Benedic. in repe. c. Rainutus. in verbo. duas habens filias. nu. 190. cum aliis. Parisi. in consi. 26. nu. 77. vol. 3. Zasius in consi. 1. vol. 2.

REGVLA CXXXI.

CONFIRMATA ea, quæ sunt iuri cōtraria, non intelliguntur per simplicem confirmationem. Hanc regulam per illum textum ponit Bald. in c. j. in princ. nu. 2. per quos fiat inuesti, in v. sib. feudo. allegat notata in l. j. ff. de his qui sunt sui vel alie. iur. vbi notatur, quod illa regula quæ dicit, quod quicquid acquirit filius, acquirit patri, intelligitur de acquisitione iusta & non iniusta. idem tenet idem Bald. in d. l. j. allegans tex. in l. diuus. in §. sed nec. ff. de falsis. facit text. in l. quod seruus. ff. de acqui. posses. notat idem Bal. in l. j. ff. de consti. princ. vbi allegat notata in l. 2. C. de diuersis præd. libr. 12. idem Bald. in l. cum oporteat. col. 3. C. de bonis quæ liberis. vbi dicit ita tenere. Cyn. Pro quo facit, nam in confirmatione ea iura intelliguntur confirmari, quæ valida erat tempore confirmationis: vt in l. Aurelius §. testamento. ff. de libera. lega. & in l. si quis priore. ff. ad Trebel. quæ iura allegat Alberi. in tracta. statuto. questio. 21. & hæc regula probatur in l. ij. C. de fundis & salibus rei domini. libr. 12. De iure canonico probatur in c. ad nostram. de confirmatio. vtili de inuti.

1 Fallit primo, nisi princeps. ex certa scientia confirmasset actum nullum vel infirmum: nam tunc confirmatio supplet omnem defectum. Itatenet Innoc. in c. 1. de confirmat. vtili vel inuti. & ibi glo. Bald. d. c. 1. per quos fiat inuesti. nume. 2. allegat in argu. text. in d. l. Aurelius. in §. testamento idem tenet Imo. in l. quidam consuebant. ff. de re iudica. notatur in c. si motu proprio. de præben. in §. facit quod notat Iason in l. 1. num. 3. ff. de consti. princ. in l. si. nume. 12. ff. de pactis. tenet Curtius Iunior in l. hæres absens. in principio. nume. 16. ff. de iudic. Quam limitationem intelligo veram, si prædicta confirmatio facta super re inualida ex certa scientia, si sit facta cum causæ cognitione & citatione partis: alias secus. tenet Innoc. in d. c. 1. nu. 1. Specul. in titulo. de legato. in §. nunc ostendendum. nu. 14. Archidia. in c. Cenomanensem. nume. 1. vj. distinctio. Romanus in siugula. 424. pro quo facit quod posuit in regu. xliij.

2 Fallit secundo, nisi Papa confirmaret factum proprium. Secūdu Bald. in d. c. 1. nu. 2. per tex. in l. legata inutiliter. ff. de legat. 3.

3 Limita tertio, nisi in confirmatione esset clausula, confirmamus, & de nono concedimus, de quo per Andreg. de Isernia in c. 1. de Vassallo decrepitę gratis. in v. feudo. doct. in c. inter dilectos. de fide

fide

D. Petri Duen.

fide instru. Sed an & quando ille qui confirmat videatur de nouo dare, vide singularem distinctionem. Cy. in l. & quia quem referat & sequitur Bal. ibi. ff. de iurisd. omn. iudi.

4 Limita quarto, quando peteretur confirmatio a domino qui teneret & possideret feudum quod petitur confirmari, qui fuit spoliatus preter petentis confirmationem, tunc talis confirmatio per quam restituatur possessio videtur noua traditio feudi, & hoc per tex. in l. 3. in §. Nerva filius. in verbo. nancisci. ff. de acqui. posse. secus quando possessio esset vacans, tunc dicitur continuari, secundum Abb. in c. cum venissent. de restitu. in integ.

5 Fallit quinto, quando confirmatio fieret a successore, qui non teneretur confirmare feudum quod ipse dominus possidet, nam tunc confirmatio dicitur noua concessio, arg. l. si ante. ff. ad leg. Fal. & in l. stipulatio ista. in §. si quis ita. ff. de verbo. obligatio, & in l. si cum vno. ff. de excep. rei iudic. Ita tenet Old. in consil. 173. nu. 1. Ioan. de Imola in c. inter dilectos. de fide instrumen. num. 24. vbi tenet, quod quando successor potest primam inuestituram reuocare, tunc confirmatio dicitur de nouo concedere: quem sequuntur ibi alij Doctores.

6 Sexto fallit, nisi privilegium confirmationis quedam confirmaret, & quedam infirmare: argu. tex. in l. tribunus. in §. vlti. ff. de test. milit. Ita tenet Bal. in d. c. j. num. 2. per quos fiat inuestit.

Sed supra dicte limitationes in minore non vendicant sibi locum, quia tunc talis confirmatio dicitur potius noua concessio, quam minor facere non potest. d. c. j. maior autem, qui habet legitimam administrationem honorum suorum, bene potest ex certa scientia facere confirmationem iurium inualidorum, ut in iurib. supra alleg.

REGVLA CXXXII.

CONSORIS sine mandato potest agere, & excipere pro consorte. Hanc regulam probat tex. in l. 2. C. de consorti. eiusdem litis Et circa hanc regulam vide Nicolaum Bellon. in consil. 26. nu. 5. & 6.

Hanc regulam cum quatuor limit. ponit Bernar. de Luco in reg. 135. referendo se ad Feli. in c. cum M. Ferrariensis. nu. 8. de constitu. Eandem regulam cum quinque limit. ponit Ripa in d. c. cum M. Ferrariensis. nu. 53. de constitu.

REGVLA CXXXIII.

CONSTITVTIONES, leges, vel canones facti per verba generalia, dicuntur generales. Hanc regulam ponit Deci. in c. lectu. 1. num. 28. de constitu. Ratio huius regulæ est, quia vbi lex non distinguit, nec nos distinguere debemus. l. de pretio. ff. de Publicia. & in l. 3. §. si liber homo. iunct. glo. in verbo, accepisset. ff. de condic. ob. caus. et lex edictalis appellatur generalis, vt in l. ha. edictalis.

edictali, C. de secun. nup. secundum Matthæum de Afflic. in consi. Neapol. lib. i. Rub. 82 nu. 1

1 Amplia primo vt procedat, etiam si esset aliqualis ratio dubitandi, an lex sit generalis, vel non, quia solemus dicere quod lex simpliciter facta comprehendit omnem casum, dato q̄ in vno sit maior ratio quam in alio. Vt in l. j. in §. quod autē. ff. de aleato. in l. in fraudem, in §. si. ff. de testamen. mili. & in l. j. in §. generaliter, ff. de lega. præstan. bonus tex. quem ad hoc p̄derat ibi Galiaula in prin. in l. i. in §. si. ff. de ver. obl.

2 Amplia secundo vt procedat, etiam si talis lex ita generaliter intellecta contineret rigorem, & esset dura. Vt est text. in l. prospexit, ff. qui & a quibus.

3 Amplia tertio, etiam si lex sit solum generalis in fine, & specialis in princ. Vt est glo. in Rub. C. etiam ob chirographariam pecuniam pignus retineri posse & ibi Alberic.

4 Amplia quarto vt procedat, etiam si lex sit solum generalis in sui præfatione, & initio: quia licet loquatur postea per verba specialia, tamen tota lex erit generalis. Vt probat tex. quē ad hoc ibi ponderat Bar. in l. regula, in §. si. ibi, nam initium constitutionis, ff. de iur. & facti igno. ita tenet Philipp. Deci. in c. i. in l. lect. nu. 35 de constitutio. Curt. iun. in consi. 185 num. 1 facit quod notat Signo, de Homodeis in consi. 6. nu. 6.

REGVLA CXXXIII.

CONSVEY VDO Ecclesiæ, vt Canonici si nō resideant percipiant fructus beneficiorum suorum, valet. Hanc regulā probat tex. & ibi Abb. in i. notab. in c. cum omnes, de consi. & per illum tex. tenet gl. in c. dudum el 2. in verbo, retinere de electio. Eandem opinionem tenet gl. in c. gratia in verbo, de iure de rescr. li. 6. gl. in c. conquirente, in verbo, deseruiat, de cleri. non residen. Et sic p̄ supra dicta tenet Pano. in c. extirpandæ, in §. quia vero nu. 15 & 21 de præben. & in consi. 96 nu. 2 vol. 2 in medio Federi. de Senis in consi. 246 nu. 1 Ioan. de Imo. in c. quia nonnulli nu. 6 de cleric. non residen. & ita concludit Rochus de Curte in c. si. nu. 500. de cōsue. Ioan. Selua in tracta. de benefi. in 4. par. nu. 1, quest. 2. Et circa hanc regulam vide Paul. Paris. in consi. 32. vol. 4.

1 Amplia primo, habere locum in statuto de non residendo, quia valet statutum permittens licentiam non residendi. Vt est gloss. in d. c. gratia in verbo, retineri.

2 Amplia secundo, etiam si in fundatione sit expressum, quod fundator dotabat Capellā, & donabat presbytero eligēdo pro Missis ibidem celebrandis. Ita tenet Lopus in allega. 37. num. 2. in titul. de præben. quem sequitur Ioan. Selua in d. 2. q. nume. 5. & sic procedit et, si ex ordinatione testatoris ecclesia deberet conferri vni, vt ibi quotidie celebraret: quia valet cōsuetudo vt per alium celebret.

Limita

D. Petri Duen.

- 1 Limita primo, non habere locum in beneficio curato. Vt tenet Archidiacono. Gemina. & Præpositi. in c. sacerdotibus. xxxi. dist. idem Domini. in c. si. nu. 8. de rescrip. lib. 6. Abb. in d. c. quia vero. nu. 32. Felin. in c. cum olim. nu. 37. de constituto. & ibi Dec. in 2. lectu. nu. 6. Ioan. Selua in d. 2. quæstio. nu. 3. Franc. Ripa in lib. 1. rescrip. fo. cap. 14. nu. 37. facit tex. in c. licet. Canon. de electio. lib. vii. Solutio iusta ex causa episcopus potest dispensare cum curatis, vt deferunt per substitutum. d. c. licet. Canon. in fi. & c. cum ex eo. de electio. lib. 6. de quo vide Franc. Rip. in c. cum M. Ferrariensis. nu. 30. de constituto. Porro 171. casus, in quibus episcopus potest dispensare cum clerico de non residendo in suo beneficio, ponit Ioan. Selua in tra. de benefi. in 4. par. quæstio. 7. per totam.
- 2 Limita secundo, in ecclesiis cathedralibus, seu canonicalibus, quando ecclesia pateretur defectum in ministris. Ita concludit Felin. in d. c. cum omnes. nu. 37. per not. in d. 6. quia vero. & in c. peruenit. el. ii. de appella. quem sequitur Ioan. Selua. in d. ii. q. nu. 8.
- 3 Limita tertio, quando talis consuetudo præbet occasionem vagandi: vt quia permitteret quem sine causa se absentare a beneficio. Ita Inno. in c. ex tuq. nu. 3. de cleric. non resi. & ibi Anch. & Doct. Ioan. de Imo. Philip. Deci. & Felin. nu. 37. in d. c. cum omnes. Ioan. Selua in d. nu. 8. Abb. in 6. quia vero. nu. 32. & sic talis clericus potest reuocari ad residentiam: & si non redierit, priuari beneficio. in c. si. de reg.
- 4 Limita quarto, quando consuetudo esset sine aliqua iusta & rationabili causa. Ita Deci. in d. c. cum omnes. n. 5. in ij. lect. Syluester in verbo, residentia. ij. q. facit quod not. Bal. in d. c. cum oēs. nu. 9. q. consuetudo hæc debet intelligi de absentia ignominiosa vel dissoluta.
- 5 Limita quinto, in beneficiis regularium, etiam manualibus, & in cura. Vt est tex. in Clemen. ne in agro. in 6. sane el. ij. de statu monachorum. nisi dispensetur causa studii, vt ibi dicitur.
- 6 Limita sexto, non procedere in distributionibus quotidianis: quia non valet consuetudo, qd clericus non residens illas percipiat. Vt est tex. & ibi glo. in c. j. de cleri. non resid. lib. vj. facit etiam tex. in c. de cætero. & ibi Doct. eod. titul. vbi dicitur, qd illi qui finguntur residere, si non resident, non percipiunt distributiones quotidianas. & ita notabiliter tenet Pau. Paris. in consi. xxxij. nu. 1. cum seq. & in consi. xxxij. nu. 6. vol. 4. & ibi ponit, quæ proprie dicantur distributiones quotidianæ. Et sic licet aliquis sit priuilegiatus, vt percipiat fructus sui beneficii non residendo, tamen non percipiet quotidianas distributiones. & ita tenet Fel. in c. Iacobus. nu. 1. de simo.

REGVLA CXXXV.

CONSVEYDO laicorum non ligat clericos. Hanc regulam ponit Cin. in l. ij. ad si. C. que sit longa consue. Abb. & Cano. in c. ecclesia

ecclesia sanctæ Mariæ de constit. Domi. in c. j. de iureiur. libr. vj. Baptista de S. Senet. in repet. l. cunctos populos. col. 85. vers. tertia conclusio Bar. C. de sum. Tri. & fide cathol. Anto. de Buttr. in Rub. de consuetu. num. 3. & 11. Ratio huius regulæ est, quia iurisdictio spiritualis & temporalis distinctæ sunt & diuisæ: vt in c. celebritate de conse. dist. iij. & in auth. de instr. caute. & fide. in. §. quis igitur. coll. vj. vbi dicitur. q. Imperator habet potestatem a Deo. Facit pro hac opi. tex. in c. si. de vita & hon. est. clerico. in si. vbi dicitur, q. clerici non subiacent statuti nec consuetudinibus patriæ. facti. in c. si. de reb. eccles. non alienâ. tex. & ibi Abb. in c. peruenit. de arbitr. & ita tenet Remig. de Conny in tracta. de charitativo subsidio. pag. 266.

Hanc regulam cum decem ampliationibus, & duodecim limitationibus ponit Rochus de Curte in tracta. de consuetu. in xj. q. a num. 673. vsque ad num. 697.

REGVLA CXXXVI.

CONSVETVDO contra ius non extenditur. vt in l. quod nõ ratione. ff. de legi. in c. quod translationem de offic. lega. & ita communiter tenent Doctores. excepto Fulgo. in l. de quibus. ff. de legi. ad quem ibi respondent Doctores. præmissam tamen regulam tenet idem Fulgo. sibi et contrarius in consi. 66. incip. Ser. Guarnerius, vbi dicit q. consuetudo de qua in l. dos a patre. C. solu. matr. nõ extenditur.

Hanc regulam cum decem limitationibus ponit Rochus de Curte in c. si. de consuetu. nu. 321. vsque ad nu. 351. Hanc etiam regulam ponit Aymon Craue. in tracta. de antiquitate temporis, in iij. parte, in prin. fol. 110. & ibi in num. 48. vsque ad nu. 151. limitat eam vno & viginti modis. Est tamen notandum q. decimam quartam limitationem, que est ibi in nu. 58. sublimitat decem modis. & eam declarat vsque ad num. 136.

REGVLA CXXXVII.

CONSVETVDO contra ius naturale non valet. Ita probatur in c. fina. & ibi Abb. & Doctores. de consuetud. Et intelligitur ius naturale ibi, cuius transgressio inducit peccatum: & illud ius naturale appellatur ius diuinum, secundum Ioan. Andre. Ant. & alios Doctores. in d. c. si. facit text. in c. j. distinct. gloss. in princip. Instituti. de iure naturali & ita concludit Rochus de Curte in tracta. de consuetu. nu. 78. & hanc esse communem opinionem tenet Laur. Syluanus consi. x. nu. 39. Et circa hanc regulam vide Albertum Brunum in consi. xliij. num. 20. Guliel. Mayne. in l. quoties. num. 86. ff. de regul. iur. Paul. Parisium in consi. lxxviiij. nu. 193. vol. iij. Alexand. in consi. cxcvj. nn. 13. vol. ij. Sigismundum Lofredum in consi. l. num. 52.

Hanc

D. Petri Duen.

Hanc regulam ponit Rochus de Curre. in d. tracta. de consuetu. nu. 78. vbi vsque ad nu. 93. eam declarat: & a nu. 98. vsque ad nu. 114. ampliat eam viij. modis. & limitat v. modis.

REGVLA CXXXV III.

CONSVETVDO inducitur de iure ciuili spatio decem annorum. Hanc regulam ponit Panor. quem sequuntur ibi alij Doctores in c. si. de consuetu. nu. 11. Barto. in l. de quibus. nu. 14. & ibi Iaf. 41. ff. de legib. & prædicta conclusio est communis, siue consuetudo sit contra ius, siue præter ius: secundum prædictos doctores. facit id habetur in l. diuturna. ff. de legib. & in Rubric. C. que sit longa consuetudo. & opinionem huius regulæ dicit esse communem Syluester Aldobrand. in §. ex non scripto. nu. 19. Institu. de iure natu. & Christopho. nu. 4. Et circa hanc regulam vide Thom. Gram. de decisio. lxiiij. & notab. Aymo Crauet. in tracta. de antiqui. temp. iij. par. in prin. nu. 9. fol. 105. col. iij.

- 1 Limita primo, vt procedat in consuetudine propria, & vera: non in consuetudine ficta, & intitulata, quæ momento induci potest. Exemplum, vt si populus vno momento dicat velle obseruari prædictam consuetudine, quod maior natus succedat, vel si id ex populi consuetudine eligatur, & sic de similibus. Ita concludit Anto. de But. post Panor. de bellaper. & Guliel. de Cugno in repe. c. si. nu. 17. de consue. Barto. in d. l. de quibus. nu. 14. quem sequitur ibi. Iaf. nu. 41. ff. de legi.
- 2 Limita secundo, nisi consuetudo tendat contra ea quæ sunt reseruaata Principi: quia tunc requiritur tempus cuius initij memoria extat: vt in c. super quibusdam. in §. præterea. cum similib. de veteri. sig. Ita tenet Alex. in consil. vj. vol. j. Iacobi. in l. de quibus. nu. 17. ff. de legi. Porro quæ sint ea, quæ principi reseruaata sunt, traditur per Bal. in l. rescripta. C. de preci. Impera. offeren. per glos. & de Bal. in c. quod translationem. de offic. lega. tex. in c. vnico, quæ sunt in l. ga. in Vsb. feu. Paul. de Cast. & ibi Iaf. nu. 24. in l. j. ff. de offic. Circa quam fallentiam vide quæ dixi in regu. xc. fallen. j.
- 3 Limita tertio, quando consuetudo detrahit iura alicuius ecclesiæ: quia tunc requiruntur xl. anni. Ita tenet Innoc. in c. cum dilectis. de consuetudi. quem sequitur Abb. in d. nu. 11. Iacobi. in d. l. de quibus. Et licet secundum Abb. Inno. intelligat hoc, quando consuetudo venit ad detrahendum iura alicuius ecclesiæ particularis: secundum eum veniret contra ecclesiam vniuersalem. sed Panor. dicit hanc rationem diuersitatis inter istos casus non esse bonam: quia non minus favorabile debet esse totum corpus ecclesiæ, quæ aliquod membrum ipsius ecclesiæ. & illud dictum Abba. dicit esse notandum Iacob. vbi supra nu. 10.
- 4 Limita quarto, vt non procedat, quando consuetudo contra ius est irrationabilis, & sumus in foro ciuili: quia eo casu requiritur tempus xxx. annorum. Tenet Bal. in c. j. quali. feu. olim poterat aliter idem

idem Bal. in c. clerici. de iudic. nu. 3. per glo. in l. domini prædicatorum. 17 verbo, consuetudo. C. de agrico. & censu. libr. 11. quem sequitur Areti. in consi. 63. nu. 1. in fine.

5 Limita quinto, quando consuetudo est contra legem, quæ nunquam fuit recepta in obseruantia ignorante superiore: quia tunc requiritur præscriptio xl. annorum. Ita tenet Abb. in c. j. nu. 4. in medio. de treu. & pace. quam opinionem conatur defendere Rochus de curte in tracta. de consuetu. nu. 303. sed in contrarium est communis opinio secundum eundem ibi: a qua opinione in practica dum esset recedere, ut ibi dicit.

REGVLA CXXXIX.

CONSVETVDO, quæ est præter ius, de iure Canonico, inducitur spatio decem annorum. Hanc regulam ponit Panorm. in c. fina. nu. 11. de consuetu. per gloss. in c. fina. eod. tit. lib. vj. in verbo, consuetudo, quæ loquitur in consuetudine optandi, quæ solum decem annos requirit. & ita tenet Oldrad. in consi. cclxxxv. nu. 3. facit etiã glo. in c. consuetudo. xij. distin. & in c. litigantes. in verbo, statuimus. de off. ordi. libr. vi. & ita tenent communiter Doct. in d. c. fin. Abb. & Felin. in c. statuimus. de maiori. & obediens. tenet etiã Areti. in consi. xxiii. nu. 11.

1 Limita primo, quando consuetudo tendit ad detrahendum iuri alicuius ecclesiæ: quia tunc requiritur tempus xl. annorum. Ut in c. de quarta. de præscrip. tenet Abb. post Innocen. in c. dilectus. de consuetu. Felin. in d. c. statuimus. in j. limit. facit pro hoc quod dixi, supra in precedenti regula.

2 Secundo limita, ut non procedat quando dispositio requirit consuetudinem legitime præscriptam: quia tunc, licet non esset contra ius, requireret spatium, xl. annorum. facit text. d. c. si. de consuetudi. & in c. Cumana. & ibi Abb. de electioni. & in c. non est putanda. de consuet. lib. vi. & in c. cum de beneficio. præben. eod. lib. ita concludit Roch. de Curte in tracta. de consue. nu. 245.

REGVLA CXL.

CONSVETVDO cõtra ius, de iure Canonico requirit spatium xl. annorum. Quam regulam ponunt Abb. Ioan. And. & Docto. in c. si. de consue. nu. 11. ubi assignant rationem: quia clerici inducẽdo consuetudinem contra ius; quasi præscribunt contra legem superioris: ideo requiritur tempus, quod in præscriptione contra clericos vel ecclesiam requiritur. & quare talis consuetudo requirat maius tempus quam consuetudo de iure civili, colligitur ex doctrina Inno. in c. cum dilectus. de consue. & ex Hosti. ibi: ubi referunt Rotam in decis. vi. in titu. de consuetu. in nouis. secundam nouam impressionem; & secundũ antiquam in decisio. eccclxx. Et præmis-

K fam

fam conclusionem firmant Bar. & Docto. in f. de quibus, ff. de leg. Alex. in consi. 68. vol. ij. nu. 6. licet Barba. teneat contrarium in c. si. de consuetu. sed pro opinione huius reg. facit tex. in d. c. si. non sufficit consuetudo longæua quo ad præiudicandum iuri publico: ergo probat, q̄ non sufficit tempus decem annorum, ut præcipit ibi Barba. & probatur supra dicta conclusio ex iis quæ addit lac. de Bel. in c. j. in prin. qui feud. dare poss. vbi dicit, q̄ ad hoc ut res ecclesię dicatur consueta concedi in emphyteusim, requiritur tempus quadraginta annorum, quem sequitur Alex. in consi. 6. vol. ij. probat etiam ex text. in argu. cum ibi notatis in c. de beneficio, de prebend. libr. 6. Circa quam regulam vide A. mo. Craue. in tract. de antiqui. tempo. in 4. par. prin. nu. 7. & S. 205. vbi ponit ij. limita.

Hanc regulam cum vnica ampliatione, & septem limitatione, ponit Socin. in regu. 29. in posterioribus. Hanc etiam regulam cum vnica amplia. & 8. limita. ponit Rochus de Curte in tract. de consuetu. 2 nu. 293. vsque ad nu. 308.

REGVLA CXLII.

IN CONSVETVDO potest induci, & valet etiam si non inducatur sciente Principe, vel illo qui potest ius condere. Hanc regulam ponit Abb. in d. c. fina. nume. 13. de consuetu. quem sequuntur ibi Docto. & ibi Barba. num. 7. dicit, quod hæc est communis opinio. Hanc opinionem tenet Alexan. in consi. vi. nume. 4. vbi lu. i. Corne. in consi. 155. nume. 7. vol. 4. & hæc fuit opinio glossæ istis, in §. leges, in gloss. fina. 4. distin. & ibi Docto. Quam opinionem tenet Gemina, in c. frustra. viii. distin. vbi dicit, quod glossæ similes contrarium tenentes communiter reprobantur, vbi adducit alias authoritates ibi Preposi. nume. 9. & sequitur, Abb. in c. si. 7. volum. ij. licet contrarium teneat gloss. in cap. fina. de consuetu. & in d. cap. frustra. viii. distin. & Oldr. in consi. ccxxxvij. nume. 1. in consi. 244. nume. 7. Sed opi. glossarum approbatur hodie per I. titu. ij. par. j. In quo est notandum, quod licet non requiratur scientia Principis, ut supra dixi: requiritur tamen scientia populi, vel maioris partis, scientia enim requiritur in consuetudine inducenda eorum, qui possunt statuta condere: quia sicut requiritur eorum scientia, & expressus consensus in condendis statutis: eadem ratione requiritur eorum scientia, ex qua causatur tacitus consensus ad consuetudinem inducendam, & istud est quod voluit dicere gloss. in dicto cap. fina. de consuetudi. requirens scientiam illius, qui potest ius condere, & quod talis scientia requiratur, probatur in d. l. de quibus, & clarius in cap. cum consuetudinis, de consuet. tenent Ioan. And. Antoni, & Cardina. in d. cap. fina. Cyn. in l. i. qua

que sit longa consue. Corne, in consi. ccxciii. nume. 4. & 18. volu. 3.
ira. tenent Doct. in d. l. de quibus, ff. de legi. & hoc est tenendū quic
quid teneat Gemi. in c. si. per illum tex. de consuetu. lib. 6. qui non
probat, sentiant tamen prefati Doct. q̄ non requiritur scientia po-
puli congregari, seu q̄ actus deueniat ad notitiam populi congrega-
ti: quos refert & sequitur Corne. in consi. 296. nu. 5. vol. 4. licet ibi
referat alios tenere contrarium.

1. Limita primo, quando consuetudo induceretur contra ius publi-
cum utilitate, & austeritate: quia tunc requiritur scientia Principis
secundum Ioan. And. in cap. fina. de cens. libr. vi. & ibi Gemina.
Specul. in Rubr. de feud. vbi dicit non valere consuetudinem sine
scientia Imperatoris, q̄ feuda imperialia diuidantur, quod sequitur
Felin. vbi refert alios Doct. idem tenentes in c. cum ex officij, num.
8. de prescriptio. licet Abb. ibi contrarium teneat, quam opinione
Abb. conatur defendere, Prepositi Alexandri, in cap. frustra, nume.
9. 8. distinct.

2. Secundo limita, quando lex reprobatur consuetudinem: quia tunc
consuetudo contraria non valet nisi Principe sciente. Ita tenet Ioan.
And. in additio. ad Specula. in tit. de instrum. editione, in §. com-
pendiose, nume. 13. Gemina. in gloss. Summe 21. distin. num. 4. Fe-
lin. in d. cap. cum ex officij nume. 8. Abb. & ibi Felin. num. 6. in c.
accidentes, de prescrip. Anto. de Butr. in repe. cap. fina. nu. 51. cum
alijs, de consuetu.

3. Terio limita, nisi consuetudo inducatur in sacramentalibus, pu-
ta in consuetudine benedicendi corruptas: quia tunc requiritur sciē-
tia Principis ad hoc, vt talis consuetudo valeat. Ista est gloss. quam
ibi extollit Abb. in c. vir autem, de secun. nup. quem sequitur Pre-
po. Alexandri, in cap. frustra, nume. 9. 8. distinct. de qua limitatione
dicit dubitare Rochus de Curte in d. tract. de consuetu. nu. 353. pro-
pter restrictionem generalitatis textus in dict. cap. fina. de con-
suetu.

4. Quarto limita, vt non procedat in consuetudine que sit contra
referuata Principi, vt dixi supra in regu. 138. in 2. limita. quia tunc
ad consuetudinem inducendam requiritur Principis scientia. Ita gl.
in cap. penult. de filijs presbyte. Gemina. vbi allegat aliam gloss.
in Summa. 11. distinct. Barto. in l. si Publicanus, in §. in omnibus
nume. 1. ff. de publica. & vectiga. Sed contra hanc limitationem
tenet ibi Ioan. de Imol. in dicto §. in omnibus, per text. in cap. tu-
per quibusdam, de verborum significatio. vbi non requiritur scien-
tia Principis quo ad hoc, vt valeat acquisitio referuatorum Princi-
pi per tempus de quo ibi, & sequuntur Doct. in varijs locis, prout
refert Fely. qui idem tenet in c. cum nobis, nume. 2. de prescript.
Iason in l. Imperium, nu. 21. ff. de iurisdic. omnium iud. Alexand.
vbi dicit hanc esse communem opinionem, in consil. vi. numero 6.
volu. j. eandem opinio. tenet Alexand. in consi. 125. nu. 1. volu. 2. &
in consi. 24. nume. 16. volu. v. Balb. in tract. prescrip. in ij. par. 3. par.
prin.

D. Petri Duen.

princ. q. 6. nu. 22. Curt. Jun. in consi. 158. nu. 12. Jacob. de san. Gen. in tracta. feudo. in parte. cum mero & mixto imperio. nu. 10. An. Rubeus Alex. in consi. 21. nu. 6. And. Alcia. in l. munus, ff. de vborum signific.

REGVLA CXLII.

CONSVETVDO tollitur, si est præscripta per aliam contrariam consuetudinem præscriptam. Hanc regulam probat glo. in l. nemo, in §. temporalis, ff. de regu. iur. & eam per illum text. ponit Abb. in c. fina. de consue. nu. 10. & ibi Anto. de But. in reper. nu. 6. Barba. in d. c. fina. nu. 76. extollens glo. illā: vbi allegat pro ea casum singularem in l. si. C. de seruitu. & aqua. Areti. in consi. 13. nu. 11 & 12. Roma. in singu. 42. Ias. in l. beneficium, nu. 58. ff. de consue. princ. & Areti. vbi supra dicit, qd tantum tempus requiritur ad consuetudinem tollendam, quantum ad inducendam, facit tex. in c. de reg. iur. in anti. & hanc opinionem tenet Felin. in c. cum accessit. sent. nu. 70 de constitu. in versu. septimo limita, & ibi Deci. num. 8. Ias. in l. de quibus, num. 79. & 80. ff. de legi. Car. in consi. 31. num. 6. Pau. Parisi. in consi. 21. nu. 14. vol. 1. Hierony. Cagnol. in d. §. temporalis. Alcia. in l. motibus, nu. 3. ff. de vulg. Et circa hanc regulam vide Pirrhum Engleber. in d. §. temporalis.

Hanc regulam cum duabus limitationibus ponit Bernar. de Luco in regu. 142. Eandem ponit Roch. de Cur. in tractat. de consuetu. nume. 405. vbi in nume. 410. vsque ad num. 429. limitat eam 7 modis.

REGVLA CXLIII.

CONSVETVDO, quæ est contra ecclesiasticā libertatē, vel onerosam, nō valet. Hanc regulam probat tex. in c. 1. & ibi Abb. de consuetu. in c. nouerit, & in c. grauem, de senten. excom. in c. causam, de re iudica. De iure regio est tex. in l. ij. tit. ix. par. 1. & in l. ii. tit. iij. lib. j. Ord. Et quæ dicantur esse contra libertatem ecclesiasticā, ponit tex. in c. si. de immu. eccle. lib. 6. tex. in l. 19. titu. ix. par. 1. & l. 8. & x. tit. iij. lib. i. Ord. Bartol. & Docto. in l. j. C. de sum. Tit. nita. Et circa hanc regulam vide Pau. Pari. in consil. 27. per totū volu. j. Carol. Ruin. in consi. 41. nu. 45. volum. j. & in consi. 156. nume. 8. volu. 4.

Hanc regulam ponit Bernar. de luco in reg. 139. cum tribus limitationibus. Eandem regulam ponit Rocchus de Curte in tracta. de consuetu. nu. 453. vbi in nu. 453. vsque in nu. 460. ampliat eam vno modo: ex qua ampliatione vsque ad nu. 489. ponit xx. illationes: & 2 nu. 489. vsque ad nu. 515. limitat eam octo modis, ex qua prima limitatione facit quindecim illationes a num. 489. vsque ad nu. mero 506.

REGVLA

REGULA CXLIIII.

CONSuetudo non valet contra legem derogantē consuetudini. Hanc regulam ponit Abb. in c. fi. de consuetu. nume. 22. & ibi Ant. de But. in repe. nu. 53. idem Abb. & moder. in c. 2. de proba. Barto. cum quo transeunt alij Doct. in l. de quibus nume. 4. in ff. de legi. idem Barto. in l. si mihi & tibi. §. ff. de leg. j. & ibi Doctor. Alex. vbi adducit alias autoritates, in l. si non speciali, nu. 4. C. de testamen. facit tex. in c. fi. de consuetu. lib. 6. Et circa hanc regulam, vide Perr. Rebuff. in glo. ad constitut. Regias Gallie, in prima par. in proe. in glo. 5. nu. 144. & notab. Loazes in tract. de matti. Regis Anglie, in j. fundam. pro parte affirmatiua, nu. 37.

1. **Amplia primo vt procedat, etiam in lege prohibitiua, quia licet expresse non deroget consuetudini, tamen consuetudo in contrarium non valet, quando in ipsa lege prohibitiua est inserta clausula Decreti.** Vt tenet Gemina. & Phil. Fran. in c. cum in beneficio, de preben. lib. 6. per adducta per eos. Facit decisio Abb. antiqui in d. c. fi. in fin. de consuetu. dicentis, quod non valet consuetudo contra legem habentem perpetuam causam prohibitionis, alleg. text. in c. sponsam, de sponsa.

2. **Amplia secundo vt procedat, si lex non faciat mentionem de consuetudine, sed solum improbet aliquid tanquam irrationabile: quia non valet consuetudo quæ induceretur vel esset inducta in contrarium, quia irrationabilis esset.** Ita Pau. de Loazes in cle. j. de elect. & patet exemplum ibi. idem Gemina. in c. i. in fi. nu. 30. de constit. & in Summa. xi. dist. & in consi. 132. nu. 7.

3. **Tertio amplia vt procedat, etiam si esset consuetudo tanti temporis cuius iniriij memoria in contrarium non existit: quia non valet, quando lex improbat consuetudinem.** Ita tenet Ant. de But. per illum tex. & ibi Abb. in 3. nota. in c. cum ex officij, de prescri. Car. in Cle. 2. in prin. in §. q. & in §. i. in fi. de reb. eccle. non alie. Fely. in c. cum causa. nu. 12. de re iud. & plene in c. accedentes. licet aliquos contrarium tenentes adducat, de prescri. Imo. in c. fi. de consue. idem Fely. in c. cum ex officij, eo. tit. de prescrip. nu. 13. Pro qua opin. facit rō tex. in l. Arriani, C. de hæret. vbi probatur, quod lex semper loquitur, ergo lex reprobanda consuetudinem censetur perpetuo illam reprobare, facit etiam tex. in l. seruus, C. de pœn. vbi dicitur, quod similiter condemnatus ad vincula, perpetuo in vinculis stare debet, aliqui tamen, vt dixi, tenent contrarium, maxime Abb. sibi contrarius in consi. 26. vol. ii. Card. Alex. in c. frustra, nu. 9. §. dist. Anchi. in consi. 71. per gloss. in cle. statutum, in verbo, consuetu. de elect. & alij Doct. quos refert Fel. in d. c. accedentes.

4. **Quarto amplia vt procedat, maxime in lædita in concilio generali, quia censetur habere clausulam derogatoriam ad dispositiones contrarias, quæ in futurum etiam fierent, & sic tacite derogat contrariis consuetudini.**

K 3

suetudini. Ita tenet Bal. in ti. de pace Constan. in §. Imperiales, nu. 14. facit quod not. Ias in l. de quibus, nu. 55. ff. de legi. Felin. in c. nulli, de rescrip.

- 1 Limita primo, nisi consuetudo inducatur ex noua causa, vel ratione, quæ non fuerat tempore legis damnantis consuetudinē: quæ tunc vacabit. Ita tenet Abb. in d. c. si. de consue. nu. 24. argu. text. in l. si hominem, ff. manda. & ita in effectu declarat ipse Abb. glo. in Clem. statutum, de electio. quæ prædictæ cōclusioni repugnat, illi concludunt Abb. & doctō, alias auctoritates referentes, in d. c. de probatio. & idem firmiter Gemina. & vterque Cardina. in d. c. si fra. s. dist. in.
- 2 Secundo limita, quando lex non est recepta in obseruantia: quia licet deroget consuetudini, tamen contraria consuetudo valet, cum talis lex non attendatur. Iuxta glo. in c. i. cum ibi per Abb. & Fel. traditis, de treu. & pace, & sic non debet attendi clausula ipsius legis, per quam derogatur consuetudini, quia corruente aliqua dispositione corruunt clausulæ in ea insertæ, vt inquit glo. norab. in l. si patronus, in §. patronum, in verbo, Fauiana, ff. si quid in fraud. patro. quam glo. sequitur Ias. in l. certi conditio, nu. 36. ff. si certi, petra. & in l. testamento, col. i. C. de fideico. Soci. in l. 4. in §. fina. ff. de ver. obli. pro quo est bonus tex. in l. fin. ff. de constit. pecu. cum similib. quem ad hoc allegat Ias. in l. non dubium, nu. 6. C. de legi. Et quando lex dicatur non recepta in obseruantia declarant Doct. in d. c. i. de treu. & pace.
- 3 Tertio limita, vt non procedat, quando lex tolleret simpliciter consuetudinem præteritam vel introductam: quia consuetudo inducitur post legem ipsam eidem legi derogaret. Ita tenet Gemina. in d. c. i. nu. 30. de constit. in §. alia adducens, idem videtur sentire Anto. de But. in c. fin. nu. 53. de consuetu. aliter tamen tenet Bald. in l. dudum, C. de contrahen. emptio. & in aliis locis relatis, per Ias. in d. l. de quibus, nume. 80. circa quod distingue vt per Abb. in d. c. i. nume. 24.
- 4 Quarto limita, nisi publica utilitas suadeat reuocationem legis, quæ derogabat consuetudini: quia tunc consuetudo valet. Ita Anto. de But. in d. c. fina. nume. 53. Gemina. in c. i. nume. 30. de constit. libro vi.
- 5 Quinto limita, quando expressus consensus Principis interueniret in inducenda consuetudine, quia tunc valeret contra legem derogantem etiam consuetudini. Ita tenet Gemina. in summa xi. dist. Anto. de But. in d. nu. 53. Io. And. in Addi. ad Spec. in rit. de instrum. anen. æditione, nu. 14.

REGVLA CXLV.

CONSVETVDO non ligat forenses. Hanc regulā ponit glo. quam sequuntur ibi Doctores in cap. qui contra, in verbo, ut peregrini

peregrini. 8. dist. pro qua facit text. in c. certificari. de sepult. dicens
 qd quælibet patria abundat in sensu suo. facit in simili de statuto.
 tex. in c. vt animarum. de constitutio. lib. 6. in l. fin. ff. de iurisdic. io.
 omni. iud. consuetudo enim localis est. ideo non ligat subditos. vt
 inquit Oldr. in consi. ccxlviii. nu. 1. facit text. in l. ij. C. que sit longa
 consuetu. in l. venditor. in §. si constat. ff. commu. præd. ita etiam te-
 net Roma. in consil. 163. quam opin. tenet Bar. in l. de quibus. nu. 26.
 quem ibi sequitur Ias. & Docto. ff. de legi. adem Bar. in l. cunctos po-
 pulos. nu. 20. & ibi etiam Ias. & Docto. C. de summa Trinita. Et
 circa hanc regulam vide Corn. in consi. 83. nu. 15. vol. 4. Paul. Paris.
 in consi. xxv. nu. 24. vol. j. Alber. Brun. in consi. xx. nu. 7. Nicola.
 Boer. in consuetud. Bituricen. in tit. de iurisdic. tione omnium iudicū.
 in §. 3. in glo. 2. Abb. in c. postulasti. de foro compe. eundem Abba.
 Barb. & Feli. in c. si. eod. tit. & Io. Igne. in l. cum fisco. nu. 34. ff. ad
 Syllana.

Hanc reg. ponit Rochus de Cur. in tracta. de consuetud. nu. 699.
 vbi ampliat eam duobus modis, & Limitat septem modis, cum ali-
 quibus illationibus & declarationibus, vsq; ad num. 729.

REGVLA CXLVI.

CONSVETUDO non ligat subditos extra territorium. Hæc
 reg. probat tex. in c. vt animarum. in §. j. de consi. lib. 6. vbi si epi
 scopus excommunicat omnes furtum facientes, tale statutum non
 comprehendit subditos extra diocesim præfati episcopi furta com-
 mittentes. & ita ibi hoc tenent Gemina. & Docto. per illum text.
 probatur etiam in l. si. ff. de iurisdic. om. iud. tenet Bar. in l. j. nu. 50.
 C. de sum. Trini. vbi dicit, qd statuta, quæ respiciant litis decisionē,
 non comprehendunt ea quæ extra territorium sunt commissā. & subii-
 cit, hoc procedere tam in contractibus, quam in delictis, allegans
 tex. in d. c. vt animarum. in §. j. pro qua opin. est text. in l. 7. tit. 2.
 par. 1. Hanc opinionem dicit esse communem Feli. in c. a nobis. el
 j. nu. 6. de senten. excomm. Alex. in consi. cxj. nu. 2. vol. j.

Hanc regulam amplia vno modo, et limita 8. modis, vt per Roc-
 de Curte in tract. de consuetu. nu. 729. vsque ad nu. 746. Et circa
 hanc regulam vide posita in præcedenti regula.

REGVLA CXLVII.

CONSVETUDO loci seruanda est in concernentibus proces-
 sum in quo proceditur, & sic illius tribunalis vel iudicis coram quo
 proceditur. Hanc regulam probat glos. & ibi communiter Doct. in
 c. quod clericis. de foro compe. cuius materiam tractat Nicola. Eue-
 rard. in Locis legalibus, in loco, xix.

K 4 Hanc

D. Petri Duen.

Hanc regulam ponit Bernar. de Luco cum quatuor limitationibus in regu. 44. Eandem regulam cum 8. Ampliationib. & 4. limitationibus ponit Rochus de Curte in tracta. de consuetud. nu. 759. vbi ad nume. 768.

REGVLA CXLVIII.

CONTRAHENTIBVS licitum est se inuicem decipere in dimidiam, seu in valore rei super qua contrahitur. Quam regulam probat text. in l. in causę. la. ij. in §. idem Pompon. ff. de minorib. & in l. si heres. la. j. ff. de leg. Falcid. & in litem si pretio. in §. si ff. locat. & in l. si voluntatem. C. de rescin. vendi. in c. cum dilecti. & in causa nostra de emptio. & venditio. gl. in c. cum causa. in verbo, decipionis de testib. & in c. in ciuitate. de vsu. in verbo, compareant.

Circa quam regulam vltra Feli. in d. c. cum causa. nu. 2. vide l. in §. sed istę quidem. nu. 104. Institut. de actio. & in l. si quis cum aliter. nu. 17. ff. de verb. obli. Tiraquel. in Legib. connubia. in ix. ad nume. 8.

Hanc regulam ponit cum 5. ampliationib. & 18. limit. Pantaleo Cremensis in repe. l. ij. co. 31. in fi. vers. ex prædicta solutione. vbi ad col. 37. C. de rescin. vend. Hanc etiam regulam limitat quatuor modis, vbi notabiliter tractat materiam Hisp. noster Ant. Burg. in d. c. cum dilecti. nu. 15. cum aliis. Eandem regu. cum 6. limita. vbi notab. tractat materiam, ponit Matt. Afflict. in c. j. nu. 88. de feud. d. to in vicem leg. commiss. in v. sib. feud.

REGVLA CXLIX.

CONSVLENS, & persuadens punitur sicut faciens, sed si erat alias facturus, mitius debet puniri. Que regulā probatur in c. sicut dignum. in §. qui vero. & in c. de cætero. de homicidio. & in l. non solum. in §. si mandato. vers. Antilicinus autem. ff. de iniur. in l. qui occidit. in §. pen. ff. ad leg. Aquil. glo. in §. ope. in verbo. cetero. Inst. de obl. que ex delic. nascun. in l. j. in §. persuadere. in verbo. facturus. ff. de seruo corrup. gl. & Bar. in l. sæpe in verbo, condici potest. ff. de verb. sig. Et licet Bar. in d. §. si mandato. nu. 16. teneat indistincte teneri absque supradicta distinctione: tamen communis est opinio debere distingui, secundum gloss. in d. §. ope. Feli. in d. c. sicut dignum. in §. qui vero nu. 7. & in c. j. nu. 11. de offi. dele. Bar. in l. j. nu. 7. C. de ser. fug. & in l. data opera. nu. 79. C. qui accus. non poss. Ang. Are. in tract. malefic. in verbo, & Sempronium mandatum. nu. 43. Matthesil. in notab. xcviij. hanc etiã dicit cõmunẽ Ioan. de Imo. in c. j. de offic. dele. Cępol. in cõf. lxxv. in cõf. criminal. Hisp. pol. in singu. dclv. & circa hanc regu. vide Stephan. Aufre. in tract. de potestate seculari in ecclesiasticas personas, in regul. 3. Hanc regulã ponit Ioan. Bernard. cum sex limitationibus in regul. 144. Et

Et limita hanc regulam duobus modis, vt per Felin. in d. c. sicut dicitur
 gnum. nu. 7. Eandem regulam limitat 5. modis idem Felin. in c. j. nu.
 me. 5. de offic. deleg. Eandem regulam cum 7. limitationibus, vbi la-
 tissime tractat eius materiam, ponit Ludo. Carrerius in pract. crimi-
 nali, in titu. de homicidio. in §. circa. el. ij. nu. 163. cum seq. fol. 106
 col. ij. Eandem regulam cum duodecim limitationibus ponit Phil.
 Deci, in c. j. nu. 43. vsque ad nu. 60. de offic. delega.

REGVLA CL.

CONTRAHENTES matrimonium in gradu prohibito, ipso
 iure bona ipsorum debent publicari. Hanc regulam probat, tex. in
 Authen. incestas. C. de incestis & inutilibus nupti. & in auth. eod.
 titu. in §. j. colla. 2. in c. cum secundum. de hæreti. lib. 6. De iure re-
 gio est text. in l. 3. titu. 18. par. 7. Circa quam regulam vide Didacū
 de Conarruias in 4. lib. Decreta, in 2. par. c. 6. §. 3. nu. 5. Nicol. Boe-
 ti in decisione. 264. nu. 13.

- 1 Amplia primo vt procedat, etiam non solum si nuptias contra-
 hant, verum etiam si accessum habuerint ad consanguineas vel ad
 Moniales, vt in clem. j. de consangu. & affini. & vltra amissionem
 bonorum sunt ipso iure excommunicati, vt ibi dicit. & ita notabili-
 ter tenet egregius Doctor Jacobus de Simancas in libr. suo institu-
 tionum catholicarum. c. 40. maxime in. nu. 5.
- 2 Limita primo, nisi isti habuerint liberos ex alio matrimonio: nã
 tunc, licet pater vel mater amittant bona, non acquiruntur fisco, sed
 aliis liberis: vt in d. Authen. de incest. nup. & in d. Authen. incestas.
 C. cod. titu.
- 3 Secundo limita, quando mulier vel maritus ignoranter contraxe-
 runt, vel commiserunt incestum. Ita notabiliter tenet glo. in d. clem.
 in verbo, scienter. de consangu. & affinita. vbi probat, qd ille qui
 in gradu prohibito matrimonium ignoranter contraxit, non incidit
 in poenam illius clem. licet postea sciuerit & cohabitauerit, cum
 ab initio nuptiarum illud sit referendum, quam gloss. approbat Fe-
 lin. in c. examinata. nume. 7. de iudi. Couarru. in d. §. s. nume. 19. si-
 milis est gloss. in c. decreuit in gloss. fina. de hæreti. lib. 6. quas gloss.
 vltra Philip. Franc. ibi, sequitur Io. Ccrasi. in l. naturaliter. in §. ni-
 hil commune. in regu. 25. nu. 5. ff. de acquiren. poss. pro qua opinio-
 ne est text. in l. iij. titu. 18. par. 7. & vltra docto. in d. clem. idem te-
 net Didacus de Castillo, in l. 86. Tauri, colum. ij. Xuarez in l. j. titu.
 (de las ganancias) lib. 3. fori. Pro qua opinione allego text. in c. si
 virgo. 33. q. ij. & in l. qui contra. C. de incestis, & inutili. nupt. vbi
 probatur qd quando matrimonium illicitum est consummatum, tunc
 mulier quæ sciuit ius, vel factum, vel alterum tantum, prohibetur
 dotem datam repetere, & applicatur fisco: sed si mulier ignorauit
 ius vel factum, sine dubio potest repetere dotem, vt in l. si cum
 dotem. in §. final. ff. sol. matrimo. Hanc opinionem tenet Barto.

im

In l. fina. nu. 4. ff. de condit. sine causa, & in l. si adulterium cum incestu. nu. 11. ff. de adult. Ias. in additio. ad Christophorum in §. fina. nu. 16. Instit. de nup.

Circa quam limitationem est notandum, an filij nati ex tali matrimonio sint legitimi. gloss. in d. l. qui contra. mouet hanc questionem, & determinat, qd si vtrique ignorauerunt impedimentum, tunc essent legitimi, vt in l. qui in prouincia. in §. diuus. ff. de ritu nuptiarum, sed vbi alter eorum sciuit impedimentum, filij non sunt legitimi, sed quo ad ignorantem, sic. quam gloss. sequitur ibi Bald. in ij. lecta. nume. 2. Cin. nu. 8. Salic. nu. 5. Bartol. in d. l. fina. nu. 4. ff. de condit. sine cau. & ibi Ias. col. fina. in fine. Alexan. in additio. ad Bartol. in d. l. si adulterum. nu. 11. ff. de adulte. Odo. in d. l. qui contra. nume. 7. Contrariam opinionem, imo qd si vnus eorum tantum ignorauit impedimentum, filij isti sint legitimi quo ad vtrunq. parentum, tenet glo. in c. cum inhibitio. in §. in verbo, si ambo. de clandest. despon. & in c. referente. in verbo, ignorantiam, qui filij sint legit. in c. cum ciuitate. xxxiiij. q. j. per text. qui hoc probat in c. ij. & in c. ex tenore. qui filij sint legit. ad idem est text. in l. duobus. ff. de libe. cau. quia monstrum esset, si aliquis esset partim legitimus, & partim illegitimus, sicut qd aliquis esset partim seruus, & partim liber, vt in d. l. si duobus. & dictum illarum gl. sequitur Iacobus de Aren. in d. l. qui contra. nu. 3. & ibi Bal. sibi met. contrarius, in j. lect. nu. 4. vbi dicit hoc esse notatu dignum vt procederet de iure Canonico. & hoc etiam tenet ibi Alberi. nu. 2. Anchara. in c. j. col. j. de constit. & in consi. clxxxiiij. Bar. titubanter & sibi met. contrarius in Auth. de incest. nup. in princip. colla. ij. Abb. in d. c. ij. nu. 1. Præpo. in d. c. cum inhibitio. nu. 7. vbi dicit non obstare, l. qui contra, quia illa lex loquitur quo ad poenam irrogandam in personas ipsorum qui contraxerunt incestas nuptias: non autem irrogandam in personas filiorum, vt sint legitimi. In qua questione sic distinguendum puto, qd aut matrimonium est contractum in facie ecclesie, aut clandestine, si in facie ecclesie, & alter eorum habuit bonam fidem, tunc proles est legitima, & procedunt gloss. iuris Cano. ita tenet Anchar. in d. c. ii. nu. 6. & in d. c. ex tenore. nu. 2. & ibi Abb. nu. fin. idem Anchar. in d. c. cum inhibitio. nu. 17. Anto. de Rosellis. in tracta. de legitima. lib. j. in §. de matrimonio putatio. nu. 4. Ludo. de Sardis. in tracta. de natura. libe. in ij. par. in §. de legitimatione per putatum matrimonium. nu. 1. Et hæc distinctio approbatur de iure regio per tex. in l. j. titu. 17. par. 4.

- 3 Tertio limita, non procedere in sponsalibus, sed requiritur qd matrimonium sit carnali copula consummatum, vt in c. & si necesse. de donatio. inter virum & vxor. quem rex. ita intelligunt ibi Anto. Abb. & Præpo. Bal. Nouel. in tracta. de dote, in 1. parte, nu. 3. verba secundus. & in nu. 7. verbi, sextus casus. in fin. Couartu. in d. §. viij. numero 20.

- 4 Limita quarto, non procedere de iure Regio, nam de iure Regio medie.

Regulæ vtriusque iuris selectæ. 78

medietatem bonorum tantummodo amittunt. Vt in l. 5. tit. 16. & in l. 6. tit. 18. lib. 8. ordina.

Et circa hanc regulam, vltra supradictum casum in quo confiscatio bonorum fit ipso iure, vide decem casus per Matthe. de Afflic. in constitutio. Neapol. lib. j. Rubr. 2. nu. 15. Et 49. casus ponit Fran. Lucas de Parma in tract. de fisco, & eius priuileg. in 2. parte prin. per tota. Et 61. casus ponit Chassanæ. in consue. Burgun. in tit. Des confiscations j. §. j. Rubr. 2. nu. 10. cū sequen. fol. 89. col. j. Nouissime & melius quam alibi in iure ponit 250. casus Ludouicus de Cresso les in tractatu, in quibus casibus iure Ciuili omnium bonorum vel partis publicatio sit indicata, a pagina tertia vsque ad paginam finalem, vbi per paginas 90. ponit supra dictos casus.

REGVLA CLI.

CONTRACTVS factus ab vxore sine licentia mariti, nõ valet. Hanc regulã probat tex. in l. 13. tit. 1. Fori. quæ leges declaratur & intelligitur per l. 244. Styli. idem etiam disponitur in l. 55. Tauri. Circa quam regulam vltra Castilium & Doct. in d. l. 55. & Mat. talium in gloss. ad d. ll. Fori. vide Ioan. Bernard. in regul. 455. Pala. Roni. in repe. Rub. de donatio. §. 68. m. 6. Couarru. in Epitome 4. lib. in 2. parte, cap. 7. §. j. nu. 1.

Hanc regulam limitat decem modis Rodericus Xuarez in l. 13. tit. (De las leudas,) per totam, folio 44. cum aliis. Eandem regulã ampliat quinque modis, & limitat 18. Chassanæ. in cõsuetu. Burgun. in tit. (Des droirs.) Rub. 4. §. j. nu. j. cum aliis. fol. 127. col. 4. v. que ad fol. 130. & ibi notabiliter tractat materiã. Et circa hanc regulã vide And. Tiraquell. in legi. connubia. in gloss. 2. nu. 2. vbi per totam gloss. tractat materiã: & in gloss. 3. nu. 28. vsque ad finẽ ponit duas & viginti quæstiones circa hanc regulam, & in gloss. 4. ponit, an maritus per alium consensum prestare possit, & in glo. 5. ponit, an autoritas mariti debeat esse expressa vel tacita, & in gloss. 6. ponit quinque & triginta quæstiones circa hanc regulam, per totam: Et sic in effectu ex his omnibus possunt sumi quinquaginta limitationes ad hanc regulam.

REGVLA CLII.

CONVMA x regulariter non amittit causam principalẽ, sed condemnatur in expensis. Hanc regulam probat text. in l. prope randum. in §. si autem. C. de iudic. vbi sæpenumero cotumax vincit in causa etiam absens, si actor de iure suo non probauit. facit etiã tex. in l. & post edictum. ff. de iudic. est elegans tex. in l. diui fratres. in §. j. ad fin. ff. de libera. causa. vbi sæpenumero secundum seruum absentem, qui patitur causam status, fertur sententia. Hanc regulam

D. Petri Duen.

- gulam probat gloss. in l. contumacia. in verbo, litis. ff. de re iudic.
- 1 Primo fallit, quando contumax excluditur a facultate appellandi. Vt in l. & post edictum. in §. fina. ff. de iudi. & in l. ex consensu in §. fina. ff. de appel. & in l. j. C. quorū appella. recipi. De iure Regio est rex. in l. §. titu. xxiiij. parte 3. & in l. §. titu. 16. li. 1. Ordini iste proprie verus contumax dicatur, notat Deci. in consi. 74. nu. 1.
  - 2 Secundo limita, quando propter contumaciam parti contumacia actio & audientia denegatur. Ita gloss. in l. contumacia. ff. de re iudic. allegat rex. in l. sed & si per pretozem. in §. sed & si dum. ff. ex quibus cau. maio. vbi quando pretor, vel iudex prestituit certa tempora agere volenti, si intra ista tempora nō agat, causam perdidit, & denegabitur amodo ei actio. & ibi gloss. in verbo, decreto, quam glo. vltra Bald. ibi sequitur idem Bal. in Rubri. de mutu. petito. nu. 9. facit pro hoc rex. in l. diffamari. C. de ingen. & manu. De iure Regio est l. 46. titu. 2. parte 3. & circa hanc limitationem vide Ias. in l. iusurandum & ad pecunias. in §. ait pretor. in secundo notab. ff. de iureiuran.
  - 3 Tertio fallit in preparatoriis: nam si reus interrogatus a iudice quota parte hæres sit, vel hæreditatem defendere pergat. is vero contumaciter tacer, perdit hoc commodum q̄ possit partem defendere: nam cogitur solidam hæreditatem defendere, etiam si ex parte hæres sit, quia contumaciter tacuit. Vt in l. de estate. in §. qui tacuit ff. de interroga. actio. itaque hic non perditur causa principalis, sed commodum principale quod hæres habere poterat.
  - 4 Quarto fallit in iuramento calumnie: quia qui contumaciter nō vult iurare de calumnia requisitus ab altera parte, facit iacturam reus causæ. Vt in l. 2. in §. hoc etiam. C. de iureiur. propter calum. gloss. in c. j. in §. j. de iuramen. calum. & ibi Doct. probatur etiam de iure Regio in l. 23. titu. 1. par. 3.
  - 5 Quinto limita in casu c. 1. de confes. lib. 6. & ibi gloss. vbi probatur, q̄ si terminus positionibus actoris respondendi statuitur, & reus sine rationabili causa nolit respondere, vel contumaciter se ab sentar, habetur pro confesso & perdit causam. & idem est in actore, vt ibi inquit gloss. in verbo, reus. Idem disponitur in l. 1. & 12. de Madrid. Circa quam limitationem vide Bar. in l. 1. nu. 4. ff. de vulg. ibi Rip. nu. 23. Curr. Seni. in l. 2. in §. sed quia. C. de iureiur. que re peritio est posita per modum tractatus in 3. vol. tracta. diuersorum Doct. in si. Alciat. in li. j. paradox. cap. 7. Ioan. de Neuiza. in Sylva nuptia. lib. 3. nu. 54. Iaso. in l. nec quicquam. in §. vbi decretum. nu. 26. ff. de offic. proconu. & lega. & in iusurandum. in §. an pretor. nu. 4. ff. de iureiur. Quam limitationem subliminat 7. modis Bernar. de Ludo in regu. 65. & circa eius ampliationem vltra supra dictos Doct. vide Alexan. in Additio ad Bar. in l. si postulerit. in §. questionis. ff. de adul. & in l. j. nu. 4. ff. de vulgar. & in l. si finit. in §. Iulianus. ff. de dam. infect. eandem limitationem subliminat Foli cus quinque modis in d. c. 2. de confes. lib. 6.

Sexto

- 6 Sexto fallit, in casu l. j. in §. ff. C. de asserti. tollēd. vbi si dominus vocat in ius Stichum, quem dicit suum seruum, & pendēte iudicio liberali dominus fatigat seruum coram alio iudice suspensa priori lite: dominus dominio suo priuabitur.
- 7 Septimo fallit, in casu l. locorum. C. de omni agro dese. li. xi. vbi si coloni deserant prædia dominica (id est, tributaria) præstituitur eis certum tempus, intra quod veniant, & prædia colant, & tributa soluant: nā nisi venerint intra illud tps, amittunt dominia prædiorū.
- 8 Octauo fallit, in delatore contumace, qui suam delationem non prosequitur. Vt in l. senatus. in §. q. si tribus. ff. de iure fisci.
- 9 Nono limita in Vasallo: quia Vasallus contumax verus citatus dixit, nolo venire, perdit statim feudum. Ita tenet Andr. de Ifern. in c. j. col. ij. in fin. de milite Vasal. qui contu. est. in V sibus feu. & ibi Doctor.
- 10 Decimo limita non habere locum, quo ad acquisitionem fructuū: quia propter nimiam contumaciam missus ex primo decreto lucratur fructus. Ita probat text. in l. Fulcinius. in §. diuus quoque Pius. ff. ex quib. caus. in posses. eatur. & hāc opinionem per illum text. tenet Bartol. in l. si finita. in §. Iulianus. ff. de damn. infec. Abb. in c. coningit. de dolo. & contu. Felin. in c. consultationibus. num. 8. ff. de off. deleg. Soc. in regula. cclxv. in iij. fallen. & in regula. cclxvi. in prima fallen. Quod tamen intelligo, quando iudex hoc expresse dicit: scilicet q. vbi constat de aperta contumacia missus ex primo decreto lucratur fructus ex dispositione legis absque eo q. iudex aliter dicat. Sed opinionem primam quæ fuit Bar. in d. §. fina. dicit contra supra dictas gl. veriozem Alex. in d. §. Iulianus. nu. 107. & dicit aperte probari ex d. §. si. ibi, in quo rescripto & fructum percipere iussit. eandem opinionem ante Bar. tenuit Iaco. de Are. in d. §. si quem sequitur ibi Ang. Ioan. And. in Additio. ad Spec. in tit. de primo & secundo decreto. in §. restat. vers. hoc autem. Innocen. in c. dilecto. num. 3. ad fi. de verb. signific. Bald. in l. ij. nu. 7. ff. si ex noxa. cau. aga. & in l. consentaneum. nu. 31. C. quomodo. & quantum. Abb. in c. quoniam frequenter. in §. in aliis. num. 5. & 7. vt lite non contesta. Felin. in d. c. consultationibus. nu. 9. & ibi Dec. in d. §. Iulianus. colum. cxxxviii. licet ipse contra eam conatur tenere, leuibus tamen fundamentis.
- 11 Vndecimo fallit in casu l. ad curatoris. in §. domum. ff. de dam. infec. vbi probatur, q. quando domus est diruta, ita q. deformitas causatur in ciuitate, si domum ad refecionem est potens potest compelli vt reficiat: sed si dominus non est potens, curator ciuitatis potest sumptu publico eam reficere: & si intra tempus a iudice assignatum sumptus cum vsuris non soluat, poterit eam respublica detrahere pro iure dicti sumptus & vsurarum: & sic iste propter contumaciam amittit rem principalem. Et illum text. vltra Ang. ibi exaltat

D. Petri Duen.

tat Bart. Cæpol. in tracta. seruit. vrb. prædio. c. lix. num. 4. Hippol. in singula. ccclxx. facit etiam similis tex. in l. si vt proponis. C. ædificiis priuat. vbi probatur, qd si socius nomine communi dæfecerit, ad sumptus pro rata agere poterit: vel per quatuor mens. expectare, intra quos si sumptus pro rata non fuerint redditi, dænum totius sibi vendicare poterit. & est similis tex. in l. si fratri. §. idem respondit. el ij. ff. pro foc. De iure Regio est tex. in l. tit. xxxiij. par. iij. Et ita per supra allegata tenet Ange. Aret. in sequens. nu. 13. Institu. de actio. vbi Ias. nu. 48. idem Ias. in l. cætor. nu. 7. ff. si cert. peta. & in reperi. l. quominus. nu. 109. ff. de flum. ni. Cæpol. in cautel. 123. Hippol. in singul. ccclxxix.

REGVLA CLIII.

CONTVMAX in non cõparædo, vel respõdendo, vel recedendo ante tẽpus sine iudicis licentia, excõmunicari põt. Hanc regu. probat text. in c. j. de iudic. & ibi Abb. nu. 10. per illum tex. in c. pl. certũ. xi. quæstio. iij. glo. in cap. duo. in verbo. videbatur, xxi. distinctio. probatur etiam in c. consti tutis. de procura. in cap. com. missa. de electio. lib. vj. De iure Regio text. in x. xj. & xij. par. j.

1 Amplia primo, vt procedat supra dicta conclusio in actore. Innet Innocen. in c. calumniam. de pœ. quem sequuntur Philip. De & Doct. in d. c. j. de iudi. quam opinionem sequitur etiam Alex. consi. cxxxvij. nu. 10. vol. ij. & in consi. clxxxij. n. 8. vol. iij.

2 Secundo amplia, etiam si recedens licentiatu. dimiserit procu. torem cum mandato, sed non sufficienti. Vt est tex. in d. c. consti. tus. de procurato.

3 Tertio amplia procedere, etiam in minima contumacia, cum inobedientia quæ est digna excommunicatione. Vt probat glo. in d. c. duo sunt. quam sequitur Abb. in c. j. num. 10. de iudic. & in ex parte. el j. nu. 3. de verb. signific. Ludoui. Gome. in §. ex ma. ciis. nu. 4. Institut. de actio. Ludoui. Montaltus in tracta. de re. p. tione sementiz Pilati: articul. 3. nu. 25. Andr. Barbat. in tracta. de stibus in 3. parte num. 9.

4 Quarto amplia, vt possit priuari beneficio si extiterit in exco. municatione per annum. Probat tex. in c. rursus. & in c. quicunq. xj. quæstio. iij. Bernard. de Luco in pract. cap. cxlij. Quod tam. telligo verum, quodocunq. esset excommunicatus pro crim. secus si pro causa ciuili. ita tenet Panor. in d. cap. i. nu. 24. & in contingit. num. 7. de dolo & contum. Roma. in singul. cccij. glo. est in c. cum contumacia. in gloss. si. de dolo & contuma. l. vi. c. contingit. in verbo. non potest. & ibi Ant. de Butr. de dolo & tu. Aegid. Bellame. in c. cum hong. de eta. & qual. Chass. in cõ. Burg. ii. {Des iustices.} Rub. i. §. vj. fol. 64. col. 1. n. 21. Pala. in repe. c. p. vestras. §. xxviii. n. 22. d'ieph. Aufre. in gl. ad dec.

riz Tolof. decisi. cclxv. Ripa in d. c. j. de indi. nu. 77.

1. Limita primo, vt non procedat in citato ad vnum actum, qui illo expedito licentiatus recesserit: quia etsi non expresse, tacite dicitur licentiatus a iudice. Ita tenet Abb. in c. prout. in j. notab. de dolo & contu. Anto. de But. in c. j. nu. 2. de iudi. facit tex. in c. certum xj. q. 3. ibi, aut si ante finitam causę examinationem.

2. Secundo limita, quando citatus comparuit in termino, & vsque ad extremum spatium citationis donec iudex discesserit de tribuna- li exiterit: quia a ctore non comparente, potest eius contumacia ac- cusa illicentiatus recedere. Ita tenet Ioan. de Imo. in c. j. de iudi. nu. 18. per tex. iuncta glo. in c. j. de dolo & contuma. libr. vj. quem sequitur Felin. in d. c. j. nu. 21. idem videtur tenere Abb. in c. consu- luit. nu. 7. de offi. dele. Alex. in l. si finita. in §. Iulianus. ff. de dam. in- fe. nu. 27. pro qua limitatione facit quod notat Aret. in conf. xcij. nu. 11. vol. i. & quod notat Areti. in confi. clxj. nu. 3. Quam limitatio- nem intelligo vt per Imo. & Alexand. vbi supra.

3. Tertio limita, vt procedat aduersario accusante contumaciam re- cedentis ante terminum, vel non comparentis: alias secus: vt in l. properandum. in §. si quidem. C. de iudi. ibi, actoris absentiam incu- sante. quem ibi ad hoc norant Raphael, Pau. de Castr. & Iaf. & an- te eos Bartol. in l. consentaneum. C. quomodo & quando iudex. & in d. §. Iulianus. & ibi late Alex. ff. de damno. infe. & in l. ij. in fin. ff. si quis in ius voca. non terit. & in l. arbitro certo. die. vbi assignat rationem. ff. de arbitr.

4. Quarto limita, vt non procedat quando citatio fuisset inualida. Secundum Barba. in c. j. de iudic. nu. 40. quę limitatio ante eum fuit Bald. in l. nam ita diuus. ff. de adoptio.

5. Quinto limita non procedere, quando propter aliquod repenti- num periculum illicentiatus recederet. Secundum Anto. de But. in d. c. j. nu. 28. de iudic. quem sequitur Felin. ibi nu. 21. Pro qua opini- vna l. que situm. ff. de re iudic. addo text. in c. tenor. de re iudic. iun- cta glof. j. quam ponderat Abb. ibi.

Et circa hanc regulam, quam poena contumax puniatur, vide Banho. de Chassang. in consue. Burg. in tit. (des iustices.) Rub. j. §. 7. fol. 73. col. 4. nu. 1. cum aliis. Et quinque casus in quibus contuma- cia no punitur. & 24. in quibus punitur, ponit Rober. Marranta in tracta. de ordine iudiciorum. in vj. parte, in Rubric. de contumacia per totam. fol. 176. cum aliis. Viginti etiam casus in quibus contu- max punitur, ac toridem in quibus non punitur, ponit Io. Balsianus in consuet. Aluernie. c. ix. in art. 12. De iure regio. casus in quibus contumax no punitur, ponit. l. v. tit. 3. lib. 2. fori. & l. xj. ti. 7. par. 3.

REGULA CLIII.

CONVENIRI coram alio potest quis, licet elegerit coram vno, agere. Hanc reg. ponit Maria. Soci. vbi eam notabiliter declarat,

D. Petri Duen.

gat, in c. prudentiam, nu. 27, de mutu. peti. & in no. 22. vsque ad nu.
35. limitat eam xij. modis: & xij. fallentiam ibi postam sublimat
xj. modis, a nu. 36. vsque ad num. 47.

REGVLA CLV.

CONVENTVS simpliciter ad factum, non potest præcise con-
pelli, sed liberatur præstando interesse. Hanc regulam probat
in l. stipulationes non diuidantur, ff. de verbo. oblig. cum aliis ali-
gatis per Bar. ibi, nu. 38. Circa quam regulam vide Ant. de Butri
in Rub. de emptio. & vendi. nu. 1. Ludou. Roma. in singu. 636

Hanc regulam ponit, vbi notabiliter eam declarat Vinc. de He-
culanis in l. in executione, nu. 150. ff. de verbo. oblig. vbi in nu. 151
cum seq. vsque ad nu. 176, limitat eam vij. modis.

REGVLA CLVI.

CONVICTVS legitimis probationibus, ac sponte proprie-
ore confessus condemnatus non auditur appellans. Hanc reg. pro-
bat text. & ibi Doct. in l. obseruare curabis, C. quorum appel. no-
recipi. & in l. abstinendū, C. eod. tit. & in c. ei qui appellat. in §. si
etiam quorum. ij. q. vj. gl. in c. quicumque. ij. q. vj. in c. cum speciali
§. porro. in glo. j. de appellat. vbi hoc tenet Abb. nu. 5. Prepo. nu. 1.
Philip. Franc. nu. 5. Anto. de Butri. in tract. de notorio art. iij. nu. 1.
6. notatur in l. constitutiones. & ibi gl. fina. & in l. creditor. in §.
iussus. & ibi Barto. nu. 2. ff. de appell. Roma. in singu. 625. notatur
l. qui sententiam, C. de pœn. Et quis dicatur conuictus vide notab.
Fulgo. in consi. cxxiij. nu. 3.

Limita primo non habere locum, quando est conuictus per pro-
bationes non legitimas & indubitatas, sed dubias: nam tunc non
cetur conuictus. & admittitur appellatio, licet fuerit confessus. Ita
Bald. in d. l. obseruare curabis. & in l. si. C. de probat. & in l. ad
stos, C. de episcopa. audien. per gl. in d. §. iussus. ita tenet Philip.
Franc. in d. §. porro. nu. 5.

Secundo limita, habere locum in vera confessione, non autem
do fuisset facta per procuratorem etiam habentem speciale man-
datum ad confitendum: nam confessio facta proprio ore plus operatur
cum iudex possit perpendere qua constantia, & qua titubatione
fiteatur, vt ex iis perpendat an confessio fuerit vera, an non. Ita
tenet Bald. in d. l. obseruare, nu. 14. per illum text. ibi, voce proprie-
quem sequitur ibi Paul. Castr. Roma. in l. j. in §. si procurator. in
quis ius dicen. non obtem. Facit text. in Clement. ij. de procur.
procurator non potest confiteri delictum. & text. in l. certe. ff. de pro-
ca. Anto. de Butri. Panormi. & Canonistę in c. j. vt lite non con-
stat, Bart. & Doct. in l. certum. in §. sed anno. ff. de confes. & in l. in §.

in §. si. ff. quando appellan. sit. Alexand. in j. Additioni. ad Bartol. in d. §. iussus.

3 Terrio limita, quando ex conuictus, & sponte confessus: secus tamen si in tortura. Vt in d. l. obseruare curabis. in versic. aut formidine tormentorum, & ita per illum tex. tenet Bald. ibi. nu. 15. Abb. in d. §. porro. nu. 5. & Philip. Franc. ibi nu. 5. Bald. tamen in l. j. in fi. C. de iuramen. calum. sentit contrarium: & in l. fi. nu. 3. C. de probatio. imo qd etiam si in tortura confiteatur, non appellat. Quod intelligo quando reus perseverat in confessione, secundum Curt. Sen. d. l. j. nu. 17. C. de iura. calum.

4 Quarto limita, quâdo confessio fuisset facta post sententiam: nam condemnatus ante confessionem posset appellare. Ita tenet Bar. & ibi Alexan. in addi. in d. l. obseruare. & ibi Pau. de Cast. & Bald. nâ quâdocunque ante sententiam erat conuictus, tamen si post sententiam confiteatur delictum, bene auditur appellans. Hanc opinionem probat gloss. in l. non tantum in verbo, acquiescit. ff. de appellat. & ibi est text. pro hac opinione secundum vnum intellectum, & secundum Bartol. & docto. ibi glo. in d. l. obseruare. in verbo. propria. & ibi Bald. C. quo. appel. non recti. Hanc opinionem tenet Bartol. in l. constitutiones. nu. 3. ff. de appell. Bal. & Docto. in l. addictus. C. de episcop. audien. & in l. addictos. C. de appella. & in l. vt deturum. in fi. C. de hæred. actio. Lud. Roma. in d. ling. dcxxy. Philip. Franc. in d. §. porro. nu. 6.

5 Quinto limita in casibus, in quibus propter inhumanitatem sceleris non admittitur appellatio: de quibus in l. constitutiones. ff. de appell. Porro casus in quibus nō admittitur appellatio ponit Alex. in additio. ad Bartol. in d. l. constitutiones. Et vltra dicta supra. in reg. xlv. vide Socin. in Reg. xxiii. Specul. in titu. de appell. §. in quibus. Hip. in rep. l. vnicę. nu. 138. C. de rap. virg. Lanfran. de Oria. in tract. de interloqu. & appella. nu. 96. Federicum Sehem in tract. de appell. nu. 37. Montal. in l. j. tit. xv. lib. ij. Fo. & l. Regia. xvj. titu. 2. par. 3. & in l. xj. tit. xvj. lib. iij. ordina.

6 Sexto limita, quâdo vere esset confessus & conuictus, non autē fide per contumaciam: quia requiritur qd ore proprio confiteatur: contumax autem fide dicitur confessus, & non fit extensio de casu vero ad casum fictum. l. iij. in §. hæc verba. ff. de neg. gest. Ita tenet Ange. Arer. in tracta. malefic. in verb. presente dicto Caio & appella. nu. 21. Nellus in tract. bannit. in 4. par. j. tempo. q. ij. Fran. in d. §. porro. nu. 8. vbi tenet, qd quâdocunque contumax ex forma statuti habetur pro conuicto & confessio, non auditur appellans.

Quod tamen declara, vt per Philip. Franc. vbi supra, quia contrarium tenent Bar. & Alex. ibi, in d. l. obseruare curabis.

7 Septimo limita, nisi allegaretur probabilis causa in appellatione, quæ offuscaret probationem aut confessionem: tunc appellatio admittitur. Ita notatur. in c. Romana. in §. si autem. de appella. lib. vj. & tenet Ioan. de imol. in d. §. iussus. de appellat. Philippus Dec. in

D. Petri Duen.

e. consuluit, nu. 5. de appella. & in d. §. porro, num. 16.

8 Oñauo limita procedere, tantummodo in criminibus enun-
tis in d. l. obseruare. Hanc opinionem contra gloss. ibi tener Petrus
Bella Per. & ea tanquam equiorem sequitur ibi Cin. in ij. col. qui
dicit magis sibi placere Alberic. nu. 2. in d. l. obseruare. & ante
tenuit Azo in Summa illius titu. quam opinionem dicit esse vera
de rigore iuris. Ioan. de Imo. in d. §. iussus, nu. 8. Contrariam tan-
opinionem tener glo. in d. l. ij. quam sequitur ibi Bart. & Bald. &
net glo. in d. §. iussu. in d. l. notandum. ff. de appella. quam opinionem
dicit communiter teneri Ioan. de Imol. in d. §. iussus. eandem opi-
nionem tener Anto. in d. §. porro. de appellat. eandem dicit esse
munem opinionem idem Ant. de Butrio, in tracta. de notorio, artic.
4. nume. 56.

REGVLA CLVII.

CHRONICORVM, & historiarum exemplum probat
Hanc regulam ponit Bar. in l. j. & ibi Alex. ff. si cert. peta. per text.
in c. cum causam. de probatio. probatur in l. i. ibi, a quibusdam scri-
ptoribus traditum est. ff. de officio præfec. præto. & in l. j. ibi. Iunius
& Trebatius, & fenestrella scribunt. ff. de offic. quæsto. glo. in Glo-
men. j. in verb. urbano. de reliq. & venera. sancto. & in clem. j. in
verb. Bononia. de magistr. & in c. quanuis. xxj. dist. De historiis
est text. in l. ij. in §. eodē tempore. ff. de origi. iur. & in l. i. in quæsto-
nibus. ff. ad l. Iul. maie. vbi Salustij Histor. is referri videtur. & in §.
j. in si. Insti. de donat. Et de Historiis ecclesiasticis est text. in c. in
ix. dist. in glo. in c. vt veterum. in verbo, Greci. eadem dist. Et de
Legendis sanctorum est glo. in §. hæc autem tria. in Proæ. Digest.
in verb. Regis. Et generaliter de libris antiquorum tex. in l. j. ff. de
offic. præf. præto. & in l. j. ff. de offic. quæst. & in l. septimo mente. ff.
de statu homi. Circa quam regulam vide Philipp. Dec. in consil.
cxxxv. Abb. in c. ij. nu. 11. de feud. & in c. cum causa. nu. 1. de prob.
Cæpol. in Auth. sed nouo iure. num. 22. C. de seruis fugit. & notabil.
Paul. Paris. in consil. j. nu. 50. vol. j. Plateam in §. penul. notab. j. de
sta. Institutio.

Hanc regulam amplia quatuor modis, & limita vno modo, vt
per Franc. Purpura. in l. j. nu. 156. ff. si cert. peta.

REGVLA CLVIII.

CREDITOR partem debiti regulariter accipere non cogitur
Hanc regulam probat text. in l. quidam estimauerunt. ff. si certum
peta. & in l. tutor. in §. Lucius. ff. de vsur. & in l. accepram. C. de
vsur. glo. & Doct. in l. qui Romæ. in princ. ff. de verb. oblig. & in l.
sita quis. in §. Seia cauit. ff. eod. tit. De iure regio est text. in l. x.
titu. xx. lib. iij. Fori. & in l. viij. tit. xiiij. part. v. & in l. cxix. Symb.
Rano

Ratio est, quia particulari solutio, non minima incommoda soles
 offerre: vt in l. plane. ff. famul. hercil. Circa quam regulam vide An
 ton. de Tremo. in Addition. ad practic. Vber. de Bonaccur. Rub. se
 cunda, incip. quibus modis suo nomine. &c. fol. 35. col. j. in glo. in
 verbo, non cogitur. Castil. in l. xx. Tauri, in glo. fi. Bellon. in consi.
 64. nu. 1. Ioan. de Amic. in consi. 55. nu. 18.

Hanc regulam cum duabus limitationibus ponit Socin. in regu.
 75. Hanc etiam regulam ponit Ias. post. Alexan. vbi ampliat
 duobus modis, & limitat ix. modis in l. quidam existimauerunt, nu.
 me. 5. cū aliis, quas duas ampliatio Ias. & 3. limitationes ex eis po
 nit Mar. Sancius Vascoletus in tracta. indiuiduorum, in 7. cerula,
 nu. 79. Hanc etiam regu. cum quinque ampliatio. & 12. limitatio.
 ponit Ant. Negusan. de Fano. in tract. de pigni in 2. par. 3. mēb. v.
 par. princip. nu. 17. cum aliis.

REGVLA CLVIII.

CREDITOR inuitus non compellitur recipere vnum pro
 alio. Hanc regu. probat tex. in l. si se non obtulit. §. ait prætor. ff.
 de re iudi. & in l. promissor. in §. si. ff. de constitu. pec. & in l. item li
 beratur. in §. qui paratus. ff. quib. mod. pignus vel hypo. solui tex. &
 ibi Doct. in l. 2. in §. mutui datio. ff. si cert. pera. & in Authen. & hoc
 si debitum. & in l. manifesta. C. de solutio. Circa quam regulam
 vide notab. Caro. Ruin. in consi. lxx. nu. x. vol. 2. And. Tiraq. in
 tract. de vtroq; retract. in tit. de retract. (Lignagier.) in §. j. in glo.
 xx. nume. 14. Marc. Mantua in lib. 6. obseruatione. lix. Socin.
 Jun. in consi. lxxv. nu. 7. volu. 2. & in consi. 147. nu. 8. vo. j. Marc.
 Man. in consi. 18. nu. 10.

Hanc regulam cum duabus limitationibus ponit Soci. in regul.
 82. Hanc etiam regulam cum 2. ampliatio. & v. limitation. ponit
 Castillo in l. xx. Tauri in gl. fi. Eandem regulam cum decem limi
 tatio. ponit Ioan. de Plarea in §. j. nu. 3. Institut. quib. mod. solitur
 oblig. Eandem regulam cum quindecim limitat. ponit Marti. Sanc.
 Vascol. in tract. indiuiduorum, in 3. cerula, nu. 38. Eadem regulam
 cum duabus ampliatio. et viginti limitatio. ponit. Ias. in d. §. mu
 tui datio. a nu. 8. vsq; ad finem.

REGVLA CLX.

CREDITOR secundus potest offerre primo creditori suum
 creditum, & liberare pignus a primo creditore, & suam hypothecā
 confirmare. Hanc regulam probat tex. in l. j. C. qui potio. in pig.
 habeat. De iure Regio. est tex. in l. 46. tit. 13. par. v. Circa quam re
 gulam vide And. Tiraq. in tract. de vtroq; retractu, in titu. de retra
 ctu (Lignagier.) §. 8. glo. 7. nu. 11.

Hanc regulam, vbi eam notabiliter examinat cum tribus amplia.

D. Petri Duen.

& tribus limitat, posuit Ant. Negusan. de Fano. in tract. de pigno
in tertio memb. v. par. prin. nu. 1. vsque ad fin. quam primam
tationem. que ponitur per eum ibi nu. 4. restringit septem modis.
vide eundem ibi nu. 10. vbi ponit alias nouem ampliaciones.

REGVLA CLXI.

CREDITOR tenetur mittere ad domum debitoris, quia
debitor non expresso loco aliquid dare tenetur: & sic non tenetur
portare debitum ad domum creditoris. Hanc regu. ponit Alb.
Rosate in l. ij. nu. 22. C. de iure emphy. per tex. in l. cum ij. in §. ca.
se huiusmodi. ff. de transact. vbi obligatus ad alimenta non tenetur
ea deferre ad domum persone, cui alimenta debentur. & in l. iij. in
la verba. in prin. & ibi glo. incip. non venit. ff. de constitu. pecun.
glo. sequitur Abb. in c. significante. nu. 9. de pigno. & ibi expresso
hoc tenet Barba. nu. 8. Eandem opinionem tenet Ang. in l. spartan.
nu. 3. ff. de eden. Bal. in l. acceptam. nu. 22. C. de vsur. Innocen. in
c. significante. nu. 1. & ibi doct. & Abb. in c. licet. el. j. num. 17. de
mo. Barto. in l. cum filius. in §. si promissor. nu. 1. & ibi Ang. in
Ias. nu. 3. & Alexand. & doct. ff. de verbo. obliga. Ang. A. ret. in
præterea quasdam. nu. 35. Instit. de actio. Roma. in l. de die. in §. de
mulierem. ff. qui satisf. cogan. nume. 14. Ias. in d. l. ij. nume. 92. C.
iure emphyteu.

- 1 Limita primo hanc regulam non procedere, nisi ambo, videlicet
creditor & debitor, sint eiusdem fori. Secundum Bar. in d. litem
la. per glo. ibi. Bald. in d. l. acceptam: & in l. fin. nu. 7. C. de condit.
infer. Pet. de Vbal. in tract. de duobus fratribus. q. xiiij. nu. 15. Ias.
d. l. ij. nu. 92. C. de iure emphyteu. Et quando dicantur eiusdem fori
tra Bar. in d. l. item illa. ponit. Ias. in d. l. ij. nu. 92.
- 2 Secundo limita, nisi debitum esset ita modicum, vt plus iucum
modi quam vtilitatis afferret domino. Ita tenet Bal. in d. l. acceptam
nume. 23. allegat Innocen. in d. cap. significante. de pignori. sed con
te Innocen. ibi hoc non tenet: sed illam opinionem Bald. sequitur
Ias. in d. l. ij. nu. 92.
- 3 Tertio fallit, quando testator legatum vel fideicommissum ex
presse vel tacite solui destinasset in loco creditoris, vel alibi. Vt in
l. si fideicommissum. in princi. ff. de iudic. & ibi Docto. De iure Ro
gio est tex. in l. si. ix. par. vj.
- 4 Quarto limita, quando debitor cœpisset soluere in loco credito
ris. Vt in d. l. fideicommissum in §. fin. cum l. sequen. per quem tex.
Ang. in l. j. nu. 5. C. de fideicom. tenet, quod quando cuique aliquis
habet exceptionem ne teneretur soluere legata in certo loco, si
num legatum in illo loco soluerit, sibi præiudicat quo ad alios, &
etiam possit cogi alia legata in illo loco soluere. contra quam op
nionē. Angel. tenet expresse Ias. in l. ii. nu. 9. C. de fideicom. & G.
lib.

fiel. Benedic. in repe. c. Rainutius. in verbo, si absq; liberis moretur el. 2. nu. 176. de testamen. sed pro opinione Ang. contra Iaf. & Guliel. Benedic. est tex. in d. l. si. circa fi. ti. ix. par. 6.

5 Quinto limita, quando debetur certa species, quia est tradenda vbi res est. Vt in l. sed & si suscepit. in §. si ea res. ff. de iudi.

6 Sexto limita, quando petitur non res, sed cautio rei prestandæ. Ita tenet Pau. de Cast. in l. si fideicomiss. in §. j. ff. de iud. facit tex. in l. quod legatur. ff. eo. tit.

7 Septimo limita, si aliquis promisit facere cessionem vel renuntiationem sub pena: quia tunc tenetur ire ad domum creditoris. Ita tenet Innocen. in d. c. significante nu. 1. de pigno. quem sequuntur ibi doct. præcipue Barba. num. 11. allegans text. in c. pastoralis. in §. si. de offic. ordin.

8 Octavo limita secundum Inno. quem sequitur ibi Ant. de But. nu. me. 12. in d. c. significante. de pignor. quando est dies apposta tacite vel expresse: quia vt impediatur mora committi, debet debitor ire ad domum creditoris sed ut dicit Bar. in d. l. item illa. hoc nõ est necesse, cum possit in domo sua si creditor est absens protestari.

9 Nono limita, nisi consuetudo loci aliter se haberet. Secundum gloss. quam ibi sequitur Bartol. in d. l. item illa. quam sequitur Petr. de Vbal. in d. tract. de duobus fratrib. in d. vj. quæstio. nume. 1. eandem opinionem tenet Barto. in l. suo victu. nume. 1. ff. de operis liber.

10 Decimo fallit, si debita velit soluere in loco creditoris: nam tunc etiam eo invito potest. Ita tenet Bal. in d. l. acceptam. nu. 23. C. de vi. Quod dicit esse verum nisi locus ille esset destinatus fauore creditoris, vel vtriusq; allegat notata in l. v. furas. C. de soluti, & in ratione sui text. in l. j. C. de seru. exportan. quam opinionem sequitur Iaf. in d. l. 2. nu. 96. C. de iure emphy.

11 Undecimo fallit, nisi gratia morę purgandæ, quia attenditur locus creditoris. Vt in d. l. item illa. in §. proinde. ff. de cõst. pecun. notatur per Doct. in d. c. significante. de pigno. Quid aut si sit dies apposta tacite vel expresse, dixi supra in 8. limita.

12 Duodecimo fallit, nisi esset debitum, obsequium, vel reuerentia personæ. Vt in l. q. nisi §. ex prouincia. ff. de oper. liberto. vel causa propter quam debetur aliud suaderet, vt in l. sed & si suscepit. in §. si libertis. ff. de iudi. et ibi Bart. vbi dicit, quod si relinquitur scholari certa quantitas pecunię in auxilium studij, tale legatum seu fideicommissum debet præstari in studio. quem sequitur ibi Iacob. in §. Geor. nu. 2. & ibi Lancel. Deci. vbi declarat illud dictum Bart. in j. col. Idem etiam est in vasallis, cum renouatur fidelitas: secundum supradictos Doctores. Idem in censuariis ac effectuariis quando petit renouationem, quia sunt quodammodo subditi: vt in l. pro locis. C. de annou. & tribu. lib. x.

13 Decimotertio limita, nisi detur gratia conditionis implendæ, quia tunc debet fieri oblatio in domum creditoris. Vt in l. si. C. de condi-

D. Petri Duen.

¶ glo. infer. Barto. in l. tales. in §. Priscus respondit. ff. de condi. & mon. Bald. in l. sius quoque in fin. verbis. §. recte puto. in verbis. test. ff. de hæredi. institu.

- 24 Decimoquarto limita non procedere, in primitiis soluendis sacerdotibus, quia illas tenentur rustici in horrea clericorum de re. Et inquit glo. notab. in c. reuertimini. in verbo. in horrea. x. q. j. & in c. decimas quas in usum. in verbo. in horreum. xv. q. 7. & est tex. notab. secundum glo. & Imol. & Roma. ibi in l. scriptio ista. in §. inter certam. ff. de verbo. obligat. ita tenet Ias. in l. me. 92. C. de iure emphy.
- 25 Limia decimoquinto, nisi subsistente impossibilitate creditorum, ut quia pater propter aliquod delictum missus esset in exilium, filius illi ad alimenta teneretur, quia teneretur mittere alimenta in locum patris. Ut est tex. solennis in Aut. de incest. nup. in §. si vero contigerit. colla. 2. & ibi glo. in verbo. alia necessaria. vbi. Ne de Neapo. refert dominium suum habuisse hæc questionem de factis in ciuitate Foroliuij. Et idem est in patre alere liberos. l. si quis a liberis. §. si vel parens. ff. de lib. agnos. nam si filii nolint aut non possint stare cum patre, debent eis alimenta extra domum patris prestari. ponunt Roma. & Imo. in l. si cum dotem. in §. transgrederetur. ff. soluto matrimo. pro quo facit quod supra dixi in regula. & in decima limitatione.
- 26 Limia decimosexto, quando aliquid est prestandum in quo deferendo ad domum creditoris non cadit expensa, ut est deferre pecuniam, quia tenetur deferre, puta pecunias. pro alimentis. Ita tenet Ange. in l. cum. 2. in §. vult. igitur. nu. 5. ff. de transact. & ita tenet Bar. in l. Janu. 4. ff. de alimen. & cib. lega. quem sequitur Imol. in cap. indicante. num. 19. de testamen. Ias. in d. l. 2. num. 92. in §. C. de iure emphyteori.
- 27 Decimosextimo fallit, si creditor velit sua impensa deferre legatum ad domum suam per debitorem, ita ut heres solum ponere in locum sue personæ. Glo. in l. quod legatur in verbo. a legatario. non probata ibi glo. 3. in verbo. vbi est. Quam versu. vel nisi forte. ff. de iudi. sequitur ibi Bar. & Ang. & eam esse communem & tenendam firmat ibi Iacob. de san. Geor. nu. 4. idem Bart. & doct. in l. cum res. ff. de leg. j. Pro qua opinione est tex. in l. pretor. in §. quod si in alio loco. ff. de ædend. & in l. si in Asia. in §. depositum. ff. de positi. & ibi glo. sequitur Ias. in l. cum ij. §. dum igitur. num. 9. ff. de ædend.
- 28 Decimo octavo limita, nisi esset determinatus locus in quo debeatur offerri, quia tunc ad nullum locum debet accedere tam debitor quam creditor. Ut in l. j. ff. de eo quod certo loco.
- 29 Decimonono limita, non habere locum in bannito: nam si debitor promisit soluere Salmanrice, & postea ego sum bannitus de illa vrbe, tenebitur debitor soluere mihi alibi: & sic est sp. eccl. de bannito, ut possit conuenire debitores suos in quocauque loco reperiat, etiam si ibi nullo modo sortiatur forum ex. cit. & ibi glo. qua

quæ hoc expressè tenet, in l. vsuras. C. de solut. & ita per illum text. & glo. tenet Roma. in sing. lxxij. Bald. in d. l. vsuras. Feli. in c. cum sit. in princi. de foro compe. Fran. Crem. in sing. cxxij. Curt. Lun. in l. hæres absens. in §. si quis tutelam, nu. 3. ff. de iud. Pro qua limit. vide posita supra. in 15. limita.

REGVLA CLXII.

CREDITORES privilegiati eiusdem tituli in personalibus actionibus concurrunt, nulla habita ratione prioritatis nec posterioritatis. Hanc regulam probat text. in l. privilegia, ff. de privileg. cre. & in l. si hominem. in §. quoties. ff. de positi.

Hanc regulam ponit Franc. de Ripa, ubi eam limitat sex modis, in d. l. privilegia. nu. 51. vsque ad nu. 58. ff. de privileg. credit.

REGVLA CLXIII.

CREDITOR tenetur fideiussori solventi cedere actionem personalem & hypothecariam. Quam regulam probat text. secundum Salice. ibi. in l. cum eorum. C. de senten. & in l. ij. & ibi gloss. in verbo, transferendi. ff. de distract. pign. text. in l. creditori. C. de fideiussor. Circa quæ reg. vide notab. Caro. Moli. in tract. de vsur. nu. 680.

Hanc regulam cum tribus ampliationibus & duabus limitationibus ponit Anton. de Fano, in tracta. de pigno. in 3. memb. 5. par. princip. nume. 33.

REGVLA CLXIII.

CREDITOR, qui non potest cedere actionem fideiussori, exceptione cedendarum actione repellitur. Hanc regulam probat text. in l. Stichum. in §. si creditori. el. ij. ff. de solut. & in l. si pupillus alterum. & utrobique Bart. ff. de admini. tut.

Hanc regulam cum 5 limitationibus ponit Ant. Negusan, in tracta. de pigno. in 3. memb. 3. par. prin. nu. 33.

REGVLA CLXV.

CREDITOR, si vendit pignus, & nondum recipit pretium ab emptore, non tenetur solvere debitori residuum, sed solum cedere ei actionem contra emptorem, periculo tamen ipsius creditoris qui vendidit. Hanc regulam probat text. in l. eleganter. in §. si vendiderit. ff. de pigno. actio.

Hanc regulam limitat quinque modis glo. in l. penul. in verbo, delegare

D. Petri Duen.

delegare. ff. de pigno. actio. quæ lex contrariatur nostre regulæ: & gl. ibi ponit quinque solutiones, per quas limitatur hæc regula.

- 1 Et sic limita primo secundum gl. quando cum ipse creditor totum prærium recipit. tunc enim tenetur soluere illud residuum debitori. & hæc est prima solutio gloss. Facit de iure regio tex. in l. solutu. 13. par. 5.
- 2 Secundo limita, quando creditor non curat recipere cessionem à ipso creditore, sed vult expectare dilationem per eum datam emptori, & tunc accipere prærium per manus creditoris: nam isto casu non cogitur inuitus recipere cessionem. & hæc est 2. solut. glo.
- 3 Tertio limita, quando creditor velit cedere actionem contra emptorem per modum delegationis: debitor autem non vult illam hoc modo, sed per viam simplicis cessionis tantum, quia non vult creditor delegando penitus liberetur, iuxta text. in l. j. C. de nouatio. nam in hoc creditor debet satisfacere ipsi debitori. et hæc est 3. solut. glo.
- 4 Quarto limita, quando debitor fuisse in culpa dando dilationem emptori, & in habendo fidem de prætio, quia tunc debitor non cogitur recipere cessionem. quæ est sol. 4. glo.
- 5 Quinto limita, quando creditor valet cedere actionem periculo debitoris, & non periculo suo, quia debitor non cogitur illam recipere, & ista est 5. sol. glo. Quam regulam & limita intelligo veram, quando creditor potuit vendere præsentem pecuniam absque dilatione, nam in hoc casu ipse creditor non debuit facere gratiam de alieno, & ideo tenetur cedere suo periculo, ita tenet Paul. de Cast. in d. §. si vendiderit. per tex. in l. qui Romæ. in §. Callimachus. ff. de verb. oblig. in addendo ut ibi per eum. sed si creditor non fuit in culpa, quia forte non potuit aliter vendere, vel quia erat talis consuetudo, tunc non tenetur non cedere suo periculo. Ita tenet Pau. de Cast. in d. §. si vendiderit. tex. in l. si pignore. in §. si. ff. de pign. Actio.

REGVLA CLXVI.

CREDITOR potest vendere pignus, seruatis tamen seruatis diebus. ad hoc enim ut creditor possit vendere pignus, requiritur quod debitor sit in mora soluendi debitum. Ut est text. secundum Bar. & Salice. in l. cum soluendæ. ff. de distract. pigno. & ideo ubi est apposta certa dies ad soluendum, illius lapsus sufficit ad constituendum debitorem in mora. l. magnam. C. de contrahen. vel commiren. stipul. & ita proprie loquitur text. in d. l. cum soluendæ. ubi autem dies non esset apposta, requiritur interpellatio ad constituendum debitorem in mora, iuxta text. in l. si ex legati causa. cum ibi notatis. ff. de verbo. obliga. De iure regio est text. in l. xij. & xliij. rit. 1. par. 5. ubi ponuntur ea quæ seruari debent in venditione pignorum. Hanc regulam probat etiam tex. in l. si conuenerit. la. 1. ff. de pignora.

pignor. & in l. fina. C. de iure domi. in petra. tex. & ibi glo. in l. creditor hypothecas. C. de distractio. pigno. De iure regio est text. in d. l. 11. & 42. supra allegatis.

Hanc regulam ponit notab. Anto. de Fano in tracta. de pignori. in 7. memb. 6. par. nu. 1. vbi vsque ad nu. 15. eam declarat. & a nu. 15. vsque ad nu. 33. ampliat x. modis, & limitat totidem modis.

REGVLA CLXVII.

CREDITORI datur retentio pignoris, si non est satisfactus a debitore pro vtroque debito, scilicet hypothecario & chirographario. Hanc regulam probat text. in l. vnica. C. ob chirographa. p. cuni. pignus reitine. pos. & ibi Docto. Et regia. l. 22. titu. 13. par. 5.

Hanc regulam amplia 9. modis, & limita 4. modis, vt per Anto. Negusantium in tracta. de pigno. in 3. memb. 5. partis. nu. 46. vsque ad nu. 51.

REGVLA CLXVIII.

CREDITOR prior prefertur posteriori. Hanc regulam probat text. in l. qui balneum, & in l. potior. ff. qui potio. in pigno. habent. & in l. quoties vtriusque. ff. de regu. iur. qui prior. de regul. iur. lib. 6. & ibi Din. Regia. l. 5. & l. 17. tit. 20. lib. 3. fori. & l. 27. & 29. tit. 13. parti. 5. Circa quam regulam vide Catelli. Cottam in Memora. iuris. in verbo, creditor. el 7. C. cepo. in cautela 124. vbi eam aliquibus modis.

Hanc regulam amplia tredecim modis, & limita viginti quinque modis, vt per Fran. de Ripa. in l. priuilegia. a num. 3. vsque ad num. 50. ff. de priuile. credito. Eandem reg. vbi eam ampliat 20. modis, atque etiam limitat totidem modis, ponit Anto. Negusantius in tracta. de pign. in 2. memb. 5. par. a nu. 1. vsque ad nu. 31. Eandem regulam, vbi eam ampliat 21. modis, & limitat 25. modis, & notabiliter tract. materiam. & 13. effectus quos operatur prioritas temporis, ponit Chassa. in Catalo. glorie mudi. in 12. par. conside. 99. per totam.

REGVLA CLXIX.

CREDITOR vendens pignus non tenetur de euisione. Hanc regulam probat text. & ibi glo. & Bar. in l. periculum. ff. de pignori. & in l. j. & ij. C. credito. euisio. pig non debe.

1. Amplia primo, non solum habere locum in creditore priuato, verum etiam in fisco, quia in hoc fiscus vtitur iure priuati. vt in l. j. C. credito. euisio. pigno. non debe.

2. Amplia secundo, non solum si creditor vendat pignus consistens in corpore, sed etiam si vendat nomen creditoris hypothecatam. Vt est text. in d. l. periculum.

Limita

2. **Limita primo**, quando creditor vendidit pignus non iuri creditoris, sed iure domini & ut dominus: & idem si simpliciter vendidit, quia intelligitur vendidisse in dubio ut dominus, & non ut creditor, nam isto casu creditor tenetur de euictione. Ita tenet Salice, in d. l. j. in fi. vers. nunc quia casus, ubi dicit, ita tenere alios doctos, mouetur per textum in l. j. §. j. ff. si ager vectig. vel emphy. peta. idem tenet Salic. in l. rescriptum in §. j. ff. de dictio. pigno.
2. **Limita secundo**, quando creditor vendidit & promisit de euictione, quia tunc tenebitur creditor uti promisit. Vt est textus in d. l. j. ibi, nisi nominatim hoc repromissum a privato fuerit &c. & ibi glo. in ver. creditorem, quam sequuntur ibi Doctos, præcipue Salice, in j. notat, idem probatur in l. ij. eod. tit.
3. **Limita tertio**, quando ille qui vendidit tanquam creditor non doceret se esse creditorem, & rem venditam esse sibi obligatam, tunc enim non obstante quod vendiderit, tanquam creditor tenetur de euictione quæ postea sequeretur. Ita probat textus in d. l. j. in princ. ibi prædium obligatum, & ibi glo. si. vult, quod creditor qui vendit pignus debeat quatuor præstare, et primum est illud quod continetur in hac limitatione, & cum glo. transeunt ibi Bar. Bal. Salic. & alij docti, idem Salic. in l. rescriptum, in §. j. ff. de distract. pigno.
4. **Fallit quarto**, quando creditor qui vendidit doceret se creditorem & illam rem esse sibi obligatam, tamen non doceret se in dicto pignore seu hypotheca esse potiore omnibus aliis creditoribus, tunc enim si alius creditor potior euinceret ab emptore, ille creditor qui vendidit teneretur de euictione. Textus est in d. l. j. in fi. ibi, potiore se cæteris esse creditoribus, & ita notabiliter tenet glo. si. ibi, quam sequuntur ibi doctos. Quod tamen declara ut per Salic. in d. l. j.
5. **Limita quinto**, quando creditor habens rem obligatam, & vendens sciret illam non esse debitoris qui obligauit, sed esse alienam, tunc enim illam vendens cum sciat eam esse alienam, est in dolo, & ideo domino euiciente tenebitur de euictione. Vt in d. l. 2. C. de credito. euictio. pigno. non debe. & notat gl. si. in d. l. j. quam sequuntur ibi Bald. & Salic.
6. **Limita sexto**, quando creditor sciebat sibi non licere vendere, neque ex pacto, nec ex dispositione legis, & tamen vendidit, quia tunc creditor tanquam dolosus tenebitur de euictione. Ita tenet glo. si. in d. l. j. & ibi Salic. post Bal.

REGVLA CLXX.

CREDITOR consentiendo pignus vendi per debitorem, censetur remittere ius sui pignoris. Quam regulam probat textus in l. si debitor in §. j. ff. quibus modis pignus vel hypo. solui. & in l. licet in §. si voluntate. & in l. si probaueris. & in l. cum te. C. de remissio. pigno. & in l. creditor. & ibi docti, ff. de reg. iur.

Hanc regulam amplia 11. modis, & limita 12. modis, ut per Ant. do.

de Fano in tracta. de pignori, in 3. membro. 6. partis, a numer. 12, vsque ad numerum. 33.

REGVLA CLXXI.

COMPELLI non debet quis ad faciendum quod alteri prodest, & sibi non nocet, quando contractus non præcedit, de cuius natura est vt faciat, & ille qui vult aliquem compellere, ex illo lucrum vel cōmodum sentit. Hanc regulam probat tex. in l. nec creditoris. C. de nouatio. in l. ff. de vsu & habita. in §. præterea. el. 2. Insti. de actio. Hanc regulam per supra dicta iura ponit Bar. cum §. limita. in l. soluto. matrimonio nu. 13. ff. solu. matri. quem ibi sequitur Guliel. Pontanus nu. 4. & eam dicit esse communem ibi Iason. nu. 31. & 33.

Hanc regulam per supradictam doctrinam Bart. cum §. limitatio. ponit notabili, Ludo. Roma. in d. l. soluto. matrimonio, a numero. 5. vsque ad numerum 21.

REGVLA CLXXII.

CONVENTIO facta inter maritum & uxorem, vt sibi inuicem succedant, valet. Hanc regulam ponit Cin. in l. si pater puellæ nu. 2. C. de inoffi. testamen. quem sequuntur ibi Pau. Bal. Salice. & lai. nu. 2. vbi confirmat eam quatuor fundamentis. Quæ opinionem. Cin sequitur Barba. in l. si diuortio. ff. de verbo obli. Hippo. in singulari. Iaf. in l. ex hoc iure. nu. 5. ff. de iusti. & iur. Nicola. Boeri. in cōsue. Bituricen. in rub. de consue. matrimonij & docerij. §. j. col. 7. & 8. fo. 8. col. j. et notab. Pala. Ruui. in repe. rubr. de donatio. §. 50. nu. 12. Hanc regulam probat tex. in c. j. in §. filij nati. & ibi Bal. & docto. ff. de feud. defun. conten. sit inter domi. & agna. Vas. in Vsbus feudo. tex. in Aut. fed hodie. in si. ibi. pactis dotalium instrumētorum in omni casu viro seruandis. C. de adulte. Et. regia. l. 9. titu. 6. lib. 3. fori. & in l. 23. & 24. titu. 11. par. 4.

Hanc regulam amplia vno modo, & limitat ibidem. vno, Iason d. l. pater puellæ. nu. 6. Eandem regulam cū §. limitatio. ponit Chasfanus in consuetu. Burgun. in titu. {des droitz} rubr. 4. §. 7. versicul. {autrement}. fo. 169. col. 2. nu. 1. cum aliis.

REGVLA CLXXIII.

CRIMINA morte extinguuntur. Hanc regulam probat text. in l. j. cum aliis. C. si reus vel accusa. mortu. fuerit. in c. quorundam. 23. dist. in c. peruenit. in c. causam que el 2. qui fil. sint. legi. De iure regio tex. in l. 2. titu. 23. part. 3. & in l. 9. titu. 20. libr. 4. fori. & in l. vii. & viij. titu. j. part. vij. Circa quam regulam, vide Angel. in §. publica autem, nume. 3. & ibi doct. Insuperio, de publi. iud. & in

& in tractatu maleficiorum, in verbo, qui dominus iudex videtur, nu. 41. Gome. in §. superest. nu. 19. Insti. de actio. Ioan. Igne. in l. i. in §. sibi manus. nu. 39. ff. ad Syllaniam. Roma. in singu. 431. Hippo. in cōsil. j. nu. 36. volu. j. & in l. fina. nu. 28. ff. de questio.

Hanc regulam limitat 5. modis glo. in §. interdum. Institu. de heredita. que ab intesta. deferunt. et 9. modis limitat eam glo. in verbo maiestatis. in Lex iudiciorum. ff. de accusat. Quas 9. limitat. ponit Specul. in tit. de accusatore. in §. j. nu. 33. Hanc etiam regulam limitat 12. modis Hippo. in l. qui falsam. in §. accusat. nu. 8. & 9. ff. de fals. alię limitationes ponuntur in d. ll. regni supra allegatis.

Porro intra quantum tempus duret illud ius accusandi: Dico 9. in crimine heresis intra quinquennium, iuxta l. 1. & ibi docto. C. de apostata. quod extenditur etiam habere locum in crimine læsę maiestatis. gl. in l. Manichęos. in verbo subire. C. de hereti. quam glo. sequitur Roma. in sing. 436. in quo est notandum, quod de iure canonico est glo. de hoc in summa. 24. q. 2. vbi tenet, quod de iure Canonico non permittitur aliquem accusari post mortem, nisi in tribus casibus, scilicet in crimine heresis. c. si. de heret. secundo quando quis hæreticum instituit hæredem. c. si quis episcopus. eodem tit. tertio si quis in notorio crimine decesserit. c. neque. ss. distinct. & dicit ibi glo. quod de iure civili non permittitur aliquem accusari post mortem nisi propter bona tantum, non vt alia illi pœna imponatur, atque addit quod hoc etiam statutum est in crimine læsę maiestatis per tex. in l. si. C. ad leg. Iuli. maiesta. Quod de iure regio non habet locum, per supra dictas leges, imo in crimine læsę maiestatis non solum propter bona, verum etiam in omnibus aliis pœnis, quas si esset viuus deberet pati poterit condemnari, & ibi glo. enumerat multos casus, in quibus de iure civili permittitur accusatio. & est similis glo. iuncto tex. in c. accusatus. in §. in eo. in verbo post mortem. de hære. libro sexto. que glo. dicit verbum notandū, quod licet accusatio post mortem non duret vltra quinquennium, vt supra dixi, tamen ad hoc vt bona ipsorum post condemnationem confiscentur & applicentur fisco, debent peri intra quadraginta annos, alias non: & sic in effectu vult glo. quod in crimine læsę maiestatis confiscatio bonorum præscribitur quadraginta annorum spatio. quam glo. vltra doct. ibi. sequitur Augu. Arimi. in addi. ad Ang. in tracta. malefi. in ver. & Chai tradito. Inu. 17. qui sic eam intelligit, cōtra quem vltra glo. in d. l. Manichęos. tenet Abb. in c. cō nobis. nu. 8. de prescri. & ibi expresse Felin. nu. 12. quos vide, quia notab. hoc declarant. Et circa hanc regulam notabiliter vide Matthæ. de Afflic. vbi ponit 31. specialia in hoc crimine læsę maiestatis, in c. j. in versi. & bona committent. crimen læsę maiestatis. a nu. 1. vsque ad nu. 53. & a nu. 73 vsque ad nu. 111. ponit 45. modos, quibus committitur hoc crimen læsę maiestatis, que sunt regalia in vlibus feudorum.

Incipit